

196

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka e) a u vezi sa članom 6. Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona" br. 1/94), na prijedlog Komisije za grb i zastavu Tuzlansko-podrinjskog kantona, Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 8/13. avgusta 1996. godine, donosi

ZAKON

O UTVRĐIVANJU I UPOTREBI GRBA I ZASTAVE TUZLANSKO-PODRINJSKOG KANTONA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom utvrđuje se grb i zastava Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) i uređuje upotreba grba i zastave Kantona.

Član 2.

Grbom i zastavom kao simbolima Kantona predstavlja se Kanton i izražava pripadnost Kantonu.

II OPIS GRBA I ZASTAVE

Član 3.

Grb Kantona je ukomponiran u štit klasičnog oblika u srednjovjekovnoj heraldičkoj tradiciji, zlatne i crne konturne boje iznad kojeg se nalazi stilizirana ljiljanova kruna zlatne i crne konturne boje u kojoj je smještena niska bisera bijele boje, što predstavlja kontinuitet srednjovjekovne države Bosne. U donjem dijelu štita nalazi se polumjesec sa kracima otvorenim prema gore zelene boje, koji simbolizira većinski konstitutivni narod Kantona. U gornjem dijelu štita ispod krune nalaze se tri kvadrata crvene boje na bijeloj podlozi štita i simboliziraju tradicionalni grb drugog konstitutivnog naroda Kantona. U središtu štita nalazi se srednjovjekovni grad čiji su zidovi srebrne a krov zlatne boje oivičen crnom konturnom bojom, koji simbolizira bogatu kulturnu, historijsku i urbanu tradiciju ovog prostora. U središtu grada nalazi se širom otvorena kapija plave boje čija su vrata srebrne i crne konturne boje i simbolizira tradicionalnu otvorenost ljudi i kulture ovog područja. Ispred kapije nalaze se četiri stilizirana vala u istoj plavoj boji, koji simboliziraju rijeke ovog Kantona: Drinu, Savu i Spreču te jezero Modrac.

Navedeni simboli skladno su ukomponirani u ansambl koji uspješno odlikava osnovne etničke, prirodno-geografske i kulturno-historijske karakteristike Kantona.

Član 4.

Zastava Kantona je pravougaonog oblika sa grbom Kantona u sredini lijeve strane. Dno zastave po dužini obojeno je crvenom bojom iznad koje se nastavlja bijela boja u istoj širini, a ostatak zastave u procentu od 70% obojen je zelenom bojom iste nijanse kao i polumjesec na grbu. Odnos širine i dužine zastave je jedan prema dva.

III UPOTREBA GRBA I ZASTAVE KANTONA

Član 5.

Grb i zastava Kantona upotrebljava se u skladu sa odredbama ovog zakona, javnim poretkom i moralnim normama društva, kao i na način kojim se ne narušavaju ugled i dostojanstvo Kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine.

Član 6.

Grb i zastava Kantona mogu se upotrebljavati samo u obliku i sadržini koji su utvrđeni ovim zakonom.

U grb, kao i na zastavu Kantona ne može se ništa ispisati odnosno upisati, niti se mogu mijenjati.

Izuzetno, ako je to posebnim propisom utvrđeno, grb ili zastava Kantona može se upotrijebiti kao sastavni dio federalnog grba i zastave, amblema, odnosno znakova ili se na zastavi Kantona može ispisati određeni datum ili naziv.

Član 7.

Grb i zastava ne mogu se upotrijebiti kao robni ili uslužni žig, uzorak ili model, niti kao bilo koji drugi znak za obilježavanje robe ili usluga.

Član 8.

Upotreba grba i zastave Kantona u umjetničkom stvaralaštvu (likovnom, muzičkom i drugom) i u vaspitno-nastavne svrhe je slobodna, pod uslovom da se ne protivi javnom poretku i moralnim normama društva i da ne narušava ugled i dostojanstvo Kantona.

Član 9.

Grb i zastava Kantona ne mogu se upotrebljavati ako su oštećeni ili su svojim izgledom nepodobni za upotrebu.

Oštećeni ili za upotrebu nepodobni grb i zastava Kantona povlače se iz upotrebe.

Član 10.

Ako se grb Kantona ističe u Kantonu zajedno sa drugim domaćim ili stranim grbovima, grb Kantona stavlja se na mjesto određeno federalnim ili zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 11.

Grb Kantona upotrebljava se uz grb Federacije Bosne i Hercegovine i grb Bosne i Hercegovine.

Grb Kantona upotrebljava se:

- 1) U sastavu pečata Kantona, prema kantonalnim propisima o pečatu;
- 2) u sastavu štambilja kantonalnih organa, prema kantonalnim propisima o štambiljima;
- 3) u službenim natpisima kantonalnih organa istaknutim na zgradama u kojima su oni smješteni;
- 4) u objektima kojima se obilježava granica Kantona i na drugim objektima u blizini granice, prema posebnom federalnom propisu;
- 5) na uniformama kantonalne policije;
- 6) u drugim slučajevima pod uslovima i na način koji su utvrđeni zakonom.

Član 12.

U prostorijama u kojima su smješteni kantonalni organi, jedinice kantonalne policije, političke organizacije, preduzeća i druge organizacije i zajednice, društvene organizacije i udruženja građana, ističe se grb Kantona za čiju upotrebu odobrenje izdaje Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Vlada) odnosno odgovarajući kantonalni organ uprave po ovlaštenju Vlade.

Grb Kantona može se isticati na uređenom prostoru i prilikom organiziranja javnih manifestacija na način koji je prikladan prostoru odnosno karakteru javne manifestacije.

Član 13.

Grb Kantona može se upotrebljavati:

- 1) U zgradama u kojima su smješteni državni organi u Kantonu kao i u svećanim prostorijama tih zgrada;
- 2) prilikom međukantonalnih i međunarodnih susreta, takmičenja i drugih skupova (političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih) na kojima Kanton učestvuje ili je reprezentiran, u skladu sa pravilima i praksom održavanja takvih skupova;
- 3) na zvaničnim pozivnicama, čestitkama i sličnim aktima koje koriste: predsjednik Kantona, predsjedavajući Skupštinom Kantona, drugi ovlašćeni predstavnici Skupštine i Vlade Kantona, pod uslovima i na način koji su utvrđeni njihovim aktima;
- 4) u drugim slučajevima ako njegova upotreba nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 14.

Izvornik grba Kantona čuva se u Skupštini Kantona i prema njemu se vrši oblikovanje grbova.

Za upotrebu izvornika grba Kantona odgovoran je sekretar Skupštine Kantona.

Član 15.

Zastava Kantona ističe se:

- 1) Na zgradi u kojoj je predsjednik Kantona;
- 2) na određenim objektima na granici Kantona i na drugim objektima u Kantonu u blizini granice prema posebnim propisima;
- 3) u drugim slučajevima, pod uslovima i na način koji su utvrđeni posebnim zakonom.

Član 16.

Zastava Kantona ističe se i:

- 1) U dane praznika Bosne i Hercegovine na zgradama u kojima su smješteni kantonalni organi za vrijeme trajanja tih praznika;
- 2) u dane žalosti, koje odredi Vlada, na pola koplja za vrijeme trajanja žalosti;
- 3) u drugim slučajevima, pod uslovima i na način koji su utvrđeni zakonom.

Član 17.

Zastava Kantona može se isticati:

- 1) Prilikom međukantonalnih susreta takmičenja i drugih skupova (političkih, naučnih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih) na kojima Kanton učestvuje ili je reprezentiran, u skladu sa pravilima i praksom održavanja takvih skupova;
- 2) prilikom proslava svečanosti i drugih masovnih političkih, kulturnih, sportskih i sličnih manifestacija, koje su od značaja za Kanton;
- 3) u slučajevima kada njena upotreba nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 18.

Ako se zastava Kantona ističe u Kantonu zajedno sa drugim domaćim ili stranim zastavama, zastava Kantona stavlja se na mjesto određeno federalnim ili zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 19.

Ako se zastava Kantona ističe preko ulice ili trga položaj zastave treba da bude takav da grb Kantona bude u vertikalnom položaju.

IV KAZNE NE ODREDBE

Član 20.

Novčanom kaznom od 500 do 5.000 DEM kazniće se za prekršaj preduzeće, druga organizacija i zajednica ili druga pravna osoba ako:

- 1) Upotrijebi grb ili zastavu Kantona kao znak za obilježavanje robe ili usluga (član 7.);
- 2) izradi ili stavi u promet grb Kantona bez odobrenja nadležnog organa kada je ono, prema ovom zakonu, potrebno (član 12.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM odgovorna osoba u preduzeću, drugoj organizaciji i zajednici ili drugoj pravnoj osobi.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM odgovorna osoba u organu društveno-političke zajednice i drugom državnim organu.

Član 21.

Za radnju iz stava 1. prethodnog člana ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM pojedinac koji samostalno obavlja privrednu djelatnost kao i drugi pojedinac.

Član 22.

Novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM kazniće se za prekršaj pojedinac ako:

- 1) Javno upotrijebi grb ili zastavu Kantona u obliku ili sa sadržinom koji nisu utvrđeni ovim zakonom (članovi 3, 4 i 6.);
- 2) javno istakne grb ili zastavu Kantona koji su oštećeni ili nepodobni za upotrebu (član 9.).

Član 23.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz člana 20, 21 i 22. ovog zakona utvrđena u DEM, naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti obračunatoj prema zvaničnom kursu Narodne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

Član 24.

Učiniocu prekršaja iz člana 20, 21 i 22. ovog zakona izreći će se zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je izvršen prekršaj.

Ovlašćena službena osoba organa unutrašnjih poslova može prije nego što je pokrenut prekršajni postupak, zaplijeniti predmete iz stava 1. ovog člana. Zaplijenjeni predmeti moraju se odmah predati organu nadležnom za vođenje prekršajnog postupka.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Republika Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON
Skupština

Predsjedavajući
Skupštinom
Tuzlansko-podrinjskog
kantona,
Mustafa Ramić, v.r.

Broj: 01-011-256-4/96
Tuzla, 8/13. avgusta 1996. g.

196

Na osnovu članka 24. stavak 1. točka e) a u svezi sa člankom 6. Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona" br. 1/94), na prijedlog Komisije za grb i zastavu Tuzlansko-podrinjskog kantona, Sabor Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 8/13. kolovoza 1996. godine, donosi

ZAKON**O UTVRĐIVANJU I UPORABI GRBA I ZASTAVE
TUZLANSKO-PODRINJSKOG KANTONA****I OSNOVNE ODREDBE**

Članak 1.

Ovim zakonom utvrđuje se grb i zastava Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) i uređuje uporaba grba i zastave Kantona.

Članak 2.

Grbom i zastavom kao simbolima Kantona predstavlja se Kanton i izražava pripadnost Kantonu.

II OPIS GRBA I ZASTAVE

Članak 3.

Grb Kantona je ukomponiran u štit klasičnog oblika u srednjovjekovnoj heraldičkoj tradiciji, zlatne i crne konturne boje iznad kojeg se nalazi stilizirana ljljanova kruna zlatne i crne konturne boje u kojoj je smještena niska bisera bijele boje, što predstavlja kontinuitet srednjovjekovne države Bosne. U donjem dijelu štita nalazi se polumjesec sa kracima otvorenim prema gore zelene boje, koji simbolizira većinski konstitutivni narod Kantona. U gornjem dijelu štita ispod krune nalaze se tri kvadrata crvene boje na bijeloj podlozi štita i simboliziraju tradicionalni grb drugog konstitutivnog naroda Kantona. U središtu štita nalazi se srednjovjekovni grad čiji su zidovi srebrne a krov zlatne boje oivičen crnom konturnom bojom, koji simbolizira bogatu kulturnu, historijsku i urbanu tradiciju ovog prostora. U središtu grada nalazi se širom otvorena kapija plave boje čija su vrata srebrne i crne konturne boje i simbolizira tradicionalnu otvorenost ljudi i kulture ovog područja. Ispred kapije nalaze se četiri stilizirana vala u istoj plavoj boji, koji simboliziraju rijeke ovog Kantona: Drinu, Savu i Spreču te jezero Modrac.

Navedeni simboli sukladno su ukomponirani u ansambl koji uspješno odlikava osnovne etničke, prirodno-zemljopisne i kulturno-historijske karakteristike Kantona.

Članak 4.

Zastava Kantona je pravokutnog oblika s grbom Kantona u sredini lijeve strane. Dno zastave po dužini obojeno je crvenom bojom iznad koje se nastavlja bijela boja u istoj širini, a ostatak zastave u procentu od 70% obojen je zelenom bojom iste nijanse kao i polumjesec na grbu. Odnos širine i dužine zastave je jedan prema dva.

III UPORABA GRBA I ZASTAVE KANTONA

Članak 5.

Grb i zastava Kantona uporabljava se sukladno s odredbama ovog zakona, javnim poretkom i moralnim normama društva, kao i na način kojim se ne narušavaju ugled i dostojanstvo Kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i Bosne i Hercegovine.

Članak 6.

Grb i zastava Kantona mogu se uporabljavati samo u obliku u sadržini koji su utvrđeni ovim zakonom.

U grb, kao i na zastavu Kantona ne može se ništa ispisati odnosno upisati, niti se mogu mijenjati.

Izuzetno, ako je to posebnim propisom utvrđeno, grb ili zastava Kantona može se uporabiti kao sastavni dio federalnog grba i zastave, amblema, odnosno znakova ili se na zastavi Kantona može ispisati određeni datum ili naziv.

Članak 7.

Grb i zastava ne mogu se uporabiti kao robni ili uslužni žig, uzorak ili model, niti kao bilo koji drugi znak za obilježavanje robe ili usluga.

Članak 8.

Upotreba grba i zastave Kantona u umjetničkom stvaralaštvu (likovnom, glazbenom i drugom) i u odgojno-nastavne svrhe je slobodna, pod uvjetom da se ne protivi javnom poretku i moralnim normama društva i da ne narušava ugled i dostojanstvo Kantona.

Članak 9.

Grb i zastava Kantona ne mogu se uporabljavati ako su oštećeni ili su svojim izgledom nepodobni za uporabu. Oštećeni ili za uporabu nepodobni grb i zastava Kantona povlače se iz uporabe.

Članak 10.

Ako se grb Kantona ističe u Kantonu zajedno sa drugim domaćim ili stranim grbovima, grb Kantona stavlja se na mjesto određeno federalnim ili zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 11.

Grb Kantona uporabljava se uz grb Federacije Bosne i Hercegovine i grb Bosne i Hercegovine.

Grb Kantona uporabljava se:

- 1) U sastavu pečata Kantona, prema kantonalnim propisima o pečatu;
- 2) u sastavu pečata kantonalnih organa, prema kantonalnim propisima o pečatima;
- 3) u službenim natpisima kantonalnih organa istaknutim na zgradama u kojima su oni smješteni;
- 4) u objektima kojima se obilježava granica Kantona i na drugim objektima u blizini granice, prema posebnom federalnom propisu;
- 5) na uniformama kantonalne policije;
- 6) u drugim slučajevima pod uvjetima i na način koji su utvrđeni zakonom.

Članak 12.

U prostorijama u kojima su smješteni kantonalni organi, jedinice kantonalne policije, političke organizacije, poduzeća i druge organizacije i zajednice, društvene organizacije i udruženja građana, ističe se grb Kantona za čiju uporabu odobrenje izdaje Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Vlada) odnosno odgovarajući kantonalni organ uprave po ovlaštenju Vlade.

Grb Kantona može se isticati na uređenom prostoru i prilikom organiziranja javnih manifestacija na način koji je prikladan prostoru odnosno karakteru javne manifestacije.

Članak 13.

Grb Kantona može se uporabljavati:

- 1) U zgradama u kojima su smješteni državni organi u Kantonu kao i u svečanim prostorijama tih zgrada;
- 2) prilikom međukantonalnih i međunarodnih susreta, takmičenja i drugih skupova (političkih, znanstvenih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih) na kojima Kanton sudjeluje ili je reprezentiran, sukladno s pravilima i praksom održavanja takvih skupova;
- 3) na zvaničnim pozivnicama, čestitkama i sličnim aktima koje koriste: predsjednik Kantona, predsjedatelj Saborom Kantona, drugi ovlašteni predstavnici Sabora i Vlade Kantona, pod uvjetima i na način koji su utvrđeni njihovim aktima;
- 4) u drugim slučajevima ako njegova uporaba nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Članak 14.

Izvornik grba Kantona čuva se u Saboru Kantona i prema njemu se vrši oblikovanje grbova.

Za uporabu izvornika grba Kantona odgovoran je tajnik Sabora Kantona.

Članak 15.

Zastava Kantona ističe se:

- 1) Na zgradi u kojoj je predsjednik Kantona;
- 2) na određenim objektima na granici Kantona i na drugim objektima u Kantonu u blizini granice prema posebnim propisima;
- 3) u drugim slučajevima, pod uvjetima i na način koji su utvrđeni posebnim zakonom.

Članak 16.

Zastava Kantona ističe se i:

- 1) U dane praznika Bosne i Hercegovine na zgradama u kojima su smješteni kantonalni organi za vrijeme trajanja tih praznika;
- 2) u dane žalosti, koje odredi Vlada, na pola koplja za vrijeme trajanja žalosti;
- 3) u drugim slučajevima, pod uvjetima i na način koji su utvrđeni zakonom.

Članak 17.

Zastava Kantona može se isticati:

- 1) Prilikom međukantonalnih susreta, natjecanja i drugih skupova (političkih, znanstvenih, kulturno-umjetničkih, sportskih i drugih) na kojima Kanton sudjeluje ili je reprezentiran, sukladno s pravilima i praksom održavanja takvih skupova;
- 2) prilikom proslava svečanosti i drugih masovnih političkih, kulturnih, sportskih i sličnih manifestacija, koje su od značaja za Kanton;

- 3) u slučajevima kada njena uporaba nije u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Članak 18.

Ako se zastava Kantona ističe u Kantonu zajedno sa drugim domaćim ili stranim zastavama, zastava Kantona stavlja se na mjesto određeno federalnim ili zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 19.

Ako se zastava Kantona ističe preko ulice ili trga položaj zastave treba da bude takav da grb Kantona bude u vertikalnom položaju.

IV KAZNENE ODREDBE

Članak 20.

Novčanom kaznom od 500 do 5.000 DEM kazniće se za prekršaj poduzeće, druga organizacija i zajednica ili druga pravna osoba ako:

- 1) Uporabi grb ili zastavu Kantona kao znak za obilježavanje robe ili usluga (članak 7.);
- 2) izradi ili stavi u promet grb Kantona bez odobrenja nadležnog organa kada je ono, prema ovom zakonu, potrebno (članak 12.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kazniće se novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM odgovorna osoba u poduzeću, drugoj organizaciji i zajednici ili drugoj pravnoj osobi.

Za radnju iz stavka 1. ovog članka kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM odgovorna osoba u organu društveno-političke zajednice i drugom državnom organu.

Članak 21.

Za radnju iz stavka 1. prethodnog članka ovog zakona kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM pojedinac koji samostalno obavlja privrednu djelatnost kao i drugi pojedinac.

Članak 22.

Novčanom kaznom od 100 do 1.000 DEM kazniće se za prekršaj pojedinac ako:

- 1) Javno uporabi grb ili zastavu Kantona u obliku ili sa sadržinom koji nisu utvrđeni ovim zakonom (članci 3, 4 i 6.);
- 2) javno istakne grb ili zastavu Kantona koji su oštećeni ili nepodobni za uporabu (članak 9.).

Članak 23.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz članka 20, 21 i 22. ovog zakona utvrđena u DEM, naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti obračunatoj prema zvaničnom tečaju Narodne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

Članak 24.

Počinitelju prekršaja iz članka 20, 21 i 22. ovog zakona izreći će se zaštitna mjera oduzimanja predmeta kojim je izvršen prekršaj.

Ovlaštena službena osoba organa unutarnjih poslova može prije nego što je pokrenut prekršajni postupak, zaplijeniti predmete iz stavka 1. ovog članka. Zaplijenjeni predmeti moraju se odmah predati organu nadležnom za vođenje prekršajnog postupka.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 25.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Republika Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON
Sabor

Predsjedatelj
Saborom
Tuzlansko-podrinjskog
kantona,
Mustafa Ramić, v.r.

Broj: 01-011-256-4/96
Tuzla, 8/13. avgusta 1996. g.

197

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka e), a u vezi sa članom 11. tačka c) Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona ("Sl. novine Tuzlansko-podrinjskog kantona" br. 1/94), Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona, na prijedlog Vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 8/13. avgusta 1996. godine, donosi

ZAKON**O OSNOVNOJ ŠKOLI****I OSNOVNE ODREDBE**

Član 1.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovni odgoj i obrazovanje učenika normalnog psihofizičkog i tjelesnog razvoja i učenika sa poremećajima u psihičkom i tjelesnom razvoju, osnovno muzičko obrazovanje, dodatno obrazovanje nadarenih učenika, obrazovanje umjereno mentalno retardiranih učenika i osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti: redovna, specijalna i paralelna (osnovna muzička škola i sl.).

Osnovna škola ima svojstvo pravne osobe.

Član 2.

Pohađanje redovne osnovne škole obavezno je u trajanju od osam godina za djecu normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i specijalne osnovne škole za djecu sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju od šeste do petnaeste godine života (u daljem tekstu: školski obveznici).

Školskim obveznikom, u smislu prethodnog stava ovog člana, smatra se dijete koje je do 1. aprila tekuće godine navršilo šest i po godina života.

Član 3.

U osnovnoj školi nastava se izvodi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Cjelokupan odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi izvodi se uz upotrebu latiničnog pisma, s tim što su učenici dužni da u toku prva tri razreda osnovne škole savladaju i ćirilično pismo, u toj mjeri, da bi se njime mogli služiti.

Član 4.

Kada u osnovnoj školi ima najmanje 20 učenika jednog razreda pripadnika naroda i narodnosti kojima bosanski ni hrvatski jezik nije maternji jezik, za njih se u školi organizira i nastava maternjeg jezika.

U osnovnoj školi u kojoj se obrazuju učenici samo jedne narodnosti, cjelokupna nastava izvodi se na jeziku te narodnosti uz obavezno organiziranje nastave na bosanskom odnosno hrvatskom jeziku.

Član 5.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo da stječu osnovno obrazovanje i odgoj u osnovnim školama Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), po odredbama ovog zakona.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo da stječu osnovno obrazovanje i odgoj u Kantonu, po odredbama ovog zakona, u skladu sa konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Član 6.

Osnovno obrazovanje i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 7.

Osnovnu školu može osnovati domaća i strana pravna i fizička osoba u svim oblicima svojine, u skladu sa ovim zakonom.

Redovnu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu, paralelnu (muzičku i drugu) školu i specijalni zavod u kome se organizira odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece ometene u psihičkom ili tjelesnom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu osniva Skupština Kantona.

Međusobna prava i obaveze osnivača i osnovne škole uređuju se ugovorom.

Osnovna škola se osniva u skladu sa dugoročnim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja, koji donosi Skupština Kantona.

Osnovnu školu mogu osnovati dva ili više osnivača. Ako osnovnu školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnivanju osnovne škole iz stava 1. ovog člana osnivač je dužan pribaviti saglasnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 8.

Osnivač osnovne škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad u skladu sa Pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) na području Kantona i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stava ovog člana donosi Ministarstvo.

Član 9.

Osnovna škola može se organizirati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, 8 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu muzičku školu;
- je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu sa nastavnim planovima i programima za osnovnu školu;
- su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila u skladu sa odgovarajućim normativima;
- su osigurani uvjeti za rad u skladu sa Pedagoškim standardima.

Redovna osnovna škola može se osnovati i kada nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, u skladu sa odgovarajućim kriterijumima.

Bliži propis o utvrđivanju kriterija iz prethodnog stava donosi ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Kantona (u daljem tekstu: ministar).

Član 10.

Osnivač je dužan, prilikom osnivanja osnovne škole, da formira komisiju, koja će, u skladu sa ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Član 11.

Pored upisa u sudski registar, osnovna škola se upisuje u Registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uvjete iz člana 9. ovog zakona.

Član 12.

Provjeru uvjeta za upis u Registar osnovne škole vrši Ministarstvo na zahtjev - prijavu osnivača.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u Registar.

Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine.

Član 13.

Osnovna škola, upisana u Registar, može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Član 14.

Osnovna škola briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete, propisane ovim zakonom.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar.

Član 15.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene na kraju školske godine.

Odluku o statusnim promjenama osnovne škole donosi osnivač.

Član 16.

Skupština Kantona utvrđuje školsko područje sa kojeg je redovna osnovna škola obavezna da primi školske obveznike.

Redovna osnovna škola može na svom školskom području organizirati područne škole sa jednim ili više odjeljenja, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Osnivač škole može donijeti odluku da jedna ili više škola na ovom području provode osnovno obrazovanje odraslih.

Član 17.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola ima svoj pečat sa grbom Kantona.

Član 18.

Osnovne škole mogu saradivati i međusobno udruživati određene poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravne osobe.

Član 19.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada osnovne škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kome će osnivač otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o prestanku rada osnovne škole.

Ako osnivač osnovne škole koja nema status javne ustanove ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4. ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada osnovne škole.

Ukoliko se Skupština Kantona, kao osnivač, u roku od tri mjeseca ne izjasni o prijedlogu iz stava 4. ovog člana, Ministarstvo će donijeti rješenje o prekidu rada u osnovnoj školi koje će važiti do konačne odluke Skupštine.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada osnovne škole određuje se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada osnovne škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja i odgoja.

Donošenjem akta o prestanku rada škole, pokreće se postupak brisanja škole iz Registra osnovnih škola.

Akt o prestanku rada osnovne škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

III ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 20.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugi oblici organiziranog rada.

Član 21.

U redovnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učesnike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, posebni dodatni program za nadarene učenike, kao i nastavni plan i program za odrasle.

U specijalnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju.

U osnovnoj muzičkoj školi realizira se nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje i posebni dodatni program za nadarene učenike.

Član 22.

Osnovna muzička škola traje šest godina.

Član 23.

U redovnoj osnovnoj školi može se ostvariti i nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju, nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje, nastavni program za nadarene učenike svih vrsta obrazovanja, program predškolskog odgoja i obrazovanja, te nastavni planovi i programi raznih vrsta tečajeva.

Realizacija nastavnih planova i programa iz prethodnog stava vrši se u specijalnim odjeljenjima.

Broj učenika u specijalnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo, u sporazumu sa osnivačem, određuje školu u kojoj se obrazuju specijalna odjeljenja.

Član 24.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo.

Do donošenja nastavnih planova i programa iz stava 1. ovog člana, mogu se koristiti nastavni planovi i programi Republike Bosne i Hercegovine.

Prijedlog nastavnih planova i programa osnovnog obrazovanja i odgoja utvrđuje Pedagoški zavod, uz prethodno provedenu javnu raspravu.

Član 25.

Broj učenika u odjeljenju osnovne škole utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizirati rad kombiniranih odjeljenja od I do IV razreda za istovremeno izvođenje nastave sa više razreda, a najviše za četiri odjeljenja.

Za učenike od V do VIII razreda škola može organizirati tečajnu nastavu.

Tečajna nastava se organizira za više razreda u jednom odjeljenju, ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organiziranje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, u skladu sa Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Pedagoški zavod.

Član 26.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne godine.

Nastava u redovnoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 38 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 36 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu škole, iz prethodnog stava ovog člana, traje 36 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 34 nastavne sedmice.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim programom rada.

Član 27.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike redovne i specijalne osnovne škole traje tri sedmice, a ljetnji odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine. Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Redovna i specijalna osnovna škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Član 28.

Osnovna škola organizira nastavni proces u petodnevnoj radnoj sedmici.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj školi 40 minuta.

Broj nastavnih sati u toku radne sedmice utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u toku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4, a od IV do VIII razreda više od 5 nastavnih sati redovne nastave.

Član 29.

Osnovna škola dužna je da u toku školske godine ostvari nastavni plan i program odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se utvrdi da osnovna škola nije ostvarila u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Član 30.

Odgojno-obrazovni rad se ne smije prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev uslijed elementarnih

nepogoda, epidemije zarazne bolesti i drugih posebnih opravdanih razloga o čemu odlučuje Ministarstvo.

Ministarstvo može odobriti, u zavisnosti od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora najduže jednu radnu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom i realizirani programski sadržaji.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području jedne općine mora biti istovremen.

Član 31.

Odgojno-obrazovni rad provodi se, pored nastavnog plana i programa i na osnovu godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnji program rada primjenom jedinstvene metodologije koju usvaja Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obaveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, slobodne aktivnosti učenika, oblici, sadržaji, obim i raspored odgojno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u osnovnoj školi.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi ga upravni odbor škole, najkasnije do 1. oktobra za tekuću školsku godinu.

Izvještaj o radu i godišnji program rada škola dostavlja Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor.

Izvještaj o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Član 32.

Osnovna škola je dužna, u okviru godišnjeg programa rada škole, dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te ostalog zaposlenog osoblja u školi.

Član 33.

U osnovnoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika radi razvijanja i produbljanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i stjecanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se odgojno-obrazovnim programom i godišnjim programom u skladu sa Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika na principu dobrovoljnosti učenika.

Učenička zadruga može se organizirati sa najmanje 30 učenika osnovne škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod škole i na njih se ne plaća porez utvrđen kantonalnim i drugim propisima.

Član 34.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanja, društveno korisni rad, škola u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organiziraju se i izvode u okviru radnih dana, u skladu sa načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod.

Član 35.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, na prijedlog Pedagoškog zavoda, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu osnovnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredbe ovog zakona o primjeni nastavne norme, dnevnog i

sedmičnog opterećenja učenika časovima, načinu ocjenjivanja, obrazovanja odjeljenja i realizaciji nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi ministar.

Član 36.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici na Filozofskom fakultetu i Učiteljskoj školi, Ministarstvo, na prijedlog Filozofskog fakulteta i Učiteljske škole, određuje osnovne škole za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata i učenika.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Kantona ako se za to ukaže potreba.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse, iz stava 1. i 2. ovog člana uređuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Član 37.

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na osnovu koncepcije udžbenika.

Pod školskim udžbenikom kao nastavnim sredstvom podrazumijevaju se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura, koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio izrađen u skladu sa koncepcijom udžbenika.

Nastavni plan i program ne može se primijeniti ako nisu osigurani odgovarajući udžbenici: novi, adaptirani, preuzeti ili prevedeni.

Član 38.

Osnovna škola ima pravila koja usvaja upravni odbor.

Pravila škole, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- način ostvarivanja javnosti rada škole;
- saradnju i način ostvarivanja saradnje škola sa roditeljima učenika i izbor predstavnika roditelja učenika u upravni odbor škole;
- način donošenja pravila o kućnom redu;
- slobodne aktivnosti učenika;
- sadržaje i oblike društvene, kulturne i sportske aktivnosti škole;
- način napredovanja učenika;
- način organiziranja tečajeva i drugih oblika aktivnosti osnovne škole;
- organiziranje i rad produženog ili cjelodnevnog boravka učenika u školi.

IV UČENICI

Član 39.

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se na osnovu spiska školskih obveznika koji školi dostavlja nadležni organ općine i izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis iz prethodnog stava ovog člana vrši se tokom mjeseca aprila.

Upis u specijalnu osnovnu školu vrši se na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis iz prethodnog stava traje od početka mjeseca maja do kraja septembra.

Upis odraslih polaznika u redovnu osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Član 40.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovnu osnovnu školu obavlja komisija sastavljena od pedagoga, psihologa, ljekara i nastavnika škole.

Komisiju iz prethodnog stava imenuje osnivač za svaku školu.

Od obaveze upisa u redovnu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihičkog i fizičkog razvoja na prijedlog nastavnika razredne nastave na osnovu mišljenja komisije iz stava 1. ovog člana.

Član 41.

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik sa navršениh deset godina života, na osnovu ocjene iz člana 40. stav 1. ovog zakona.

Član 42.

Redovna osnovna škola dužna je obaviti upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog školskog područja i osnivaču i pedagoškom zavodu podnijeti izvještaj o upisu do 30. juna tekuće godine.

Redovna osnovna škola, određena za obrazovanje odraslih, podnosi osnivaču izvještaj o upisu odraslih najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Član 43.

Za upis školskih obveznika, redovno pohađanje nastave i uredno izvršavanje obaveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Član 44.

Kada u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika u toj školskoj godini komisiji za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz prethodnog stava ovog člana učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Član 45.

Osnovna škola učeniku na početku školovanja izdaje dačku knjižicu kojom se potvrđuje status učenika.

U toku školovanja učenik može, na zahtjev roditelja ili staratelja, prelaziti iz jedne u drugu osnovnu školu. Prijelaz se vrši na osnovu pisanog akta-prijevodnice, koja se dostavlja službenim putem.

Kada učenik promijeni prebivalište, osnovna škola iz stava 2. ovog člana u novom mjestu prebivališta dužna je upisati učenika.

Član 46.

Kada učenik duže vrijeme ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeni vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Polaganjem ispita osnovno obrazovanje mogu steći i odrasli.

U slučaju nepravilno provedenih ispita nastavničko vijeće može ispit poništiti.

Bliže propise o organiziranju, načinu polaganja i poništavanja ispita osnovnog obrazovanja donosi ministar.

Član 47.

Praćenje, vrijednovanje i ocjenjivanje u osnovnoj školi je stalno, u toku cijele školske godine.

Ocjene su brojčane.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Bliže propise o napredovanju, vrijednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Član 48.

Uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se sredinom i na kraju svakog polugodišta. Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje učitelj-nastavnik razredne nastave.

Za učenike prvog razreda ne utvrđuje se opći uspjeh sredinom prvog polugodišta.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utvrđuje odjeljenjsko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz prethodnog stava ovog člana, po pravilu, treba potvrditi.

Zaključne ocjene, na kraju drugog polugodišta, u muzičkoj školi utvrđuje komisija koju obrazuje nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće osnovne škole nakon svake klasifikacije analizira rad i rezultate rada odjeljenja, odjeljenjskih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Član 49.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je sa uspjehom završio razred:

- Odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu 2,00, a nema nedovoljnih ocjena.

Učeniku koji ima jednu ili više nedovoljnih ocjena utvrđuje se opći uspjeh nedovoljan.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se aritmetičkom sredinom svih nastavnih predmeta izračunatom najmanje na dvije decimale.

Na osnovu općeg uspjeha utvrđuje se redosljed uspjeha učenika u odjeljenju, razredu i školi.

Učenik, koji završi razred po najsloženijem programu i ima najbolji opći uspjeh, proglašava se učenikom generacije (odjeljenja, razreda, škole, općine ili Kantona).

Član 50.

Učenik od I do IV razreda, koji na kraju školske godine ima jednu nedovoljnu ocjenu, može nastaviti obrazovanje u narednom razredu, uz saglasnost razrednog vijeća i roditelja.

Ukoliko učenik iz stava 1. ovog člana sa uspjehom završi naredni razred, smatra se da je savladao i gradivo prethodnog razreda, a u protivnom učenik ponavlja posljednji pohađani razred.

Učenik od V do VIII razreda koji na kraju školske godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena upućuje se da ponovi razred.

Učenik, koji je upućen da ponovi razred, može zadržati status učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju neprimjerno odnosa prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, te školskoj imovini, može, po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status učenika osnovne škole kada navrší 15 godina života.

Član 51.

Roditelj, odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opći uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku od tri dana od dana saopćavanja uspjeha učenika.

Nastavničko vijeće u roku od tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnog stava.

Kada nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena komisije je konačna.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u radu komisije.

Član 52.

Učenik, koji pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može u toku jedne školske godine završiti dva razreda, pod uvjetom i na način utvrđen pravilima škole.

Član 53.

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljenjsko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 54.

O završenom osnovnom obrazovanju po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole učeniku se izdaje svjedodžba.

Uz svjedodžbu škola može izdati i uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu osnovne škole, te list profesionalne orijentacije.

Član 55.

Učeniku koji u toku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja po najsloženijem programu postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se, pored svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju, u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima.

Obrazac posebne diplome iz prethodnog stava utvrđuje ministar.

Član 56.

Osnovna škola je obavezna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu osnovne škole.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, đačke knjižice, lista profesionalne orijentacije i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi donosi ministar.

Član 57.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu učeniku se dodjeljuju pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole.

Član 58.

Učeniku koji se neprimjerno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika;
- ukor razrednog vijeća;
- ukor direktora;
- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole;
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području iste općine.

Izrečena odgajno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja.

- Odgajno-disciplinska mjera vrijedi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, naknadi pričinjene materijalne štete, trajanju izrečene odgajno-disciplinske mjere, ublažavanju i ukidanju, te posljedičnom odnosu na ocjene iz vladanja učenika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Član 59.

Učenici osnovne škole obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Bliže odredbe o obrazovanju i radu zajednice učenika iz prethodnog stava, kao i o drugim pravima i obavezama učenika u odgajno-obrazovnom radu utvrđuju se pravilima osnovne škole.

V NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 60.

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka, viša i srednja stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog saradnika.

Za nastavnika razredne nastave, nastavnim planom i programom iz stava 1. ovog člana, utvrđuje se najmanje VI stepen stručne spreme razredne nastave.

Nastavnik razredne i predmetne nastave koji ispunjava uvjete utvrđene nastavnim planom i programom za redovnu i specijalnu osnovnu školu može obavljati i poslove odgajatelja u domovima učenika.

Za obavljanje pedagoških i pedagoško-psiholoških poslova osnovna škola ima pedagoga, stručnog saradnika i bibliotekara, a može imati psihologa, socijalnog radnika, ljekara i saradnika - medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih saradnika i obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi utvrđuje se u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 61.

Za učestvovanje u odgajno-obrazovnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, osnovna škola može imati i saradnika: zdravstvenog tehničara, bibliotekara, saradnika u nastavi i drugu osobu koja ima srednju stručnu spremu.

Član 62.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici se biraju na osnovu konkursa, koji raspisuje upravni odbor osnovne škole.

Član 63.

Svi radnici osnovne škole obavezni su izvršiti ljekarski sistematski pregled prije početka nastave za nastupajuću školsku godinu, koji organizira osnovna škola.

Osobe koje boluju od zarazne ili nervne bolesti ne mogu raditi u osnovnoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik obolio od zarazne ili nervne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen izvođenja nastave odnosno obavljanja svog posla.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret zdravstvenog osiguranja.

Član 64.

Pravilima osnovne škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 42-satne radne sedmice i korišćenje godišnjeg odmora u skladu sa Pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 42-satne radne sedmice može imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog odgajno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jednu školsku godinu, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati do 35 nastavnih sati sedmično neposrednog odgajno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norme nastavnih sati u nastavi utvrđuju se Pedagoškim standardima.

Član 65.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koriste godišnji odmor, po pravilu, u toku ljetnog odmora učenika.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti u trajanju od 30 radnih dana do 30. juna naredne godine.

Član 66.

Nastavnici imaju pravo i obavezu da organiziraju i obavljaju neposredan odgajno-obrazovni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene ovim zakonom i pravilima osnovne škole.

Član 67.

Za samostalno i uspješno izvršavanje poslova i zadataka i ostvarivanje odgajno-obrazovnog rada nastavnici, stručni saradnici i saradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u osnovnoj školi omogućavaju stjecanje zvanja i napredovanje pod odgovarajućim uvjetima.

Ocjenjivanje, napredovanje i stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i saradnika utvrđuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 68.

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u školi, obavezan je da nakon isteka najmanje jedne a najviše dvije godine neposrednog odgajno-obrazovnog rada odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav komisije, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju regulišu se bližim propisom koji donosi ministar.

Član 69.

Nastavnik, koji bude dva puta uzastopno ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom, gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Član 70.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili

prosvjetna inspekcija utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obaveze u skladu sa nastavnim planom i programom, ovim zakonom, drugim propisima i pravilima škole.

Član 71.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, takav se nastavnik može rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove odnosno radne zadatke, ostaje u osnovnoj školi sve dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos.

Za vrijeme dok se nalazi u školi nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VI STRUČNI NADZOR

Član 72.

Stručni nadzor se vrši nad radom, organizacijom, izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

Stručni nadzor, pored ostalog, obuhvata:

- praćenje primjene nastavnih planova i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada;
- praćenje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, kao i rada direktora osnovne škole;
- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Član 73.

Stručni nadzor vrši Pedagoški zavod Tuzla.

Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Član 74.

O obavljenom stručnom nadzoru Ministarstvu i nastavničkom vijeću osnovne škole podnosi se izvještaj, koji utječe na ocjenjivanje rada i napredovanje nastavnika, stručnog saradnika i saradnika.

Bliži propis o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII UPRAVLJANJE

Član 75.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je upravni odbor, a organ rukovođenja je direktor osnovne škole.

Član 76.

Osnovnom školom upravlja upravni odbor koji ima najmanje pet, a najviše devet članova.

Članove upravnog odbora osnovne škole imenuje osnivač.

Jedna trećina članova upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika i stručnih saradnika, jedna trećina iz reda roditelja i staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Članove upravnog odbora osnovne škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, imenuje i razrješava, u ime osnivača, Vlada Kantona.

Članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.

Po isteku ovog perioda ista osoba može biti ponovo imenovana za člana upravnog odbora.

Osnivač, odnosno Vlada Kantona može razriješiti člana upravnog odbora osnovne škole i prije vremena na koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan i nezakonit rad osnovne škole, na njegov lični zahtjev i u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

Član 77.

Upravni odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i slijedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika;
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na dalji odgojno-obrazovni rad;
- donosi odluku o broju, organiziranju i ukidanju odjeljenja osnovne škole;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa;
- usvaja izvještaje o finansijskom poslovanju;
- usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad direktora;
- odlučuje o prigovoru roditelja odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika;
- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća i direktora osnovne škole, o prigovorima nastavnika i stručnih saradnika izjavljenim na ocjenu o radu;
- razmatra odluke i preporuke nastavničkog vijeća o preduzetim mjerama;
- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje kojim je odlučeno o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u osnovnoj školi;
- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka i druge opće akte škole;
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- odgovara osnivaču za rezultate rada osnovne škole;
- podnosi osnivaču najmanje jedamput godišnje izvještaj o poslovanju osnovne škole;
- vrši druge poslove utvrđene pravilima osnovne škole.

Član 78.

Osnovnom školom rukovodi direktor, koji se imenuje na vrijeme od četiri godine i može biti ponovo imenovan.

Za direktora osnovne škole može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta, u pogledu stručne spreme ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga i ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, odnosno u osnovnoj školi na pedagoško-psihološkim poslovima, a naročito se ističe svojim radom u pedagoškoj teoriji i praksi.

Član 79.

Upravni odbor raspisuje konkurs za direktora osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.

Konkurs za direktora osnovne škole sadrži odgovarajuće uvjete iz prethodnog člana, trajanje konkursa, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavještanja kandidata o rezultatima konkursa.

Direktora osnovne škole imenuje i razrješava upravni odbor, uz saglasnost osnivača i uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Saglasnost za imenovanje direktora osnovne škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, daje Vlada Kantona.

Izuzetno, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, direktora osnovne škole čiji je osnivač Skupština Kantona imenuje Vlada Kantona.

Direktor osnovne škole imenuje se na period od četiri godine. Ista osoba može biti imenovana za direktora osnovne škole najviše dva puta uzastopno.

Član 80.

Ako se na konkursu ne izabere direktor, upravni odbor osnovne škole imenuje vršioca dužnosti, bez konkursa.

Vršilac dužnosti ima sva prava i dužnosti direktora škole.

Vršilac dužnosti imenuje se na period od šest mjeseci.

Član 81.

Direktor osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada;
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika osnovne škole na određene poslove i zadatke, u skladu sa rezultatima rada;
- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole upravnom odboru škole, osnivaču, Pedagoškom zavodu, a po potrebi i Ministarstvu;
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene pravilima škole i ovim zakonom.

Član 82.

Osnovna škola, koja ima preko 25 odjeljenja kao i škola koja nastavu organizira i u područnim odjeljenjima, može na poslovima rukovođenja, općim aktom utvrditi poslove pomoćnika direktora.

Izbor pomoćnika direktora vrši upravni odbor škole, na prijedlog direktora, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se općim aktom škole.

Član 83.

U cilju povezivanja osnovne škole sa društvenom sredinom i roditeljima, te jačanja materijalnog položaja škole, osnovna škola ima školski odbor koga sačinjavaju predstavnici roditelja učenika, osnivača, nastavnika, državnih organa, ustanova, preduzeća i organizacija sa područja sa kojeg škola prima školske obveznike.

Rad školskog odbora i njegova prava regulišu se općim aktom škole.

VIII STRUČNI ORGANI

Član 84.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni saradnici škole;
- razredno vijeće, koje sačinjavaju nastavnici razreda;
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 85.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor osnovne škole. Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada;

- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvještaj upravnom odboru;
- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija;
- vrši izbor oblika nastave i, saglasno tome, vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike odnosno vrši raspored rada u 42-satnoj radnoj sedmici;
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća;
- određuje rukovodioce razrednih vijeća;
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada;
- imenuje komisije za polaganje ispita;
- razmatra izvještaje o polaganju ispita;
- razmatra izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru;
- poduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera;
- odobrava završavanje dva razreda učeniku u toku jedne školske godine;
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika;
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Član 86.

Razredno-odjeljensko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- prati razvoj učenika i, na osnovu toga, predlaže izbor programa;
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika;
- odlučuje o programima nadarenih učenika, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini ili za pojedinačne grupe učenika ili učenike pojedinačno;
- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu;
- utvrđuje zaključne ocjene učenika;
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada učenika;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Član 87.

Sadržaj i način rada aktiva nastavnika, grupe nastavnih predmeta i razrednog starješine utvrđuje se pravilima osnovne škole.

IX POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Član 88.

Potrebe i interesi društva u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovog zakona, su:

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u redovnim osnovnim školama;
- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama;

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u osnovnim školama pri specijalnim zavodima;
- posebno obrazovanje i odgoj umjereno mentalno retardiranih učenika u zavodima za socijalno zbrinjavanje;
- dodatno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama, osnovnim muzičkim školama odnosno odjeljenjima tog obrazovanja u redovnim školama;
- stručno usavršavanje nastavnika;
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Član 89.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa društva, iz člana 88. ovog zakona, stječu se na način utvrđen posebnim propisom.

Član 90.

Osnovna škola može stjecati prihod i:

- donacijama pravnih i fizičkih osoba i humanitarnih organizacija;
- iz legata, poklona i zavještanja;
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima;
- prodajom intelektualnih, materijalnih dobara i usluga.

X KAZNENE ODREDBE

Član 91.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj osnovna škola:

1. ako otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (član 12. ovog zakona);
2. ako izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (član 13. ovog zakona);
3. ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (član 24. ovog zakona);
4. ako, bez odluke organa uprave nadležnog za obrazovanje, prekine nastavu (član 30. ovog zakona);
5. ako se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (član 37. ovog zakona);
6. ako redovna osnovna škola u mjesecu aprilu, a specijalna osnovna škola u mjesecu maju ne upiše odraslu djecu sa svog školskog područja (član 42. ovog zakona);
7. ako izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima (osnivaču i Pedagoškom zavodu) u propisanom roku (član 42. ovog zakona);
8. ako ne uputi učenika na komisiju najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu (član 44. ovog zakona);
9. ako ne upiše učenika koji je doselio na područje škole ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (član 45. ovog zakona);
10. ako obavi ispite suprotno bližim propisima iz člana 46. ovog zakona.

Za prekršaje iz prethodnog stava ovog zakona kazniće se i odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Član 92.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM kazniće se za prekršaj osnovna škola:

1. ako učenici u mlađim razredima imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih sati u toku jedne radne sedmice (član 28. ovog zakona);
2. ako ne produži nastavu kada nije realiziran godišnji fond nastavnih sati i realizirani programski sadržaji (član 29. ovog zakona);
3. ako ne vrši redovno ocjenjivanje učenika na način utvrđen ovim zakonom (član 47. ovog zakona);
4. ako uputi učenika da ponovi razred, a o tome nije odlučilo nastavničko vijeće;
5. ako ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (člana 56. ovog zakona);
6. ako ne organizira ljekarski pregled nastavnika (član 63. ovog zakona);
7. ako jedamput u dvije godine ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika (član 67. ovog zakona).

Za prekršaje iz prethodnog stava kazniće se odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 DEM.

Član 93.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 DEM kazniće se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (član 43. ovog zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazna se ponavlja.

Član 94.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz člana 91, 92. i 93. ovog zakona utvrđena u DEM naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protivvrijednosti po kursu Narodne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

XI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 95.

Postojeće osnovne škole su dužne da ispune uvjete utvrđene članom 9. ovog zakona i da se, u skladu sa članom 11. ovog zakona, upišu u Registar osnovnih škola do kraja 1996. godine.

Član 96.

Postojeće osnovne škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i opća akta sa odredbama ovog zakona od kraja 1996. godine.

Član 97.

Dok se ne steknu uvjeti za izvođenje nastave na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora, nastava u osnovnoj školi izvođiće se na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora odnosno hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Član 98.

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim osnovnim školama koje imaju status javne ustanove.

Skupština Kantona će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona posebnim zakonom urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovog člana.

Član 99.

Ministar će, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, donijeti bliže propise o:

- kriterijima za osnivanje osnovne škole sa manje od 16 odjeljenja iz člana 9. ovog zakona;
- postupku utvrđivanja uvjeta o sadržaju i načinu vođenja registra osnovnih škola iz člana 12. ovog zakona;
- osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uvjetima obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici (član 35. i 36. ovog zakona);
- organiziranju i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi (član 46. ovog zakona);
- ocjenjivanju i napredovanju učenika (član 47. ovog zakona);
- uvjetima stjecanja i o obrascu posebne diplome o završenoj osnovnoj školi (član 55. ovog zakona);
- sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, đачke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi (član 54 i 56. ovog zakona);
- ocjenjivanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika (član 67. ovog zakona);
- programu i načinu polaganja stručnog ispita nastavnika, stručnih saradnika i saradnika osnovne škole (član 68. ovog zakona);
- vršenju stručnog nadzora (član 74. ovog zakona).

Član 100.

Ministarstvo će, odmah pristupiti donošenju:

- nastavnih planova i programa iz člana 20. ovog zakona, a do donošenja primjenjivat će se važeći nastavni planovi i programi Republike Bosne i Hercegovine;
- Pedagoške standarde i normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava iz člana 8. ovog zakona, a do njihovog donošenja primjenjivat će se važeći propisi Republike Bosne i Hercegovine.

Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovne i osnovne specijalne škole, iz prethodnog stava ovog člana primjenjivat će se od I do VIII razreda osnovne škole.

Do donošenja novih nastavnih planova i programa primjenjivat će se postojeći nastavni planovi i programi.

Član 101.

Pedagoški zavod će, do kraja naredne školske godine, utvrditi načela za organiziranje ekskurzija, logorovanja, posjeta preduzećima i procesu proizvodnje, društveno korisnog rada i škole u prirodi, iz člana 34. ovog zakona.

Član 102.

Nastavnici sa završenom učiteljskom školom, odnosno Pedagoškom akademijom ili Filozofskim fakultetom, koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečeni u nastavi u osnovnoj školi ili kao odgajatelji u domu učenika, mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni.

Nastavnici muzičke ili likovne kulture, koji su završili odgovarajuću srednju školu, položili pedagoško-andragošku grupu predmeta i imaju položen stručni ispit, mogu i dalje izvoditi nastavu iz svog predmeta.

Član 103.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje na području Tuzlansko-podrinjskog kantona da važi Zakon o osnovnoj školi

(“Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine” broj: 39/90, “Sl. list Republike Bosne i Hercegovine” broj: 3/93, 24/93 i 33/94).

Član 104.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u “Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona”.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON
Skupština

Broj: 01-011-223-5/96
Tuzla, 13. avgusta 1996. g.

Predsjedavajući
Skupštinom
Tuzlansko-podrinjskog
kantona,
Mustafa Ramić, v.r.

197

Na osnovu članka 24. stavak 1. točka e), u svezi sa člankom 11. tačka c) Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona (“Sl. novine Tuzlansko-podrinjskog kantona” br. 1/94), Sabor Tuzlansko-podrinjskog kantona, na prijedlog Vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 8/13. kolovoza 1996. godine, donosi

ZAKON**O OSNOVNOJ ŠKOLI****I OSNOVNE ODREDBE**

Članak 1.

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovni odgoj i obrazovanje učenika normalnog psihofizičkog i tjelesnog razvoja i učenika sa poremećajima u psihičkom i tjelesnom razvoju, osnovno glazbeno obrazovanje, dodatno obrazovanje nadarenih učenika, obrazovanje umjereno mentalno retardiranih učenika i osnovno obrazovanje odraslih.

Osnovna škola može biti: redovita, specijalna i paralelna (osnovna glazbena škola i sl.).

Osnovna škola ima svojstvo pravne osobe.

Članak 2.

Pohađanje redovne osnovne škole obavezno je u trajanju od osam godina za djecu normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i specijalne osnovne škole za djecu sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju od šeste do petnaeste godine života (u daljem tekstu: školški obveznici).

Školskim obveznikom, u smislu prethodnog stava ovog članka, smatra se dijete koje je do 1. travnja tekuće godine navršilo šest i pol godina života.

Članak 3.

U osnovnoj školi nastava se izvodi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Cjelokupan odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi izvodi se uz uporabu latiničnog pisma, s tim što su učenici dužni da u toku prva tri razreda osnovne škole savladaju i ćirilčno pismo, u tom mjeri, da bi se njime mogli služiti.

Članak 4.

Kada u osnovnoj školi ima najmanje 20 učenika jednog razreda pripadnika naroda i narodnosti kojima bosanski ni hrvatski jezik nije maternji jezik, za njih se u školi organizira i nastava maternjeg jezika.

U osnovnoj školi u kojoj se obrazuju učenici samo jedne narodnosti, cjelokupna nastava izvodi se na jeziku te narodnosti uz obvezatno organiziranje nastave na bosanskom odnosno hrvatskom jeziku.

Članak 5.

Državljeni Bosne i Hercegovine imaju pravo stjecati osnovno obrazovanje i odgoj u osnovnim školama Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), po odredbama ovog zakona.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo stjecati osnovno obrazovanje i odgoj u Kantonu, po odredbama ovog zakona, sukladno sa konvencijama i ugovorima koje je država Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 6.

Osnovno obrazovanje i odgoj je djelatnost od posebnog društvenog značaja.

II OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Članak 7.

Osnovnu školu može osnovati domaća i strana pravna i fizička osoba u svim oblicima svojine, sukladno s ovim zakonom.

Redovnu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu, paralelnu (glazbenu i drugu) školu i specijalni zavod u kome se organizira odgojno-obrazovni rad za određenu kategoriju djece ometene u psihičkom ili tjelesnom razvoju (u daljem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu osniva Sabor Kantona.

Međusobna prava i obveze osnivača i osnovne škole uređuju se ugovorom.

Osnovna škola se osniva sukladno s dugoročnim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja, koji donosi Sabor Kantona.

Osnovnu školu mogu osnovati dva ili više osnivača. Ako osnovnu školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnivanju osnovne škole iz stava 1. ovog članka osnivač je dužan pribaviti suglasnost Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članak 8.

Osnivač osnovne škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad sukladno sa Pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanje (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) na području Kantona i Normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stava ovog članka donosi Ministarstvo.

Članak 9.

Osnovna škola može se organizirati, ako:

- postoji dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja za redovitu osnovnu školu, 8 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu glazbenu školu;
- je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar sukladno s nastavnim planovima i programima za osnovnu školu;
- su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila sukladno s odgovarajućim normativima;
- su osigurani uvjeti za rad sukladni s Pedagoškim standardima.

Redovita osnovna škola može se osnovati i kada nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja, uz prethodnu suglasnost Ministarstva, sukladno s odgovarajućim kriterijumima.

Bliži propis o utvrđivanju kriterija iz prethodnog stava donosi ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Kantona (u daljem tekstu: ministar).

Članak 10.

Osnivač je dužan, prilikom osnivanja osnovne škole, da formira komisiju, koja će, sukladno s ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada i izvršiti izbor prvih nastavnika škole.

Članak 11.

Pored upisa u sudski registar, osnovna škola se upisuje u Registar osnovnih škola (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uvjete iz članka 9. ovog zakona.

Članak 12.

Provjeru uvjeta za upis u Registar osnovne škole vrši Ministarstvo na zahtjev - prijavu osnivača.

Osnovna škola može početi sa radom nakon upisa u Registar. Novoosnovana škola počinje sa radom početkom školske godine.

Članak 13.

Osnovna škola, upisana u Registar, može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završenom obrazovanju.

Članak 14.

Osnovna škola briše se iz Registra kada prestane da ispunjava uvjete, propisane ovim zakonom.

Bliži propis o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržaju i načinu vođenja Registra donosi ministar.

Članak 15.

Osnovna škola može vršiti statusne promjene na kraju školske godine.

Odluku o statusnim promjenama osnovne škole donosi osnivač.

Članak 16.

Sabor Kantona utvrđuje školsko područje sa kojeg je redovna osnovna škola obvezna da primi školske obveznike.

Redovna osnovna škola može na svom školskom području organizirati područne škole sa jednim ili više razreda, sukladno s Pedagoškim standardima.

Osnivač škole može donijeti odluku da jedna ili više škola na ovom području provode osnovno obrazovanje odraslih.

Članak 17.

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola ima svoj pečat sa grbom Kantona.

Članak 18.

Osnovne škole mogu surađivati i međusobno udruživati određene poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravne osobe.

Članak 19.

Osnovna škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada osnovne škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kome će osnivač otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o prestanku rada osnovne škole.

Ako osnivač osnovne škole koja nema status javne ustanove ne donese akt o prestanku rada osnovne škole u roku od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4. ovog članka, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada osnovne škole.

Ukoliko se Sabor Kantona, kao osnivač, u roku od tri mjeseca ne izjasni o prijedlogu iz stava 4. ovog članka, Ministarstvo će donijeti rješenje o prekidu rada u osnovnoj školi koje će važiti do konačne odluke Sabora.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada osnovne škole određuje se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada osnovne škole, osnivač je dužan da zatečenim učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja i odgoja.

Donošenjem akta o prestanku rada škole, pokreće se postupak brisanja škole iz Registra osnovnih škola.

Akt o prestanku rada osnovne škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

III ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Članak 20.

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnog plana i programa za osnovne škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program).

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima, ili drugi oblici organiziranog rada.

Članak 21.

U redovitoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, posebni dodatni program za nadarene učenike, kao i nastavni plan i program za odrasle.

U specijalnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju.

U osnovnoj glazbenoj školi realizira se nastavni plan i program za osnovno glazbeno obrazovanje i posebni dodatni program za nadarene učenike.

Članak 22.

Osnovna glazbena škola traje šest godina.

Članak 23.

U redovnoj osnovnoj školi može se ostvariti i nastavni plan i program za učenike sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju, nastavni plan i program za osnovno glazbeno obrazovanje, nastavni program za nadarene učenike svih vrsta obrazovanja, program predškolskog odgoja i obrazovanja, te nastavni planovi i programi raznih vrsta tečajeva.

Realizacija nastavnih planova i programa iz prethodnog stava vrši se u specijalnim odeljenjima.

Broj učenika u specijalnim odjeljenjima utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Ministarstvo, u sporazumu sa osnivačem, određuje školu u kojoj se obrazuju specijalna odjeljenja.

Članak 24.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo.

Do donošenja nastavnih planova i programa iz stava 1. ovog članka, mogu se koristiti nastavni planovi i programi Republike Bosne i Hercegovine.

Prijedlog nastavnih planova i programa osnovnog obrazovanja i odgoja utvrđuje Pedagoški zavod, uz prethodno provedenu javnu raspravu.

Članak 25.

Broj učenika u odjeljenju osnovne škole utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizirati rad kombiniranih odjeljenja od I do IV razreda za istovremeno izvođenje nastave sa više razreda, a najviše za četiri odjeljenja.

Za učenike od V do VIII razreda škola može organizirati tečajnu nastavu.

Tečajna nastava se organizira za više razreda u jednom odjeljenju, ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organiziranje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, sukladni s Pedagoškim standardima, po programu koji donosi Pedagoški zavod.

Članak 26.

Školska godina traje od 1. rujna tekuće do 31. kolovoza naredne godine.

Nastava u redovnoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 38 radnih tjedana, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 36 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu škole, iz prethodnog stava ovog članka, traje 36 radnih tjedana, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 34 nastavna tjedna.

Razlika u broju radnih i nastavnih tjedana koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole, utvrđenih godišnjim programom rada.

Članak 27.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u rujnu. Zimski odmor za učenike redovne i specijalne osnovne škole traje tri tjedna, a ljetnji odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine. Zimski odmor koristi se nakon završetka prvog polugodišta.

Redovna i specijalna osnovna škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Članak 28.

Osnovna škola organizira nastavni proces u petodnevnom radnom tjednu.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj školi 40 minuta.

Broj nastavnih sati u toku radnog tjedna utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u toku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4, a od IV do VIII razreda više od 5 nastavnih sati redovite nastave.

Članak 29.

Osnovna škola dužna je da u toku školske godine ostvari nastavni plan i program odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se utvrdi da osnovna škola nije ostvarila u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Članak 30.

Odgojno-obrazovni rad se ne smije prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev uslijed elementarnih

nepogoda, epidemije zarazne bolesti i drugih posebnih opravdanih razloga o čemu odlučuje Ministarstvo.

Ministarstvo može odobriti, ovisno o klimatskim ili drugim uvjetima, produžetak zimskog odmora najduže jedan radni tjedan, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom i programom i realizirani programski sadržaji.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike osnovnih škola na području jedne općine mora biti istovremen.

Članak 31.

Odgajno-obrazovni rad provodi se, pored nastavnog plana i programa i na osnovu godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljem tekstu: godišnji program).

Godišnjim programom rada primjenom jedinstvene metodologije koju usvaja Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, slobodne aktivnosti učenika, oblici, sadržaji, obim i raspored odgojno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u osnovnoj školi.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi ga upravni odbor škole, najkasnije do 1. listopada za tekuću školsku godinu.

Izvješće o radu i godišnji program rada škola dostavlja Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor.

Izvješće o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Članak 32.

Osnovna škola je dužna, u okviru godišnjeg programa rada škole, dostaviti Pedagoškom zavodu i osnivaču evidenciju o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike, te ostalog zaposlenog osoblja u školi.

Članak 33.

U osnovnoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika radi razvijanja i produbljivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i stjecanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se odgojno-obrazovnim programom i godišnjim programom sukladno Pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, druština, skupina, učeničkih zadruga i drugih oblika na principu dobrovoljnosti učenika.

Učenička zadruga može se organizirati sa najmanje 30 učenika osnovne škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod škole i na njih se ne plaća porez utvrđen kantonalnim i drugim propisima.

Članak 34.

Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanja, društveno korisni rad, škola u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organiziraju se i izvode u okviru radnih dana, sukladno s načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod.

Članak 35.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, na prijedlog Pedagoškog zavoda, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu osnovnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredbe ovog zakona o primjeni nastavne norme, dnevnog i tjednog

opterećenja učenika časovima, načinu ocjenjivanja, obrazovanja odjeljenja i realizaciji nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi ministar.

Članak 36.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici na Filozofskom fakultetu i Učiteljskoj školi, Ministarstvo, na prijedlog Filozofskog fakulteta i Učiteljske škole, određuje osnovne škole za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata i učenika.

Za obavljanje pedagoško-metodičke prakse mogu se odrediti i druge škole na području Kantona ako se za to ukaže potreba.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse, iz stava 1. i 2. ovog članka uređuju se posebnim propisom koji donosi ministar.

Članak 37.

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobrava Ministarstvo.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvaća sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole i koji je urađen na osnovu koncepcije udžbenika.

Pod školskim udžbenikom kao nastavnim sredstvom podrazumijevaju se i zbirka zadataka, priručnik, radna bilježnica i druga stručna literatura, koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio izrađen sukladno s koncepcijom udžbenika.

Nastavni plan i program ne može se primijeniti ako nisu osigurani odgovarajući udžbenici: novi, adaptirani, preuzeti ili prevedeni.

Članak 38.

Osnovna škola ima pravila koja usvaja upravni odbor.

Pravila škole, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- način ostvarivanja javnosti rada škole;
- suradnju i način ostvarivanja saradnje škola sa roditeljima učenika i izbor predstavnika roditelja učenika u upravni odbor škole;
- način donošenja pravila o kućnom redu;
- slobodne aktivnosti učenika;
- sadržaje i oblike društvene, kulturne i sportske aktivnosti škole;
- način napredovanja učenika;
- način organiziranja tečajeva i drugih oblika aktivnosti osnovne škole;
- organiziranje i rad produženog ili cjelodnevnog boravka učenika u školi.

IV UČENICI

Članak 39.

Upis u redovitu osnovnu školu obavlja se na osnovu spiska školskih obveznika koji školi dostavlja nadležni organ općine i izvoda iz matične knjige rođenih.

Upis iz prethodnog stava ovog člana vrši se tijekom mjeseca travnja.

Upis u specijalnu osnovnu školu vrši se na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanja djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi služba socijalne zaštite u općini.

Upis iz prethodnog stava traje od početka mjeseca svibnja do kraja rujna.

Upis odraslih polaznika u redovitu osnovnu školu vrši se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasle.

Članak 40.

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovitu osnovnu školu obavlja komisija sastavljena od pedagoga, psihologa, ljekara i nastavnika škole.

Komisiju iz prethodnog stava imenuje osnivač za svaku školu.

Od obveze upisa u redovitu osnovnu školu može se privremeno osloboditi školski obveznik normalnog psihičkog i fizičkog razvoja na prijedlog nastavnika razredne nastave na osnovu mišljenja komisije iz stava 1. ovog članka.

Članak 41.

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik sa navršениh deset godina života, na osnovu ocjene iz članka 40. stav 1. ovog zakona.

Članak 42.

Redovita osnovna škola dužna je obaviti upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja sa određenog školskog područja i osnivaču i pedagoškom zavodu podnijeti izvješće o upisu do 30. lipnja tekuće godine.

Redovita osnovna škola, određena za obrazovanje odraslih, podnosi osnivaču izvješće o upisu odraslih najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Članak 43.

Za upis školskih obveznika, redovito pohađanje nastave i uredno izvršavanje obveza učenika prema školi odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Članak 44.

Kada u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovitu ili iz redovite u specijalnu osnovnu školu, škola će uputiti učenika u toj školskoj godini komisiji za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na osnovu nalaza i mišljenja komisije iz prethodnog stava ovog članka učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Članak 45.

Osnovna škola učeniku na početku školovanja izdaje dačku knjižicu kojom se potvrđuje status učenika.

U toku školovanja učenik može, na zahtjev roditelja ili staratelja, prelaziti iz jedne u drugu osnovnu školu. Prijelaz se vrši na osnovu pisanog akta-prijevodnice, koja se dostavlja službenim putem.

Kada učenik promijeni prebivalište, osnovna škola iz stava 2. ovog članka u novom mjestu prebivališta dužna je upisati učenika.

Članak 46.

Kada učenik duže vrijeme ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, može polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Polaganjem ispita osnovno obrazovanje mogu steći i odrasli.

U slučaju nepravilno provedenih ispita nastavničko vijeće može ispit poništiti.

Bliže propise o organiziranju, načinu polaganja i poništavanja ispita osnovnog obrazovanja donosi ministar.

Članak 47.

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u osnovnoj školi je stalno, u toku cijele školske godine.

Ocjene su brojčane.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Bliže propise o napredovanju, vrednovanju i ocjenjivanju učenika donosi ministar.

Članak 48.

Uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se sredinom i na kraju svakog polugodišta. Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje učitelj-nastavnik razredne nastave.

Za učenike prvog razreda ne utvrđuje se opći uspjeh sredinom prvog polugodišta.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Prijedlog ocjene predmetnog nastavnika iz prethodnog stava ovog članka, po pravilu, treba potvrditi.

Zaključne ocjene, na kraju drugog polugodišta, u glazbenoj školi utvrđuje komisija koju obrazuje nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće osnovne škole nakon svake klasifikacije analizira rad i rezultate rada odjeljenja, odjeljenjskih vijeća, nastavnika i škole u cjelini.

Članak 49.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je sa uspjehom završio razred:

- Odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu 2,00, a nema nedovoljnih ocjena.

Učeniku koji ima jednu ili više nedovoljnih ocjena utvrđuje se opći uspjeh nedovoljan.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se aritmetičkom sredinom svih nastavnih predmeta izračunatom najmanje na dvije decimale.

Na osnovu općeg uspjeha utvrđuje se redosljed uspjeha učenika u odjeljenju, razredu i školi.

Učenik, koji završi razred po najsloženijem programu i ima najbolji opći uspjeh, proglašava se učenikom generacije (odjeljenja, razreda, škole, općine ili Kantona).

Članak 50.

Učenik od I do IV razreda, koji na kraju školske godine ima jednu nedovoljnu ocjenu, može nastaviti obrazovanje u narednom razredu, uz saglasnost razrednog vijeća i roditelja.

Ukoliko učenik iz stava 1. ovog članka sa uspjehom završi naredni razred, smatra se da je savladao i gradivo prethodnog razreda, a u protivnom učenik ponavlja posljednji pohađani razred.

Učenik od V do VIII razreda koji na kraju školske godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena upućuje se da ponovi razred.

Učenik, koji je upućen da ponovi razred, može zadržati status učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju neprimjernog odnosa prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, te školskoj imovini, može, po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status učenika osnovne škole kada navršši 15 godina života.

Članak 51.

Roditelj, odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opći uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku od tri dana od dana saopćavanja uspjeha učenika.

Nastavničko vijeće u roku od tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnog stava.

Kada nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovat će komisiju koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana.

Ocjena komisije je konačna.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u radu komisije.

Članak 52.

Učenik, koji pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može u toku jedne školske godine završiti dva razreda, pod uvjetom i na način utvrđen pravilima škole.

Članak 53.

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljsko vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 54.

O završenom osnovnom obrazovanju po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole učeniku se izdaje svjedodžba.

Uz svjedodžbu škola može izdati i uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu osnovne škole, te list profesionalne orijentacije.

Članak 55.

Učeniku koji u toku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja po najsloženijem programu postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se, pored svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju, u znak priznanja i posebna diploma o postignutim rezultatima.

Obrazac posebne diplome iz prethodnog stava utvrđuje ministar.

Članak 56.

Osnovna škola je dužna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu osnovne škole.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Biže propise o sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, đачke knjžice, lista profesionalne orijentacije i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi donosi ministar.

Članak 57.

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu učeniku se dodjeljuju pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole.

Članak 58.

Učeniku koji se neprimjerno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- ukor razrednika;
- ukor razrednog vijeća;
- ukor direktora;
- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole;
- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području iste općine.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja.

- Odgojno-disciplinska mjera vrijedi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, naknadi pričinjene materijalne štete, trajanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, ublažavanju i ukidanju, te posljedičnom odnosu na ocjene iz vladanja učenika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

Članak 59.

Učenici osnovne škole obrazuju zajednicu učenika odjeljenja i zajednicu učenika škole.

Bliže odredbe o obrazovanju i radu zajednice učenika iz prethodnog stava, kao i o drugim pravima i obvezama učenika u odgojno-obrazovnom radu utvrđuju se pravilima osnovne škole.

V NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 60.

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka, viša i srednja stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog suradnika.

Za nastavnika razredne nastave, nastavnim planom i programom iz stava 1. ovog članka, utvrđuje se najmanje VI stupanj stručne spreme razredne nastave.

Nastavnik razredne i predmetne nastave koji ispunjava uvjete utvrđene nastavnim planom i programom za redovnu i specijalnu osnovnu školu može obavljati i poslove odgajatelja u domovima učenika.

Za obavljanje pedagoških i pedagoško-psiholoških poslova osnovna škola ima pedagoga, stručnog suradnika i bibliotekara, a može imati psihologa, socijalnog radnika, ljekara i suradnika - medicinskog tehničara i sl.

Broj stručnih suradnika i obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi utvrđuje se sukladno s Pedagoškim standardima.

Članak 61.

Za sudjelovanje u odgojno-obrazovnom radu i obavljanju poslova pod neposrednim rukovodstvom nastavnika, osnovna škola može imati i suradnika: zdravstvenog tehničara, bibliotekara, suradnika u nastavi i drugu osobu koja ima srednju stručnu spremu.

Članak 62.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici se biraju na osnovu natječaja, koji raspisuje upravni odbor osnovne škole.

Članak 63.

Svi radnici osnovne škole dužni su izvršiti liječnički sistematski pregled prije početka nastave za nastupajuću školsku godinu, koji organizira osnovna škola.

Osobe koje boluju od zarazne ili nervne bolesti ne mogu raditi u osnovnoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik obolio od zarazne ili nervne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen izvođenja nastave odnosno obavljanja svog posla.

Troškovi liječničkog pregleda padaju na teret zdravstvenog osiguranja.

Članak 64.

Pravilima osnovne škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 42-satnog radnog tjedna i korišćenje godišnjeg odmora sukladno s Pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 42-satnog radnog tjedna može imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruju u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jednu školsku godinu, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati do 35 nastavnih sati sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada sa učenicima.

Norme nastavnih sati u nastavi utvrđuju se Pedagoškim standardima.

Članak 65.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koriste godišnji odmor, po pravilu, u toku ljetnog odmora učenika.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti u trajanju od 30 radnih dana do 30. lipnja naredne godine.

Članak 66.

Nastavnici imaju pravo i obvezu da organiziraju i obavljaju neposredan odgojno-obrazovni rad, prate, podstječu i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene ovim zakonom i pravilima osnovne škole.

Članak 67.

Za samostalno i uspješno izvršavanje poslova i zadataka i ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada nastavnici, stručni suradnici i suradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u osnovnoj školi omogućavaju stjecanje zvanja i napredovanje pod odgovarajućim uvjetima.

Ocjenjivanje, napredovanje i stručno usavršavanje nastavnika, stručnih suradnika i suradnika utvrđuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 68.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik, koji prvi put zasniva radni odnos u školi, obavezan je da nakon isteka najmanje jedne a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada odnosno rada u osnovnoj školi, položi stručni ispit.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav komisije, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju reguliraju se bližim propisom koji donosi ministar.

Članak 69.

Nastavnik, koji bude dva puta uzastopno ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom, gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Članak 70.

Nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili

prosvjetna inspekcija utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obveze sukladno s nastavnim planom i programom, ovim zakonom, drugim propisima i pravilima škole.

Članak 71.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredno odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, takav se nastavnik može rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Kada nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove odnosno radne zadatke, ostaje u osnovnoj školi sve dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos.

Za vrijeme dok se nalazi u školi nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VI STRUČNI NADZOR

Članak 72.

Stručni nadzor se vrši nad radom, organizacijom, izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

Stručni nadzor, pored ostalog, obuhvata:

- praćenje primjene nastavnih planova i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada;
- praćenje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, kao i rada direktora osnovne škole;
- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Članak 73.

Stručni nadzor vrši Pedagoški zavod Tuzla.

Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Članak 74.

O obavljenom stručnom nadzoru Ministarstvu i nastavničkom vijeću osnovne škole podnosi se izvješće, koje utječe na ocjenjivanje rada i napredovanje nastavnika, stručnog suradnika i suradnika.

Bliži propis o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII UPRAVLJANJE

Članak 75.

Organ upravljanja u osnovnoj školi je upravni odbor, a organ rukovođenja je ravnatelj osnovne škole.

Članak 76.

Osnovnom školom upravlja upravni odbor koji ima najmanje pet, a najviše devet članova.

Članove upravnog odbora osnovne škole imenuje osnivač.

Jedna trećina članova upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika i stručnih suradnika, jedna trećina iz reda roditelja i staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Članove upravnog odbora osnovne škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, imenuje i razrješava, u ime osnivača, Vlada Kantona.

Članovi upravnog odbora imenuju se na period od četiri godine.

Po isteku ovog perioda ista osoba može biti ponovo imenovana za člana upravnog odbora.

Osnivač, odnosno Vlada Kantona može razriješiti člana upravnog odbora osnovne škole i prije vremena na koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan i nezakonit rad osnovne škole, na njegov osobni zahtjev i u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

Članak 77.

Upravni odbor škole, pored poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i slijedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika;
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih suradnika i suradnika na dalji odgojno-obrazovni rad;
- donosi odluku o broju, organiziranju i ukidanju razreda osnovne škole;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa;
- usvaja izvješće o finansijskom poslovanju;
- usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad ravnatelja;
- odlučuje o prigovoru roditelja odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- odlučuje na prijedlog nastavničkog vijeća i ravnatelja osnovne škole, o prigovorima nastavnika i stručnih suradnika izjavljenim na ocjenu o radu;
- razmatra odluke i preporuke nastavničkog vijeća o preduzetim mjerama;
- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje kojim je odlučeno o pravima i obvezama radnika iz radnog odnosa u osnovnoj školi;
- donosi akt o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka i druge opće akte škole;
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- odgovara osnivaču za rezultate rada osnovne škole;
- podnosi osnivaču najmanje jedamput godišnje izvješće o poslovanju osnovne škole;
- vrši druge poslove utvrđene pravilima osnovne škole.

Članak 78.

Osnovnom školom rukovodi ravnatelj, koji se imenuje na vrijeme od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

Za ravnatelja osnovne škole može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta, u pogledu stručne spreme ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga i ima najmanje pet godina radnog iskustva u nastavi, odnosno u osnovnoj školi na pedagoško-psihološkim poslovima, a naročito se ističe svojim radom u pedagoškoj teoriji i praksi.

Članak 79.

Upravni odbor raspisuje natječaj za ravnatelja osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.

Natječaj za ravnatelja osnovne škole sadrži odgovarajuće uvjete iz prethodnog članka, trajanje natječaja, postupak i trajanje izbora kandidata i način obavještanja kandidata o rezultatima natječaja.

Ravnatelja osnovne škole imenuje i razrješava upravni odbor, uz suglasnost osnivača i uz prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Suglasnost za imenovanje ravnatelja osnovne škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, daje Vlada Kantona.

Izuzetno, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, ravnatelja osnovne škole čiji je osnivač Sabor Kantona imenuje Vlada Kantona.

Ravnatelj osnovne škole imenuje se na period od četiri godine.

Ista osoba može biti imenovana za ravnatelja osnovne škole najviše dva puta uzastopno.

Članak 80.

Ako se na natječaju ne izabere ravnatelj, upravni odbor osnovne škole imenuje vršioca dužnosti, bez natječaja.

Vršilac dužnosti ima sva prava i dužnosti ravnatelja škole.

Vršilac dužnosti imenuje se na period od šest mjeseci.

Članak 81.

Ravnatelj osnovne škole, pored poslova i zadataka utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u okviru godišnjeg programa rada;
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika osnovne škole na određene poslove i zadatke, sukladno s rezultatima rada;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada, kao i materijalnom poslovanju osnovne škole upravnom odboru škole, osnivaču, Pedagoškom zavodu, a po potrebi i Ministarstvu;
- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene pravilima škole i ovim zakonom.

Članak 82.

Osnovna škola, koja ima preko 25 odjeljenja kao i škola koja nastavu organizira i u područnim odjeljenjima, može na poslovima rukovođenja, općim aktom utvrditi poslove pomoćnika ravnatelja.

Izbor pomoćnika ravnatelja vrši upravni odbor škole, na prijedlog ravnatelja, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika ravnatelja i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se općim aktom škole.

Članak 83.

U cilju povezivanja osnovne škole sa društvenom sredinom i roditeljima, te jačanja materijalnog položaja škole, osnovna škola ima školski odbor koga sačinjavaju predstavnici roditelja učenika, osnivača, nastavnika, državnih organa, ustanova, poduzeća i organizacija sa područja sa kojeg škola prima školske obveznike.

Rad školskog odbora i njegova prava reguliraju se općim aktom škole.

VIII STRUČNI ORGANI

Članak 84.

U osnovnoj školi obrazuju se stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje sačinjavaju svi nastavnici i stručni suradnici škole;
- razredno vijeće, koje sačinjavaju nastavnici razreda;
- stručni aktivni nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Članak 85.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi ravnatelj osnovne škole. Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada;
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i poduzima mjere za njegovo izvršavanje i o tome podnosi izvješće upravnom odboru;

- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih suradnika, program rada stručnih organa i komisija;
- vrši izbor oblika nastave i, suglasno tome, vrši raspored učenika i podjelu predmeta na nastavnike odnosno vrši raspored rada u 42-satnom radnom tjednu;
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća;
- određuje rukovodioce razrednih vijeća;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada;
- imenuje komisije za polaganje ispita;
- razmatra izvješće o polaganju ispita;
- razmatra izvješće o izvršenom stručnom nadzoru;
- poduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera;
- odobrava završavanje dva razreda učeniku u toku jedne školske godine;
- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika;
- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke;
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Članak 86.

Razredno-odjeljensko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- prati razvoj učenika i, na osnovu toga, predlaže izbor programa;
- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika;
- odlučuje o programima nadarenih učenika, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini ili za pojedinačne grupe učenika ili učenike pojedinačno;
- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu;
- utvrđuje zaključne ocjene učenika;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada učenika;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Članak 87.

Sadržaj i način rada aktiva nastavnika, grupe nastavnih predmeta i razrednog starješine utvrđuje se pravilima osnovne škole.

IX POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Članak 88.

Potrebe i interesi društva u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovog zakona, su:

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u redovnim osnovnim školama;
- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama;
- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u osnovnim školama pri specijalnim zavodima;
- posebno obrazovanje i odgoj umjereno mentalno retardiranih učenika u zavodima za socijalno zbrinjavanje;

- dodatno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama, osnovnim glazbenim školama odnosno odjeljenjima tog obrazovanja u redovnim školama;
- stručno usavršavanje nastavnika;
- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole.

Članak 89.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa društva, iz članka 88. ovog zakona, stječu se na način utvrđen posebnim propisom.

Članak 90.

Osnovna škola može stjecati prihod i:

- donacijama pravnih i fizičkih osoba i humanitarnih organizacija;
- iz legata, poklona i zavještanja;
- prodajom proizvoda i usluga koje škola može da ima;
- prodajom intelektualnih, materijalnih dobara i usluga.

X KAZNE NE ODREDBE

Članak 91.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj osnovna škola:

1. ako otpočne sa radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (članak 12. ovog zakona);
2. ako izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom obrazovanju prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola (članak 13. ovog zakona);
3. ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (članak 24. ovog zakona);
4. ako, bez odluke organa uprave nadležnog za obrazovanje, prekine nastavu (članak 30. ovog zakona);
5. ako se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (članak 37. ovog zakona);
6. ako redovita osnovna škola u mjesecu travnju, a specijalna osnovna škola u mjesecu svibnju ne upiše odraslu djecu sa svog školskog područja (članak 42. ovog zakona);
7. ako izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima (osnivaču i Pedagoškom zavodu) u propisanom roku (članak 42. ovog zakona);
8. ako ne uputi učenika na komisiju najkasnije do kraja školske godine, u tekućoj godini, kada kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovitu ili iz redovite u specijalnu osnovnu školu (članak 44. ovog zakona);
9. ako ne upiše učenika koji je doselio na područje škole ili ako ga upiše bez prevodnice, koju popunjava škola iz koje je došao (članak 45. ovog zakona);
10. ako obavi ispite suprotno bližim propisima iz članka 46. ovog zakona.

Za prekršaje iz prethodnog stava ovog zakona kazniće se i odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Članak 92.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako učenici u mladim razredima imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih sati u toku jedne radne sedmice (članak 28. ovog zakona);
2. ako ne produži nastavu kada nije realiziran godišnji fond nastavnih sati i realizirani programski sadržaji (članak 29. ovog zakona);
3. ako ne vrši redovito ocjenjivanje učenika na način utvrđen ovim zakonom (članak 47. ovog zakona);
4. ako uputi učenika da ponovi razred, a o tome nije odlučilo nastavničko vijeće;
5. ako ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (članak 56. ovog zakona);
6. ako ne organizira liječnički pregled nastavnika (članak 63. ovog zakona);
7. ako jedamput u dvije godine ne izvrši ocjenjivanje rada nastavnika (članak 67. ovog zakona).

Za prekršaje iz prethodnog stava kaznit će se odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 400 do 1.000 DEM.

Članak 93.

Novčanom kaznom od 200 do 1.000 DEM kazniće se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (članak 43. ovog zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazna se ponavlja.

Članak 94.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz članka 91, 92 i 93. ovog zakona utvrđena u DEM naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti po kursu Narodne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

XI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 95.

Postojeće osnovne škole su dužne da ispune uvjete utvrđene člankom 9. ovog zakona i da se, sukladno s člankom 11. ovog zakona, upišu u Registar osnovnih škola do kraja 1996. godine.

Članak 96.

Postojeće osnovne škole su dužne da usklade svoju organizaciju, djelatnost i opća akta sa odredbama ovog zakona do kraja 1996. godine.

Članak 97.

Dok se ne steknu uvjeti za izvođenje nastave na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora, nastava u osnovnoj školi izvodit će se na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora odnosno hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Članak 98.

Sabor Kantona preuzima prava i obveze osnivača prema postojećim osnovnim školama koje imaju status javne ustanove.

Sabor Kantona će, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona posebnim zakonom urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovog članka.

Članak 99.

Ministar će, u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona, donijeti bliže propise o:

- kriterijima za osnivanje osnovne škole sa manje od 16 odjeljenja iz članka 9. ovog zakona;
- postupku utvrđivanja uvjeta o sadržaju i načinu vođenja registra osnovnih škola iz članka 12. ovog zakona;
- osnivanju i radu eksperimentalnih osnovnih škola i uvjetima obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici (članak 35. i 36. ovog zakona);
- organiziranju i načinu polaganja ispita u osnovnoj školi (članak 46. ovog zakona);
- ocjenjivanju i napredovanju učenika (članak 47. ovog zakona);
- uvjetima stjecanja i o obrascu posebne diplome o završenoj osnovnoj školi (članak 55. ovog zakona);
- sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, đачke knjižice i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi (članak 54 i 56. ovog zakona);
- ocjenjivanju, napredovanju i stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika (članak 67. ovog zakona);
- programu i načinu polaganja stručnog ispita nastavnika, stručnih suradnika i suradnika osnovne škole (članak 68. ovog zakona);
- vršenju stručnog nadzora (članak 74. ovog zakona).

Članak 100.

Ministarstvo će, odmah pristupiti donošenju:

- nastavnih planova i programa iz članka 20. ovog zakona, a do donošenja primjenjivat će se važeći nastavni planovi i programi Republike Bosne i Hercegovine;
- Pedagoške standarde i normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava iz članka 8. ovog zakona, a do njihovog donošenja primjenjivat će se važeći propisi Republike Bosne i Hercegovine.

Nastavni planovi i programi, Pedagoški standardi i odgovarajući normativi za osnovne redovite i osnovne specijalne škole, iz prethodnog stava ovog članka primjenjivat će se od I do VIII razreda osnovne škole.

Do donošenja novih nastavnih planova i programa primjenjivat će se postojeći nastavni planovi i programi.

Članak 101.

Pedagoški zavod će, do kraja naredne školske godine, utvrditi načela za organiziranje ekskurzija, logorovanja, posjeta preduzećima i procesu proizvodnje, društveno korisnog rada i škole u prirodi, iz članka 34. ovog zakona.

Članak 102.

Nastavnici sa završenom učiteljskom školom, odnosno Pedagoškom akademijom ili Filozofskim fakultetom, koji su na dan stupanja na snagu ovog zakona zatečeni u nastavi u osnovnoj školi ili kao odgajatelji u domu učenika, mogu i dalje obavljati poslove na kojima su zatečeni.

Nastavnici glazbene ili likovne kulture, koji su završili odgovarajuću srednju školu, položili pedagoško-andragošku grupu predmeta i imaju položen stručni ispit, mogu i dalje izvoditi nastavu iz svog predmeta.

Članak 103.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje na području Tuzlansko-podrinjskog kantona da važi Zakon o osnovnoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" broj: 39/90, "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" broj: 3/93, 24/93 i 33/94).

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole koja nema status javne ustanove, osnivač mora pribaviti saglasnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sporta Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 12.

Srednje škole osnivaju se i rade u skladu sa Pedagoškim standardima za srednje obrazovanje i odgoj na području Kantona (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) i Normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava (u daljem tekstu: Normativi).

Pedagoške standarde i Normative iz stava 1. ovog člana donosi ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: ministar).

Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole u skladu sa Pedagoškim standardima i Normativima.

Član 13.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja srednje škole (u daljem tekstu: Elaborat).

Elaborat obavezno sadrži: potrebe društva za obrazovanjem određenog stručnog zvanja ili zanimanja dužinu trajanja obrazovanja, profil i stepen stručne spreme koji se stječu po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete po Pedagoškim standardima i odgovarajućim Normativima i sredstva potrebna za ispunjavanje uvjeta.

Član 14.

Osnivač je dužan da prilikom osnivanja srednje škole formira komisiju koja će, u skladu sa ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada.

Član 15.

Srednja škola se može osnovati ako ima:

- Dovoljan broj odjeljenja u skladu sa Pedagoškim standardima;
- odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu sa nastavnim planovima i programima;
- sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa;
- školske prostorije, opremu i nastavna sredstva u skladu sa odgovarajućim Normativima.

Broj učenika u odjeljenjima i grupama i stručnih zvanja i zanimanja u okviru kojih se ostvaruje obrazovanje i odgoj u srednjoj školi, utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Pedagoškim standardima utvrđuje se i broj učenika i odjeljenja za osnivanje mješovite srednje škole u kojoj se vrši obrazovanje učenika u okviru gimnazije, učiteljske škole, srednje tehničke i srodne škole, srednje stručne škole i vjerske škole.

Član 16.

Srednja škola može početi sa radom kada ministar utvrdi da su ispunjeni uvjeti predviđeni odredbama ovog zakona.

Novoosnovana srednja škola počinje sa radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena obrazovanja i odgoja u okviru rada srednje škole zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uvjeta rada, u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 17.

Pored upisa u sudski registar, srednja škola koja ispunjava uvjete za rad, upisuje se u Registar srednjih škola, koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Srednja škola briše se iz Registra srednjih škola kada prestane ispunjavati uvjete propisane ovim zakonom.

Spisak verifikovanih srednjih škola objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržajima i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi ministar.

Član 18.

U zavisnosti od uvjeta, mogućnosti i potreba, u srednjoj školi može se organizirati izvođenje obrazovno-odgojnog rada srednjeg obrazovanja u specijalnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, po odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnog stava mogu početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti rada u skladu sa ovim zakonom.

Član 19.

Srednja škola može biti organizirana u sastavu druge ustanove, preduzeća i druge pravne osobe, s tim da zadržava svojstvo pravne osobe.

Statusne promjene srednje škole, koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku o statusnoj promjeni srednje škole donosi osnivač.

Član 20.

U cilju međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći razvoju oblika obrazovno-odgojnog rada, srednje škole se mogu udruživati u jednu ili više zajednica srednjih škola, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravne osobe.

Prava, obaveze i međusobni odnosi srednjih škola, udruženih u zajednicu srednjih škola, utvrđuju se ugovorom.

Zajednica srednjih škola ima pravila kojima se regulišu poslovi, zadaci i rad zajednica srednjih škola.

Na pravila zajednice saglasnost daje Ministarstvo.

Član 21.

Osnivač srednje škole može organizirati obrazovno-odgojni rad po odgovarajućem programu srednje škole i izvan svog sjedišta ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste.

Obrazovno-odgojni rad, iz stava 1. ovog člana, može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika za najmanje dva odjeljenja.

Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stava 1 i 2. ovog člana, osnivač srednje škole je dužan prethodno pribaviti saglasnost općine na čijem području se to obrazovanje obavlja.

Obrazovno-odgojni rad iz stava 1. ovog člana može otpočeti kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad, u skladu sa ovim zakonom.

Član 22.

Druga država ili kanton može organizirati rad odjeljenja srednjeg obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona, u skladu sa ovim zakonom.

Rad odjeljenja srednje škole, iz prethodnog stava, vrši se po nastavnim planovima i programima, koje su donijeli organi druge

države odnosno kantona nadležni za poslove obrazovanja, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Odjeljenja koja organiziraju srednje škole iz drugih država i kantona mogu početi sa radom tek kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Član 23.

Rad srednje škole je javan.
Srednja škola ima svoj pečat.

Član 24.

Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete potrebne za rad propisane ovim zakonom i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada srednje škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da srednja škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odrediće rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku rada škole.

Ako osnivač srednje škole u roku od 3. mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4. ovog člana ne donese akt o prestanku rada srednje škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole i provodi postupak brisanja te škole iz Registra srednjih škola.

Ako se Skupština Kantona, kao osnivač srednje škole, ne izjasni o prijedlogu iz stava 4. ovog člana u roku od tri mjeseca, Ministarstvo donosi akt o prekidu rada u srednjoj školi koji je privremenog karaktera i važi do konačne odluke Skupštine Kantona.

Aktom o prestanku odnosno prekidu rada srednje škole odredit će se rok prestanka odnosno prekida rada srednje škole, koji ne može biti prije završetka tekuće školske godine.

U slučaju prestanka odnosno prekida rada srednje škole osnivač je dužan da učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja.

Akt o prestanku rada srednje škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Član 25.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

Član 26.

Na osnivanje, rad i prestanak srednje škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

III OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. Zajedničke odredbe

Član 27.

U srednjoj školi obrazuju se:

- redovni učenici normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, nadareni učenici i učenici sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju;
- osobe koje žele da se stručno usavršavaju, dopunski obrazuju i stručno usavršavaju putem raznih oblika obrazovanja.

Član 28.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće srednje škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program) utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj i vrsta, obim i trajanje obrazovanja u srednjoj školi.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se oblici rada.

Član 29.

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole utvrđuje se, u zavisnosti od vrste obrazovanja, odnos općeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se i fond nastavnih časova i odgovarajući programski sadržaji dodatnog obrazovanja za nadarene učenike.

Član 30.

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednjeg obrazovanja i odgoja za svaku vrstu škole, grupu nastavnih predmeta odnosno predmet čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

Specifične sadržaje iz prethodnog stava ovog člana utvrđuje upravni odbor srednje škole, na osnovu prijedloga osnivača, učenika, njihovih roditelja odnosno staratelja i nastavničkog vijeća škole, uz prethodno pribavljeno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Izuzetno, u vjerskim školama, specifični sadržaji iz stava 1. ovog člana mogu biti i veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 35%.

Član 31.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo na osnovu mišljenja komisije koju imenuje ministar iz reda naučnih i stručnih radnika, na prijedlog Pedagoškog zavoda.

Član 32.

Školska godina traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 38 radnih sedmica, s tim da nastavnici programske sadržaje realiziraju u okviru 36 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radne sedmice, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 radnih sedmica.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnu i sportsku djelatnost škole planiranim godišnjim programom rada i kalendarom u razrednoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike traje tri sedmice nakon završetka prvog polugodišta, a ljetnji odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Srednja škola ostvaruje nastavu u petodnevnoj radnoj sedmici.

Član 33.

Nastavni sat općeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a praktična nastava u preduzećima i drugim institucijama traje 60 minuta.

Član 34.

Ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposrednog obrazovno-odgojnog rada ne može iznositi više od 35 nastavnih sati sedmično.

Član 35.

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom.

Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, produžiće nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati ne može izdati svjedodžbu o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Član 36.

Obrazovno-odgojni rad ne smije se prekidati u toku polugodišta odnosno školske godine, izuzev zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

Član 37.

Ministarstvo može odobriti, zavisno od klimatskih ili drugih uvjeta, produžetak zimskog odmora, a najduže jednu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području jedne općine, mora biti istovremeno.

Član 38.

Rad srednje škole u toku školske godine utvrđuje se godišnjim programom rada, koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, u skladu sa metodologijom koju za svaki tip srednje škole utvrđuje Pedagoški zavod.

Godišnji program rada srednje škole donosi upravni odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća do 30. septembra za tekuću školsku godinu.

Srednja škola dostavlja godišnji program rada osnivaču i Pedagoškom zavodu.

Član 39.

Izleti, stručne posjete, ekskurzije i logorovanja, predviđena godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije i logorovanja organiziraju se i izvode u skladu sa načelima, koja utvrđuje Pedagoški zavod, u skladu sa programom rada iz stava 1. ovog člana.

Član 40.

U srednjoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika, uključivanjem u razne oblike rada, a zasnivaju se na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 41.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može organizirati najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod srednje škole i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom.

Član 42.

U srednjoj školi nije dozvoljeno političko organiziranje.

Član 43.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja znanja, organiziranja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim, uređuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 44.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici i gdje polažu stručni ispit nastavnici, stručni saradnici i saradnici osnovnih i srednjih škola, te predškolskih organizacija, na prijedlog fakulteta, određuje se srednja škola za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata - vježbaonica.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici reguliraju se bližim propisom, koji donosi ministar.

Član 45.

U srednjoj školi upotrebljavaju se školski udžbenici koje je odobrilo Ministarstvo.

Školski udžbenik je nastavno sredstvo, koje obuhvata, nastavnim planom i programom za srednje obrazovanje i odgoj utvrđene sadržaje pisane u skladu sa koncepcijom školskog udžbenika.

Pod školskim udžbenikom, kao osnovnim nastavnim sredstvom, podrazumijeva se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, pisan u skladu sa koncepcijom udžbenika.

Član 46.

Srednja škola ima pravila, koja donosi upravni odbor srednje škole.

Pravilima srednje škole, pored sadržaja uređenih zakonom, uređuju se i pitanja koja se odnose na:

- Utvrđivanje vrste, oblika i organiziranja obrazovno-odgojnog rada;
- utvrđivanje oblika i načina vanrednog obrazovanja učenika;
- uvjete konkursa za prijem nastavnika, stručnih saradnika i saradnika;
- način donošenja pravila o kućnom redu;
- način ostvarivanja saradnje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika;
- način organiziranja i izvođenja praktične nastave s proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu nastavu, stjecanja i raspoređivanja sredstava;
- rad zajednice učenika škole;
- postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa;
- organiziranje ferijalne prakse;
- organiziranje rada učeničkih zadruga u školi, te stjecanje i raspoređivanje sredstava;
- postupak stručnog usavršavanja nastavnika;
- vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak izbora u zvanja;
- druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

2. Gimnazija

Član 47.

Gimnazija je škola savremenog općeg četvorogodišnjeg obrazovanja za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

U gimnaziji se obrazuju redovni učenici po općeobrazovnim i programima prema tipu gimnazije.

U gimnaziji se mogu ostvariti obrazovni programi za slijedeće tipove gimnazije:

- Opća gimnazija;
- jezička gimnazija;
- prirodno-matematička gimnazija;
- matematičko-informatička gimnazija;
- sportska gimnazija;
- bošnjačka gimnazija i
- katolička gimnazija.

Član 48.

U gimnaziju se mogu upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj.

Upis se vrši na osnovu uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole iz svih nastavnih predmeta, posebnog bodovanja dodatnog obrazovanja za nadarene učenike i usmjerenja na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u gimnaziju obavezan je prijemni ispit.

Član 49.

Na završetku obrazovanja u gimnaziji polaže se matura po jedinstvenom programu utvrđenom za ove tipove škole.

Član 50.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u gimnaziji donosi ministar.

Organiziranje provjere znanja na prijemnom ispitu i polaganje mature u gimnaziji utvrđuju se pravilima škole.

Član 51.

U gimnaziji se ne može vršiti istovremeno obrazovanje po programu druge vrste srednje škole.

3. Učiteljska škola

Član 52.

Učiteljska škola obrazuje redovne učenike za učitelje razredne nastave u osnovnoj školi i odgajatelje predškolske djece u predškolskim ustanovama, u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i užestručnom programu koji u sebi sadrži teorijski i praktični dio.

Učiteljska škola obrazuje redovne učenike za rad u razrednoj nastavi osnovne škole nakon završenog dvogodišnjeg studija razredne nastave, za odgajatelje u predškolskim ustanovama i za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama.

Nastavnim planom i programom za učiteljsku školu utvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i stručnog i praktičnog dijela.

Član 53.

U učiteljsku školu mogu se upisati redovni učenici koji su sa uspjehom završili obavezno redovno osnovno obrazovanje.

Upis u učiteljsku školu vrši se na osnovu uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnih za ovu školu, te usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u učiteljsku školu obavezan je prijemni ispit.

Član 54.

Na završetku obrazovanja u učiteljskoj školi polaže se matura.

Član 55.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom.

Organiziranje provjere znanja i sposobnosti na prijemnom ispitu i polaganju mature u učiteljskoj školi utvrđuju se pravilima škole.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u učiteljskoj školi donosi ministar.

4. Umjetnička škola

Član 56.

U umjetničkoj školi obrazuju se redovni učenici po općeobrazovnom i programu iz oblasti muzičke, likovne i baletske umjetnosti u trajanju od četiri godine za odgovarajuće djelatnosti i za nastavak obrazovanja na odgovarajućim visokoškolskim institucijama.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće umjetničke škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i dijela programa za obrazovanje iz određene oblasti umjetnosti.

Član 57.

U umjetničku školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje.

Izuzetno, u umjetničku školu se mogu upisati i redovni učenici koji su uspješno završili najmanje šest razreda osnovne škole.

Upis se vrši na osnovu uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnog za određenu oblast umjetnosti, te usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Za upis u umjetničku školu obavezan je prijemni ispit.

Član 58.

Na završetku obrazovanja u umjetničkoj školi polaže se matura.

Član 59.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom za svaku oblast umjetnosti.

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu i polaganju mature u umjetničkoj školi, utvrđuju se pravilima škole.

5. Srednja tehnička i srodna škola

Član 60.

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i stručnom programu srednjeg obrazovanja na osnovama savremene i tradicionalne tehnologije, za složenije zahtjeve rada.

Član 61.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole za svaki tip škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog i sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stječu se odgovarajuća stručna zvanja.

Član 62.

U tehničku i srodnu školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje.

Upis se vrši na osnovu općeg uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole, uspjeha iz predmeta značajnih za školu, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u tehničku i srodnu školu obavezan je prijemni ispit.

Član 63.

U tehničkoj i srodnoj školi mogu se obrazovati i vanredni učenici putem polaganja ispita uz obavezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda sati.

Za vanredne učenike tehničke i srodne škole može se organizirati nastava po prilagođenim nastavnim planovima i programima odgovarajućeg obrazovanja.

Član 64.

Na završetku obrazovanja u tehničkoj i srodnoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom za svaki tip škole utvrđuje se program polaganja mature.

Član 65.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu osposobljen je za rad i za nastavak obrazovanja na odgovarajućoj visokoškolskoj ustanovi.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu može se upisati i na drugu visokoškolsku ustanovu, pod uvjetom da je stekao u Gimnaziji dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih programskih sadržaja.

Obrazovanje po dopunskom programu traje od jedne do dvije godine.

Dopunski program utvrđuje Ministarstvo.

Član 66.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u tehničkoj i srodnoj školi donosi ministar.

Organiziranje provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu i polaganju mature u tehničkoj i srodnoj školi, utvrđuju se pravilima škole.

6. Stručna škola

Član 67.

U stručnoj školi obrazuju se redovni i vanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se zanimanje i trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Član 68.

U stručnoj školi obrazuju se redovni učenici sa smetnjama u psihofizičkom ili fizičkom razvoju po prilagođenim programima za odgovarajuće zanimanje I, II i III stepena stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Član 69.

U stručnoj školi obavlja se redovno i vanredno obrazovanje po programu za I i II stepen stručne spreme u trajanju do dvije godine za učenike koji su završili osnovnu školu.

Član 70.

Učenik sa završenom stručnom školom može se upisati na odgovarajuću visokoškolsku ustanovu pod uvjetom da stekne dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih predmeta u gimnaziji, po posebnom programu koga utvrđuje Ministarstvo.

Obrazovanje po dopunskom programu traje do tri godine.

Član 71.

Obrazovanje u stručnoj školi može se realizirati redovno i vanredno.

Vanredno obrazovanje obavlja se na način kako je regulirano nastavnim planom i programom za tehničku i srodnu školu.

Član 72.

U stručnu školu mogu se upisati učenici za III i IV stepen stručne spreme, na osnovu svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi, uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog u skladu sa profesionalnom orijentacijom.

Član 73.

Na završetku obrazovanja u stručnoj školi za III i IV stepen stručne spreme polaže se završni ispit sa praktičnim radom.

Nastavnim planom i programom za svaku školu utvrđuje se način polaganja završnog ispita.

Organiziranje polaganja završnog ispita stručna škola utvrđuje pravilima škole.

Član 74.

Učenici stručne škole, nakon završenog III i IV stepena stručne spreme, mogu se dalje obrazovati za stjecanje majstorskog ispita u odgovarajućoj stručnoj školi koja ispunjava uvjete za to obrazovanje, u skladu sa ovim zakonom.

Program i uvjeti obrazovanja za majstorski ispit utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Član 75.

Praktična nastava u tehničkoj, srodnoj i stručnoj školi izvodi se u skladu sa nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima, te drugim objektima za nastavu, opremljenim u skladu sa odgovarajućim normativima.

Praktična nastava izvodi se pod stručnim nadzorom srednje škole u preduzećima i drugim ustanovama i preduzećima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnoška sredstva i druge odgovarajuće uvjete, u skladu sa nastavnim planom i programom.

Uvjeti, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora reguliraju se ugovorom srednje škole sa preduzećem, ustanovom ili osobom koja samostalno obavlja djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Član 76.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole kao i stručne škole može se utvrditi obaveza, program, vrijeme i trajanje obavljanja ferijalne prakse učenika.

Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse za učenike srednje škole utvrđuju se ugovorom sa preduzećem, ustanovom ili osobom, koja samostalno obavlja djelatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana, u zavisnosti od toga gdje se ona izvodi.

7. Specijalne srednje škole

Član 77.

U specijalnoj srednjoj školi obrazuju se učenici koji zaostaju u psihičkom i fizičkom razvoju i koji nisu u stanju savladati programske sadržaje redovne srednje stručne škole.

Član 78.

U specijalnoj srednjoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim programima za specijalno obrazovanje i odgoj.

Član 79.

Nastavnim planovima i programima utvrđuje se zanimanje, trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične nastave.

Član 80.

U specijalnu srednju stručnu školu mogu se upisati učenici na osnovu svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi i preporuke stručne službe profesionalne orijentacije.

8. Srednja škola za vjerske službenike

Član 81.

Srednja škola za vjerske službenike je škola u kojoj se obrazuju učenici u trajanju od četiri godine po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

Član 82.

U srednjim vjerskim školama, u zavisnosti od tipa, učenici stječu zvanje: imam, svećenik, sveštenik, rabin, propovjednik, mualima i dr.

Član 83.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Član 84.

U srednju školu za vjerske službenike mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovno osnovno obrazovanje i odgoj i ako polože prijemni ispit.

Na završetku obrazovanja u srednjoj vjerskoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se sadržaj i program polaganja mature.

Bliže propise o načinu polaganja prijemnog ispita i mature, na prijedlog vjerske zajednice, donosi ministar.

Osobama, koje su do stupanja na snagu ovog zakona završile školu za vjerske službenike, priznaje se srednje obrazovanje.

Član 85.

Nastavni plan i program srednje vjerske škole donosi Ministarstvo, a na prijedlog stručne komisije koju imenuje ministar iz reda vjerskih zajednica i stručnih radnika.

Nastavnim planom i programom srednje škole za vjerske službenike utvrđuje se odnos općeobrazovnih predmeta i posebnog programa.

Član 86.

U srednjoj školi za vjerske službenike ne može se vršiti istovremeno obrazovanje po programu za druge vrste srednjih škola.

IV UČENICI

Član 87.

Status učenika srednje škole stječe se upisom.

Status redovnog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Upis učenika u srednju školu vrši se na osnovu konkursa, koji se objavljuje putem sredstava javnog informiranja, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Način upisa u srednju školu utvrđuje se pravilima srednje škole, u skladu sa kriterijumima propisanim ovim zakonom.

Član 88.

Učenici koji su se obrazovali u inostranstvu ili u drugom kantonu upisuju se i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu.

Kod upisa učenika iz stava 1. ovog člana srednja škola utvrđuje obavezu polaganja dopunskog ispita za pojedine predmete, koji učenici nisu izučavali ili su ih izučavali u znatno manjem obimu.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Član 89.

Državljeni Bosne i Hercegovine, kao i osobe bez državljanstva koji su završili odgovarajuće osnovno obrazovanje u inostranstvu, odnosno dijelove srednjeg obrazovanja, mogu se uvjetno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija odnosno ekvivalencija njihovih svjedočanstava, a najkasnije do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Član 90.

Strani državljani i osobe bez državljanstva upisuju se u srednju školu pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine ako ugovorima ili međunarodnim konvencijama nije drukčije određeno.

Strani državljani i osobe bez državljanstva plaćaju troškove obrazovanja ako međunarodnim ugovorima, dogovorima ili drugim aktima nije drukčije utvrđeno.

Član 91.

Srednja škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje đačku knjižicu koja važi do kraja odgovarajućeg obrazovanja i odgoja.

Đačka knjižica je javna isprava kojom se u toku srednjeg obrazovanja dokazuje status učenika srednje škole.

Obrazac đačke knjižice propisuje ministar u skladu sa ovim zakonom.

Član 92.

Učenik srednje škole može se istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi, izuzev u gimnaziji, učiteljskoj školi i srednjoj vjerskoj školi i, kao vanredni učenik, steći i drugo obrazovanje.

Izuzetno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovno pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliži uvjeti stjecanja obrazovanja u smislu stava 1. ovog člana.

Član 93.

Status učenika srednje škole prestaje:

- ispisivanjem iz srednje škole;
- gubljenjem prava na dalje redovno obrazovanje u toj školi;
- isključivanjem iz srednje škole;
- napuštanjem srednje škole i
- završavanjem obrazovanja u srednjoj školi.

Postupak i uvjeti za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Član 94.

Redovan učenik, koji sa uspjehom ne završi razred ima pravo da ponovi razred.

U toku redovnog obrazovanja učenik može samo jedanput ponoviti razred, s tim da participira u troškovima tog obrazovanja.

Redovan učenik, koji u toku obrazovanja zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje za jednostavniji program.

Redovan učenik, koji je napustio srednju školu, ukoliko želi da ponovo nastavi obrazovanje, učestvuje u participaciji troškova svog obrazovanja.

Bliže propise o učešću u participaciji troškova obrazovanja donosi ministar.

Član 95.

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje;
- kada prelazi u drugu srednju školu.

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka obrazovanja.

Srednja škola ispisanim učenicima izdaje uvjerenje o postignutom uspjehu na posljednjoj klasifikaciji.

Član 96.

Srednja škola može učenicima, koji su proglašeni vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima sa međunarodnog takmičenja, odobriti odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima u skladu sa pravilima škole.

Član 97.

Srednja škola je dužna da u toku obrazovanja sistematski prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate njihovog rada i usmjerava ih u skladu sa programom profesionalne orijentacije za izbor odgovarajućeg obrazovanja.

Program profesionalne orijentacije donosi Pedagoški zavod.

Član 98.

Ocjenjivanje u srednjoj školi je opisno i brojčano.

Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Član 99.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena sredinom i na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit, poslije obavljenih ispita.

Za učenike za koje se nastava ne izvodi po polugodištima, opći uspjeh utvrđuje se na završetku obrazovanja.

Nastavničko vijeće nakon svakog klasifikacionog perioda, utvrđuje rad i rezultate rada odjeljenja, razreda i škole, odjeljenjskog vijeća i nastavnika.

Član 100.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Učenik, njegov roditelj odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključenu ocjenu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u komisiji.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću, u roku od tri dana od dana saopćenja ocjene.

Nastavničko vijeće dužno je da u roku od tri dana donese odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće komisiju, koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana. Ocjena komisije je konačna.

Član 101.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- sa odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- sa vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- sa dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- sa dovoljnim uspjehom ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu 2,00.

Odjeljensko, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang postignutog uspjeha učenika na nivou odjeljenja, razreda i škole.

Rang postignutog uspjeha utvrđuje se na osnovu prosječne ocjene na dvije ili tri decimale za odjeljenje, razred i školu.

Na osnovu postignutog uspjeha iz stava 4. ovog člana, proglašava se učenik generacije srednje škole.

Posebnim pravilom utvrđuje se postupak proglašenja učenika generacije općine.

Član 102.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku.

Učenik koji ne položi popravni ispit, upućuje se da ponovi razred.

Izuzetno učeniku, koji prelazi u završni razred obrazovanja, a ne položi popravni ispit iz jednog ili oba predmeta u redovnom avgustovskom roku, nastavničko vijeće može odobriti uvjetan upis u naredni razred, s tim da je obavezan najkasnije do kraja septembra tekuće godine položiti ispit predmeta iz kojeg je upućen na popravni ispit.

U slučaju da ispit ne položi, učenik se vraća u prethodni razred da ga ponovi.

Učenik srednje škole može u toku obrazovanja ponoviti samo jedan razred.

Član 103.

Učenik je završio razred odnosno obrazovanje kada je završio sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom i nema nedovoljnih ocjena.

Član 104.

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 105.

Učenik koji u toku obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u toku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja odnosno završetka dva razreda u toku jedne školske godine.

Član 106.

O završenom razredu odnosno obrazovanju srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji položi sa uspjehom maturalni, odnosno završni ispit srednje škole izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verifikovana srednja škola ima važnost javne isprave.

Član 107.

Svjedodžba, odnosno diploma stečena na teritoriji drugih kantona, ima istu vrijednost kao i svjedodžba, odnosno diploma, stečena u odgovarajućim srednjim školama na teritoriji Kantona.

Član 108.

Na zahtjev učenika, njihovog roditelja, odnosno staratelja srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na osnovu podataka iz matične knjige.

Član 109.

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, imenik učenika, dnevnik rada, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, diplome, đачke knjižice - indeksa i načinu vođenja evidencije o dokumentaciji u srednjoj školi donosi ministar.

Član 110.

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturski, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka srednje škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije.

Nastavničko vijeće srednje škole utvrđuje obim polaganja dopunskog ispita.

Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja ili vanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja, po odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti se organiziraju u slučajevima kada je učenik opravdano izostao sa nastave više od jedne trećine planiranih časova u drugom polugodištu.

Vanredni ispiti se ne organiziraju u gimnazijama, učiteljskim školama i srednjim školama za vjerske službenike.

U slučaju utvrđenih nepravilnosti, nastavničko vijeće će poništiti ispit.

Član 111.

Bliže propise o organiziranju, načinu, vremenu i uvjetima polaganja ispita u srednjoj školi donosi ministar.

Član 112.

Učeniku koji u toku četvorogodišnjeg obrazovanja i odgoja po najsloženijem programu postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, mogu se, pored svjedodžbe o završenom IV razredu, izdati i diplome o završenom obrazovanju i izdati posebna diploma u znak priznanja za postignute rezultate.

Obrazac posebne diplome iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Učeniku, koji postiže naročite rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi, mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Član 113.

Učeniku, koji neredovno pohađa srednju školu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima, te

školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere, kada se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno disciplinske mjere mogu biti:

- ukor razrednog starješine;
- ukor razrednog vijeća;
- ukor direktora;
- ukor nastavničkog vijeća;
- premještanje u drugo odjeljenje;
- isključenje iz srednje škole.

Ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik odnosno njegov roditelj ili staratelj na odgojno-disciplinsku mjeru: ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, mogu podnijeti žalbu upravnom odboru škole.

Član 114.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a u toku školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Član 115.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini trajanja izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika kao i o naknadi učinjene materijalne štete, utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar i pravilima škole.

Član 116.

Učenici obrazuju zajednicu učenika odjeljenja-razreda i zajednicu učenika škole.

Zajednicu učenika sačinjavaju predstavnici zajednica odjeljenja.

Bliže odredbe o radu zajednice učenika škole uređuju se pravilima srednje škole.

Član 117.

Srednja škola je obavezna da na početku školske godine, odnosno obrazovanja, upozna učenike sa njihovim pravima odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima srednje škole.

V NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 118.

Programske sadržaje općeobrazovnih nastavnih predmeta mogu realizirati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete, na kojima se obrazuju nastavnici VII stepena visoke stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII stepena - visoke stručne spreme i dopunsko psihološko-pedagoško i metodičko obrazovanje, stečeno na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Praktičnu nastavu u srednjim školama mogu izvoditi instruktori sa završenim najmanje V stepenom stručne spreme, specijalisti, sa pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci.

Član 119.

Odgovarajuća stručna sprema za izvođenje nastave pojedinih predmeta utvrđuje se na osnovu stručnog zvanja, koje je upisano u

diplomom, a u skladu sa profilom i stručnom spremom nastavnika, utvrđenom odgovarajućim nastavnim planom i programom.

U spornim slučajevima o stručnoj spremi iz stava 1. ovog člana, rješava Ministarstvo, a nakon prethodnog pribavljenog mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Protiv rješenja ministra iz prethodnog stava ne može se pokrenuti upravni spor.

Član 120.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, zdravstvene, bibliotekarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi obavljaju stručni saradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII stepena stručne spreme.

Organiziranje i realiziranje poslova stručnog saradnika u srednjoj školi planira se i obavlja u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 121.

Za učestvovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika srednja škola može izabrati za saradnika: laboranta, knjižničara, saradnika u nastavi i drugu osobu koja ima završenu srednju stručnu spremu odgovarajućeg usmjerenja.

Član 122.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici biraju se na osnovu konkursa.

Bliže odredbe o uvjetima i postupku izbora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika sadrže pravila srednje škole.

Član 123.

Svi radnici srednje škole moraju izvršiti ljekarski pregled do početka nastave za tu školsku godinu.

Troškovi ljekarskog pregleda padaju na teret zdravstvenog osiguranja.

Osoba koja boluje od zarazne, duševne bolesti ili je alkoholičar, ne može raditi u srednjoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik, stručni saradnik i saradnik, te drugi radnik škole obolio od zarazne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen od izvođenja nastave ili neposrednog kontakta sa učenicima.

Član 124.

Pravilima srednje škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 42-satne radne sedmice i korišćenje dnevnog odmora u toku radnog dana, u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 125.

U okviru 42-satne radne sedmice nastavnici mogu imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada, koji se realiziraju u srednjoj školi, s tim da se norma sati utvrđuje u skladu sa Pedagoškim standardima.

Član 126.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jedno polugodište, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati i više od 25, a maksimalno 35 nastavnih sati sedmično neposrednog obrazovno-odgojnog rada sa učenicima.

Član 127.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koriste godišnji odmor, u pravilu, u toku ljetnog odmora.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih saradnika i saradnika traje najmanje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici, koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste, godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti do 30. juna naredne godine.

Dužina korišćenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, utvrđuje se pravilima škole.

Član 128.

Nastavnici imaju pravo i dužnosti da organiziraju i obavljaju neposredan obrazovno-odgojni rad, prate, podstiču i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene zakonom i pravilima škole.

Član 129.

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi, obavezan je da, nakon isteka najmanje jedne a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada odnosno rada u srednjoj školi, položi stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi.

Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

U stručnu komisiju mogu se imenovati stručne osobe Ministarstva, profesori odgovarajućih fakulteta i stručni savjetnici Pedagoškog zavoda, te istaknuti nastavnici iz škola.

Program polaganja stručnog ispita, sastav komisije pred kojom se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblici, način i program stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika, kao i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju bliže se reguliraju propisima koje donosi ministar.

Član 130.

Za samostalno izvršavanje poslova i zadataka i osavremenjivanje obrazovno-odgojnog procesa u srednjoj školi, nastavnici, stručni saradnici i saradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi omogućavaju stjecanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi, ocjene rada, stjecanje zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenja dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuju propisima koje donosi ministar.

Član 131.

Nastavnik koji za svoj rad bude dva puta ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Član 132.

Izuzetno, nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi, u slučaju kada nadležni organ srednje škole, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik ne izvršava svoje dužnosti u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima i pravilima srednje škole.

Član 133.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnje radni odnos u drugoj ustanovi, ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu

godinu od dana prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliže odredbe o postupku za utvrđivanje izvršenja dužnosti nastavnika iz člana 128. ovog zakona.

VI STRUČNI NADZOR

Član 134.

Nad organiziranjem i izvođenjem nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada i radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim srednjim školama, radi daljeg unapređivanja obrazovno-odgojnog rada, vrši se stručni nadzor.

Stručni nadzor obuhvata naročito:

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka obrazovno-odgojnog rada;
- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, kao i rada direktora i pomoćnika direktora srednje škole;
- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Član 135.

Stručni nadzor obavlja Pedagoški zavod, najmanje jedanput u dvije godine.

Srednja škola je obavezna da omogući nesmetano vršenje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Član 136.

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvještaj nastavničkom vijeću i upravnom odboru srednje škole, te Ministarstvu.

Na osnovu izvještaja o stručnom nadzoru, nastavničko vijeće srednje škole donosi ocjenu rada i napredovanja nastavnika, stručnog saradnika i saradnika.

Bliže odredbe o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM

Član 137.

Organ upravljanja u srednjoj školi je upravni odbor, a organ rukovođenja je direktor srednje škole.

Član 138.

Srednjom školom upravlja upravni odbor koji ima najmanje pet, a najviše devet članova.

Članove upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava osnivač.

Jedna trećina članova upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika, stručnih saradnika i ostalih radnika škole, jedna trećina iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Ako je osnivač srednje škole Skupština Kantona, članove upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava, u ime osnivača, Vlada Kantona.

Članovi upravnog odbora srednje škole imenuje se na period od četiri godine.

Po isteku perioda iz prethodnog stava ista osoba može biti ponovo imenovana za člana upravnog odbora.

Direktor srednje škole ne može biti imenovan za člana upravnog odbora.

Član 139.

Upravni odbor srednje škole, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika;
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na dalji obrazovno-odgojni rad;
- razmatra plan upisa učenika;
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika i stručnih saradnika;
- odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno-disciplinsku mjeru;
- odlučuje, na prijedlog nastavničkog vijeća ili direktora o prigovoru nastavnika, stručnog saradnika i saradnika, izjavljenom na ocjenu o radu;
- imenuje i razrješava direktora škole;
- usvaja pravila srednje škole;
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora;
- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- usvaja izvještaj o finansijskom poslovanju;
- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge opće akte srednje škole;
- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje o pravima i obavezama iz radnog odnosa;
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- odgovara osnivaču za rezultate rada srednje škole;
- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvještaj o finansijskom poslovanju;
- vrši druge poslove u skladu sa pravilima srednje škole.

Član 140.

Srednjom školom rukovodi direktor, koji se imenuje za vrijeme od četiri godine.

Ista osoba može biti imenovana za direktora srednje škole najviše dva puta uzastopno.

Za direktora srednje škole može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta ispunjava i uvjete za nastavnika, ima visoku stručnu spremu - VII stepen stručne spremlje i najmanje pet godina radnog iskustva neposredno u nastavi u srednjoj školi, te da se ističe organizacionim sposobnostima.

Član 141.

Direktora škole imenuje upravni odbor srednje škole, na osnovu provedenog konkursa uz saglasnost osnivača i prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Saglasnost za imenovanje direktora srednje škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, daje Vlada Kantona.

Izuzetno, u uvjetima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, direktora srednje škole, čiji je osnivač Skupština Kantona, imenuje Vlada Kantona.

Ako direktor nije imenovan, upravni odbor će, bez konkursa, imenovati vršioca dužnosti direktora iz reda nastavnika i stručnih saradnika u srednjoj školi.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i dužnosti direktora.

Vršilac dužnosti direktora može rukovoditi srednjom školom do imenovanja direktora, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

Član 142.

Upravni odbor srednje škole raspisuje konkurs za direktora, koga objavljuje u javnim glasilima.

Član 143.

Direktor srednje škole obavlja slijedeće poslove:

- rukovodi radom škole;
- zastupa i predstavlja školu prema trećim osobama i odgovara za zakonitost rada srednje škole;
- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za njegovo unapređivanje istog u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njihovu realizaciju;
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika srednje škole na određene poslove i zadatke i vrši njihovo ocjenjivanje u skladu sa rezultatima njihovog rada;
- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada upravnom odboru škole, osnivaču i Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor;
- odgovara upravnom odboru za rezultate rada srednje škole;
- izvršava odluke stručnog organa i organa upravljanja;
- predlaže unutrašnju organizaciju i sistematizaciju poslova i zadataka u srednjoj školi;
- odlučuje o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u srednjoj školi;
- podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju;
- vrši druge poslove u skladu sa pravilima srednje škole.

Član 144.

Osnivač može predložiti upravnom odboru srednje škole da direktora srednje škole razriješi i prije isteka vremena na koje je imenovan, ako upravni odbor ne prihvati izvještaj direktora iz alineje 5. člana 143. ovog zakona i utvrdi da je odgovoran za neuspjeh u obrazovno-odgojnom radu srednje škole.

Član 145.

Upravni odbor srednje škole može razriješiti direktora srednje škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev direktora;
- ako je, zbog provođenja odluke ili akta koji je predložio došlo do povrede prava radnika ili imovine srednje škole, kao i ako je njegovim odnosom nanjena šteta učenicima škole, odnosno njihovim roditeljima, starateljima ili društvenoj zajednici;
- u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili pravilima srednje škole.

Član 146.

Srednja škola, u kojoj se nastava organizira u preko 16 odjeljenja, može na poslovima rukovođenja općim aktom utvrditi poslove pomoćnika direktora.

Imenovanje pomoćnika direktora vrši upravni odbor srednje škole, na prijedlog direktora iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora i ovlašćenja i dužnosti utvrđuju se pravilima škole.

VIII STRUČNI ORGAN SREDNJE ŠKOLE

Član 147.

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko (u gimnazijama profesorsko) vijeće, koje sačinjavaju nastavnici i stručni saradnici;
- razredno odnosno odjeljenjsko vijeće;
- stručni aktivisti nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 148.

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- stara se o organiziranju obrazovno-odgojnog rada u školi i preduzima mjere za unapređivanje tog rada;
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih odnosno odjeljenjskih vijeća;
- na prijedlog direktora određuje razrednike;
- vrši izbor oblika nastave i, saglasno tome, vrši raspored učenika po odjeljenjima i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno utvrđuje organizaciju nastave u 42-satnoj radnoj sedmici;
- odobrava učenicima završavanje dva razreda u toku jedne školske godine;
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje;
- obezbjeđuje nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature;
- utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada srednje škole, rada stručnih organa, tijela i komisija;
- utvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika i saradnika;
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju;
- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika;
- imenuje komisiju za polaganje ispita;
- odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koji se obavlja u školi u skladu sa ovim zakonom, te razmatra i usvaja izvještaje o ispitima;
- donosi odluku o poništenju ispita;
- stara se o zajednici učenika škole;
- razmatra izvještaje o izvršenom stručnom nadzoru, po potrebi inspekcijom pregledu, preduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršenju tih mjera;
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima srednje škole.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor srednje škole ili stručna osoba koje on odredi, ako općim aktom srednje škole nije drukčije utvrđeno.

Član 149.

Razredno odnosno odjeljenjsko vijeće obavlja sljedeće poslove i zadatke:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u odjeljenju;
- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika;
- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u odjeljenjima u cjelini i za pojedine grupe učenika, ili učenika pojedinačno;
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu;
- utvrđuje zaključne ocjene;
- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada u odjeljenju;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima srednje škole.

Član 150.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednog starješine sadrže pravila srednje škole.

IX DOMOVI UČENIKA**Član 151.**

Odredbе ovog zakona o statusu, osnivanju, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvještaju, nadzoru nad radom o upisu, pravima i obavezama učenika o izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika, organu rukovođenja, organu upravljanja i vođenju dokumentacije i evidencije odnosi se i na domove učenika u kojima se osigurava odgoj i obrazovanje, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

Član 152.

Za osnivanje doma učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta, utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete u skladu sa Pedagoškim standardima i normativom higijensko-tehničkih i prostornih uvjeta za rad doma učenika.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stava donosi Ministarstvo.

Član 153.

Dom učenika ima pravila koja donosi upravni odbor doma učenika.

Programom odgojno-obrazovnog rada utvrđuju se poslovi, ciljevi i zadaci i sadržaji, vrsta i obim odgojno-obrazovne aktivnosti u domu učenika.

Jedinstven program odgojno-obrazovnog rada za sve vrste domova učenika donosi Pedagoški zavod.

Član 154.

Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće, koje sačinjavaju svi odgajatelji, stručni saradnici i saradnici doma učenika.

Dom učenika može imati i druge stručne organe, koje obrazuje, u zavisnosti od svojih potreba, u skladu sa pravilima doma.

Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika sadrže pravila doma učenika.

Član 155.

Za odgajatelja u domu učenika može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnike, pedagoge ili psihologe u srednjoj školi sa završenim VII 1 stepenom stručne spreme.

Član 156.

Za direktora doma učenika može biti imenovana osoba koja pored općih uvjeta, ispunjava uvjete za odgajatelja u domu učenika i ima visoku stručnu spremu - VII 1 stepen stručne spreme i koja se ističe organizacionim sposobnostima.

Direktora doma učenika imenuje upravni odbor doma učenika, nakon provedenog konkursa i uz saglasnost osnivača i stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Direktor doma učenika imenuje se na četiri godine s pravom ponovnog imenovanja.

Član 157.

Upravni odbor doma učenika raspisuje konkurs za direktora doma, koji se objavljuje u javnim glasilima.

Konkurs za direktora doma sadrži uvjete iz ovog zakona i pravila doma učenika.

Član 158.

Dom učenika ima pravila doma učenika, koji donosi upravni odbor.

Pravila doma učenika, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- stručno usavršavanje odgajatelja, stručnih saradnika i saradnika doma učenika;
- saradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama;
- način upisa i prijema u dom učenika;
- zdravstvenu zaštitu učenika u domu;
- druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu.

Bliže propise o radu doma učenika donosi ministar.

X POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJEM OBRAZOVANJU**Član 159.**

Potrebe i interesi Kantona u srednjem obrazovanju i odgoju, u smislu ovog zakona, su:

- organiziranje općeg i stručnog obrazovanja na dostignućima suvremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja za stjecanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja;
- unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguravanje uvjeta rada prema zahtjevima nastavnih planova i programa;
- osiguranje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika koji postižu natprosječne rezultate;
- stipendiranje redovnih učenika;
- izdavanje školskih udžbenika i priručnika.

Član 160.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona, iz člana 159. ovog zakona, stječu se na način utvrđen posebnim propisima.

XI KAZNE NE ODREDBE**Član 161.**

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj srednja škola, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što ispunji uvjete za rad (član 15 i 16. ovog zakona);
2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno obrazovanju prije upisa u Registar srednjih škola (član 17. ovog zakona);
3. bez odobrenja Ministarstva prekine nastavu (član 18. ovog zakona);
4. organizira rad specijalnog odjeljenja ili odjeljenja muzičke škole i počne sa radom prije nego što ispunji uvjete za rad (član 18. ovog zakona);
5. ne upotrebljava školske udžbenike u skladu sa članom 45. ovog zakona;
6. obavi dopunske popravne, razredne i maturalne ispite suprotno propisu donesenom na osnovu člana 110. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Član 162.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM kazniće se za prekršaj srednja škola, ako:

1. učenici u toku dana odnosno sedmice imaju veći broj od broja nastavnih sati utvrđenih članom 34. ovog zakona;

2. ne realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (član 35. ovog zakona);
3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu (član 38. ovog zakona);
4. organizira eksperimentalnu nastavu suprotno članu 43. ovog zakona;
5. vrši vrednovanje rada, sistemsko praćenje razvoja učenika i usmjeravanja učenika suprotno članu 97, 98 i 100. ovog zakona;
6. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti u skladu sa članom 109. ovog zakona;
7. ne vrši ljekarski pregled radnika srednje škole u skladu sa članom 123. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorna osoba u srednjoj školi novčanom kaznom od 300 do 1.000 DEM.

Član 163.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz člana 161 i 162. ovog zakona utvrđena u DEM naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti po kursu Narodne Banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

XII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 164.

Sve srednje škole dužne su ispuniti uvjete iz člana 15 i 16. ovog zakona i, u skladu sa članom 17. ovog zakona, upisati se u Registar srednjih škola do kraja 1996. godine.

Član 165.

Dok se ne steknu uslovi, predviđeni članom 6. ovog zakona, da se nastava izvodi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora, nastava u srednjoj školi će se izvoditi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora odnosno hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Član 166.

Postojeće srednje škole, koje osiguraju uvjete za realiziranje nastavnog plana i programa srednje škole, mogu izvršiti upis učenika u I razred po odredbama ovog zakona od školske 1996/97. godine.

Postojeće srednje škole dužne su da usklade svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona do kraja 1996. godine.

Član 167.

Učenici koji su započeli obrazovanje po nastavnim planovima i programima u skladu sa Zakonom o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94) imaju pravo da završe svoje obrazovanje po tim nastavnim planovima i programima.

Član 168.

Skupština Kantona donijeće dugoročni plan, predviđen članom 10. ovog zakona, u roku od jedne godine, od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 169.

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim srednjim školama koje imaju status javne ustanove.

Skupština Kantona će u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovog člana.

Član 170.

Ministar će, donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, bliže propise o:

- postupku utvrđivanja uvjeta, sadržaju i načinu vođenja registra srednjih škola (član 16 i 17. ovog zakona);
- osnivanju i radu eksperimentalnih škola (član 43. ovog zakona);
- sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u gimnaziji i srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, te sadržaju i načinu polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama (član 50, 66, 73 i 74. ovog zakona);
- participaciji troškova obrazovanja u srednjim školama;
- sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, đачke knjižice - indeksa i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u srednjoj školi;
- programu i načinu polaganja i organiziranju stručnog ispita, oblicima, načinu i programu stručnog usavršavanja kao i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u srednjoj školi;
- postupku ocjenjivanja rada nastavnika i stručnih saradnika i saradnika, ocjenama, stjecanju zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenju dokumentacije o njihovom radu;
- vršenju stručnog nadzora;
- radu doma učenika.

Član 171.

Pedagoški zavod će donijeti metodologiju izrade godišnjeg programa rada srednje škole, načela organiziranja ekskurzije i logorovanja, program profesionalne orijentacije učenika i program odgojno-obrazovnog rada domova učenika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 172.

Ministarstvo će donijeti:

1. nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom;
2. pedagoške standarde za sve vrste srednjih škola;
3. normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava:
 - za gimnazije, umjetničke škole, vjerske škole, tehničke i srodne škole, stručne škole i specijalnu srednju školu;
4. normativ higijensko-tehničkih uvjeta za rad domova učenika.

Do donošenja akata iz prethodnog stava ovog člana, koristiće se postojeći nastavni planovi i programi.

Član 173.

Zatečeni nastavnici sa završenim V i VII stepenom stručne sprema, koji su stekli pravo na izvođenje nastave u srednjim školama po odgovarajućem nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94) mogu izvoditi nastavu iz odgovarajućih predmeta i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 174.

Zatečeni odgajatelji u domu učenika sa završenim VI i stepenom stručne sprema, koji su na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i

13/94) stekli uvjete za samostalan odgojno-obrazovni rad, mogu vršiti poslove i radne zadatke odgajatelja u domu učenika i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Član 175.

Zatečeni nastavnici srednje škole sa 15 i više godina radnog iskustva u nastavi, koji se ističu svojim stručnim i pedagoškim radom i koji su ocijenjeni najvišom ocjenom, mogu brže napredovati, odnosno steći nastavničko zvanje, utvrđeno posebnim propisom, koji proizlaze iz ovog zakona.

Član 176.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi na području Tuzlansko-podrinjskog kantona Zakon o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94).

Član 177.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON
Skupština

Broj: 01-011-224-5/96
Tuzla, 13. avgusta 1996. g.

Predsjedavajući
Skupštinom
Tuzlansko-podrinjskog
kantona,
Mustafa Ramić, v.r.

198

Na osnovu članka 24. stav 1. točka e), u s vezi s člankom 11. točka c) Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona ("Sl. novine Tuzlansko-podrinjskog kantona" br. 1/94), Sabor Tuzlansko-podrinjskog kantona, na prijedlog Vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 13. kolovoza 1996. godine. donosi

ZAKON

O SREDNJOJ ŠKOLI

I OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Srednja škola je ustanova u kojoj se vrši srednje obrazovanje i odgoj učenika koji su završili osnovnu školu. Srednja škola ima svojstvo pravne osobe.

Članak 2.

Srednja škola obuhvaća:

- Gimnaziju u kojoj se, pored općeobrazovnih programa, ostvaruju i posebni programi iz odgovarajućih oblasti;
- Učiteljsku školu u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i stručni program za obrazovanje učitelja i odgajatelja;
- Srednju umjetničku školu u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i program iz oblasti glazbene, likovne i baletske umjetnosti (u daljem tekstu: umjetnička škola);
- Srednju tehničku i srodnu školu u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje stručni program i IV stupnja stručnog zvanja, odgovarajuće struke (u daljem tekstu: tehnička i srodna škola);
- Srednja stručna škola u kojoj se ostvaruju, pored općeobrazovnog i stručni programi III i IV stupnja stručne

spreme, te stječu zanimanja odgovarajuće struke (u daljem tekstu: stručna škola);

- Specijalnu srednju školu u kojoj se ostvaruju stručni posebno prilagođeni programi za specijalno obrazovanje učenika sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju;
- Srednju školu za vjerske službenike u kojoj se, pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa, ostvaruje i poseban program za obrazovanje vjerskih službenika.

Pod vjerskim službenicima iz prethodne alineje ovog članka podrazumijevaju se: imami, svećenici, rabini, propovjednici i drugi.

Članak 3.

U stručnoj školi mogu se realizirati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja I i II stupnja stručne spreme, odnosno stručno osposobljavanje putem tečajeva.

Stjecanjem obrazovanja iz prethodnog stava ne stječe se srednja stručna sprema.

Članak 4.

U srednjoj školi, pored realiziranja programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, iz članka 2 i 3. ovog zakona, mogu se realizirati i programi dopunskog obrazovanja i stručnog usavršavanja.

Članak 5.

Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i na srednje škole koje se osnivaju za posebne potrebe društva ukoliko to posebnim zakonom nije drugačije regulirano.

Članak 6.

U srednjoj školi nastava se izvodi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Cjelokupan odgojno-obrazovni rad u srednjoj školi odvija se uz uporabu latiničnog pisma.

Članak 7.

Kada u srednjoj školi ima najmanje 30 učenika pripadnika naroda i narodnosti kojima jezik, iz članka 6. ovog zakona, nije maternji jezik, za njih se u školi organizira i nastava maternjeg jezika.

U srednjoj školi u kojoj se obrazuju učenici samo jedne narodnosti, cjelokupna nastava se izvodi na jeziku te narodnosti, uz obavezno svladavanje nastave jezika iz članka 6. ovog zakona.

Članak 8.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo stjecati srednje obrazovanje i odgoj na području Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) po odredbama ovog zakona sukladno s konvencijama, ugovorima i sporazumima koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa drugim državama ili međunarodnim organizacijama.

Članak 9.

Srednje obrazovanje i odgoj je djelatnost od osobitog društvenog značaja.

Članak 10.

Razvoj djelatnosti srednjeg obrazovanja i odgoja utvrđuje se planom, koji donosi Sabor Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Sabor Kantona).

Planom iz prethodnog stava naročito se utvrđuje potreba društva, obim i vrsta srednjeg obrazovanja i odgoja za određeni period u Tuzlansko-podrinjskom kantonu (u daljem tekstu: Kanton).

II OSNIVANJE, RAD I PRESTANAK RADA SREDNJE ŠKOLE

Članak 11.

Srednju školu može osnovati domaća i strana pravna i fizička osoba u svim oblicima svojine, sukladno s ovim zakonom i dugoročnim planom iz članka 10. ovog zakona.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Srednju školu kao javnu ustanovu osniva Sabor Kantona.

Aktom o osnivanju srednje škole utvrđuje se naziv, djelokrug rada i druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

Srednju školu mogu osnovati dva ili više osnivača.

Ako srednju školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obveze i odgovornosti utvrđuju se ugovorom.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole koja nema status javne ustanove, osnivač mora pribaviti suglasnost Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sporta Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članak 12.

Srednje škole osnivaju se i rade sukladno s Pedagoškim standardima za srednje obrazovanje i odgoj na području Kantona (u daljem tekstu: Pedagoški standardi) i Normativima školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava (u daljem tekstu: Normativi).

Pedagoške standarde i Normative iz stava 1. ovog članka donosi ministar za obrazovanje, znanost, kulturu i sport u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: ministar).

Osnivač srednje škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad srednje škole sukladno s Pedagoškim standardima i Normativima.

Članak 13.

Prije donošenja akta o osnivanju srednje škole kao javne ustanove, osnivač usvaja elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja srednje škole (u daljem tekstu: Elaborat).

Elaborat obvezatno sadrži: potrebe društva za obrazovanjem određenog stručnog zvanja ili zanimanja dužinu trajanja obrazovanja, profil i stupanj stručne spreme koji se stječu po završetku obrazovanja, opće i posebne uvjete po Pedagoškim standardima i odgovarajućim Normativima i sredstva potrebna za ispunjavanje uvjeta.

Članak 14.

Osnivač je dužan da prilikom osnivanja srednje škole formira komisiju koja će, sukladno s ovim zakonom, izvršiti pripreme za početak rada.

Članak 15.

Srednja škola se može osnovati ako ima:

- Dovoljan broj razreda sukladno s Pedagoškim standardima;
- odgovarajući stručni nastavni kadar sukladno s nastavnim planovima i programima;
- sredstva za ostvarivanje odgovarajućeg nastavnog plana i programa;
- školske prostorije, opremu i nastavna sredstva sukladno s odgovarajućim Normativima.

Broj učenika u razredima i skupinama i stručnih zvanja i zanimanja u okviru kojih se ostvaruje obrazovanje i odgoj u srednjoj školi, utvrđuje se Pedagoškim standardima.

Pedagoškim standardima utvrđuje se i broj učenika i razreda za osnivanje mješovite srednje škole u kojoj se vrši obrazovanje

učenika u okviru gimnazije, učiteljske škole, srednje tehničke i srodne škole, srednje stručne škole i vjerske škole.

Članak 16.

Srednja škola može početi sa radom kada ministar utvrdi da su ispunjeni uvjeti predviđeni odredbama ovog zakona.

Novoosnovana srednja škola počinje sa radom početkom školske godine.

Uvođenje novog nastavnog plana i programa, odnosno proširivanje djelatnosti ili promjena obrazovanja i odgoja u okviru rada srednje škole zahtijeva utvrđivanje odgovarajućih uvjeta rada, sukladno sa stavom 1. ovog članka.

Članak 17.

Pored upisa u sudski registar, srednja škola koja ispunjava uvjete za rad, upisuje se u Registar srednjih škola, koji vodi Ministarstvo.

Škola upisana u Registar srednjih škola može izdavati svjedodžbe i druge javne isprave o završetku obrazovanja, odnosno pojedinih razreda i oblika obrazovanja.

Srednja škola briše se iz Registra srednjih škola kada prestane ispunjavati uvjete propisane ovim zakonom.

Spisak verificiranih srednjih škola objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Bliže propise o postupku utvrđivanja uvjeta i o sadržajima i načinu vođenja Registra srednjih škola donosi ministar.

Članak 18.

Ovisno o uvjetima, mogućnostima i potrebama, u srednjoj školi može se organizirati izvođenje obrazovno-odgojnog rada srednjeg obrazovanja u specijalnim odjeljenjima srednje škole i odjeljenjima umjetničke škole, po odgovarajućim programima.

Odjeljenja iz prethodnog stava mogu početi sa radom kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti rada sukladno s ovim zakonom.

Članak 19.

Srednja škola može biti organizirana u sastavu druge ustanove, preduzeća i druge pravne osobe, s tim da zadržava svojstvo pravne osobe.

Statusne promjene srednje škole, koje se odnose na obrazovno-odgojni rad, važe od početka naredne školske godine.

Odluku o statusnoj promjeni srednje škole donosi osnivač.

Članak 20.

U cilju međusobne saradnje u ostvarivanju zajedničkih interesa i pružanja pomoći razvoju oblika obrazovno-odgojnog rada, srednje škole se mogu udruživati u jednu ili više zajednica srednjih škola, s tim da svaka srednja škola zadržava svojstvo pravne osobe.

Prava, obveze i međusobni odnosi srednjih škola, udruženih u zajednicu srednjih škola, utvrđuju se ugovorom.

Zajednica srednjih škola ima pravila kojima se reguliraju poslovi, zadaci i rad zajednica srednjih škola.

Na pravila zajednice suglasnost daje Ministarstvo.

Članak 21.

Osnivač srednje škole može organizirati obrazovno-odgojni rad po odgovarajućem programu srednje škole i izvan svog sjedišta ukoliko u tom mjestu nema srednje škole takve vrste.

Obrazovno-odgojni rad, iz stava 1. ovog članka, može se organizirati kada ima dovoljan broj učenika za najmanje dva razreda.

Za organiziranje obrazovno-odgojnog rada iz stava 1 i 2. ovog članka, osnivač srednje škole je dužan prethodno pribaviti suglasnost općine na čijem području se to obrazovanje obavlja.

Obrazovno-odgojni rad iz stava 1. ovog članka može otpočeti kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad, sukladno ovom zakonu.

Članak 22.

Druga država ili kanton može organizirati rad razreda srednjeg obrazovanja i odgoja na teritoriji Kantona, sukladno ovim zakonom.

Rad razreda srednje škole, iz prethodnog stava, vrši se po nastavnim planovima i programima, koje su donijeli organi druge države odnosno kantona nadležni za poslove obrazovanja, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Odjeljenja koja organiziraju srednje škole iz drugih država i kantona mogu početi sa radom tek kada Ministarstvo utvrdi da su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom.

Članak 23.

Rad srednje škole je javan.
Srednja škola ima svoj pečat.

Članak 24.

Srednja škola prestaje sa radom ako ne ispunjava uvjete potrebne za rad propisane ovim zakonom i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljim radom.

Akt o prestanku rada srednje škole donosi osnivač.

Kada Ministarstvo utvrdi da srednja škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, određuje rok u kojem osnivač mora otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču da donese akt o prestanku rada škole.

Ako osnivač srednje škole u roku od 3. mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz stava 4. ovog članka ne donese akt o prestanku rada srednje škole, Ministarstvo donosi rješenje o prestanku rada srednje škole i provodi postupak brisanja te škole iz Registra srednjih škola.

Ako se Sabor Kantona, kao osnivač srednje škole, ne izjasni o prijedlogu iz stava 4. ovog članka u roku od tri mjeseca, Ministarstvo donosi akt o prekidu rada u srednjoj školi koji je privremenog karaktera i važi do konačne odluke Sabora Kantona.

Aktom o prestanku odnosno prekidu rada srednje škole odredit će se rok prestanka odnosno prekida rada srednje škole, koji ne može biti prije završetka tekuće školske godine.

U slučaju prestanka odnosno prekida rada srednje škole osnivač je dužan da učenicima omogući nastavak i završavanje započetog obrazovanja.

Akt o prestanku rada srednje škole objavljuje se u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Članak 25.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih za njegovo provođenje vrši Ministarstvo.

Članak 26.

Na osnivanje, rad i prestanak srednje škole primjenjuju se opći propisi o ustanovama ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano.

III OBRAZOVNO-ODGOJNI RAD SREDNJE ŠKOLE

1. Zajedničke odredbe

Članak 27.

U srednjoj školi obrazuju se:

- redovni učenici normalnog psihičkog i fizičkog razvoja, nadareni učenici i učenici sa smetnjama u psihičkom i fizičkom razvoju;
- osobe koje žele da se stručno usavršavaju, dopunski obrazuju i stručno usavršavaju putem raznih oblika obrazovanja.

Članak 28.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće srednje škole (u daljem tekstu: nastavni plan i program) utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj i vrsta, obim i trajanje obrazovanja u srednjoj školi.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se oblici rada.

Članak 29.

Nastavnim planom i programom za svaku vrstu srednje škole utvrđuje se, u zavisnosti od vrste obrazovanja, odnos općeobrazovnog, stručno-teorijskog i praktičnog dijela programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se i fond nastavnih časova i odgovarajući programski sadržaji dodatnog obrazovanja za nadarene učenike.

Članak 30.

Sastavni dio nastavnog plana i programa srednjeg obrazovanja i odgoja za svaku vrstu škole, skupinu nastavnih predmeta odnosno predmet čine i specifični sadržaji, čiji obim ne može biti veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program.

Specifične sadržaje iz prethodnog stava ovog članka utvrđuje upravni odbor srednje škole, na osnovu prijedloga osnivača, učenika, njihovih roditelja odnosno staratelja i nastavničkog vijeća škole, uz prethodno pribavljeno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Izuzetno, u vjerskim školama, specifični sadržaji iz stava 1. ovog članka mogu biti i veći od 20% u odnosu na utvrđeni nastavni plan i program, ali ne veći od 35%.

Članak 31.

Nastavni plan i program donosi Ministarstvo na osnovu mišljenja komisije koju imenuje ministar iz reda znanstvenih i stručnih djelatnika, na prijedlog Pedagoškog zavoda.

Članak 32.

Školska godina traje od 1. rujna tekuće do 31. kolovoza naredne kalendarske godine.

Nastava se ostvaruje po polugodištima i traje 38 radnih tjedana, s tim da nastavnici programske sadržaje realiziraju u okviru 36 nastavnih tjedana.

Nastava u završnom razredu srednje škole traje 32 radna tjedna, s tim da se programski sadržaji realiziraju u okviru 30 radnih tjedana.

Razlika u broju radnih i nastavnih tjedana koristi se za realiziranje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnu i sportsku djelatnost škole planiranim godišnjim programom rada i kalendarom u razrednoj knjizi.

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u rujnu.

Zimski odmor za učenike traje tri tjedna nakon završetka prvog polugodišta, a ljetnji odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.

Srednja škola može odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Srednja škola ostvaruje nastavu u petodnevnom radnom tjednu.

Članak 33.

Nastavni sat općeobrazovne, stručno-teorijske i praktične nastave u srednjoj školi traje 45 minuta, a praktična nastava u poduzećima i drugim institucijama traje 60 minuta.

Članak 34.

Ukupno opterećenje učenika nastavom i ostalim vidovima neposrednog obrazovno-odgojnog rada ne može iznositi više od 35 nastavnih sati tjedno.

Članak 35.

Srednja škola je dužna ostvariti godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom.

Ako se utvrdi da srednja škola nije ostvarila godišnji fond nastavnih sati u okviru predviđenog broja nastavnih tjedana, produžice nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Srednja škola koja ne ostvari predviđeni godišnji fond nastavnih sati ne može izdati svjedodžbu o završenom razredu, odnosno obrazovanju.

Članak 36.

Obrazovno-odgojni rad ne smije se prekidati tijekom polugodišta odnosno školske godine, izuzev zbog elementarnih nepogoda, epidemije i drugih naročito opravdanih razloga, a po odluci Ministarstva.

Članak 37.

Ministarstvo može odobriti, ovisno o klimatskim ili drugim uvjetima, produžetak zimskog odmora, a najduže jedan tjedan, s tim da tijekom školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati, predviđen nastavnim planom.

Završetak prvog polugodišta i trajanje zimskog odmora za učenike srednjih škola na području jedne općine, mora biti istovremeno.

Članak 38.

Rad srednje škole tijekom školske godine utvrđuje se godišnjim programom rada, koji sadrži oblik i raspored obrazovno-odgojnog rada, njegov obim i sadržaj, sukladno s metodologijom koju za svaki tip srednje škole utvrđuje Pedagoški zavod.

Godišnji program rada srednje škole donosi upravni odbor, na prijedlog nastavničkog vijeća do 30. rujna za tekuću školsku godinu.

Srednja škola dostavlja godišnji program rada osnivaču i Pedagoškom zavodu.

Članak 39.

Izleti, stručne posjete, ekskurzije i logorovanja, predviđena godišnjim programom rada srednje škole, računaju se u radne dane.

Ekskurzije i logorovanja organiziraju se i izvode sukladno s načelima, koja utvrđuje Pedagoški zavod, sukladno s programom rada iz stava 1. ovog članka.

Članak 40.

U srednjoj školi organizuju se slobodne aktivnosti učenika, uključivanjem u razne oblike rada, a zasnivaju se na dobrovoljnom izjašnjavanju učenika.

Zadaci i programski sadržaji slobodnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom rada i pravilima srednje škole, sukladno s Pedagoškim standardima.

Članak 41.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se putem društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika.

Učeničku zadrugu može organizirati najmanje 30 učenika srednje škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena praktičnim radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod srednje škole i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi utvrđeni posebnim zakonom.

Članak 42.

U srednjoj školi nije dozvoljeno političko organiziranje.

Članak 43.

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada Ministarstvo može jednu ili više srednjih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu srednju školu.

Za eksperimentalnu srednju školu može se donijeti odluka o odstupanju od odredaba ovog zakona u primjeni nastavne norme, dnevnog i tjednog opterećenja učenika nastavnim satima, načinu ocjenjivanja znanja, organiziranja odjeljenja i primjene nastavnog plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalne srednje škole i proglašenje postojećih škola eksperimentalnim, uređuje se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 44.

U gradu Tuzla, gdje se obrazuju nastavnici i gdje polažu stručni ispit nastavnici, stručni suradnici i suradnici osnovnih i srednjih škola, te predškolskih organizacija, na prijedlog fakulteta, određuje se srednja škola za izvođenje pedagoško-metodičke prakse studenata - vježbaonica.

Uvjeti obavljanja pedagoško-metodičke prakse u vježbaonici reguliraju se bližim propisom, koji donosi ministar.

Članak 45.

U srednjoj školi upotrebljavaju se školski udžbenici koje je odobrilo Ministarstvo.

Školski udžbenik je nastavno sredstvo, koje obuhvata, nastavnim planom i programom za srednje obrazovanje i odgoj utvrđene sadržaje pisane sukladno s koncepcijom školskog udžbenika.

Pod školskim udžbenikom, kao osnovnim nastavnim sredstvom, podrazumijeva se i zbirka zadataka, priručnik, radna bilježnica i druga literatura koja zamjenjuje udžbenik ili je njegov sastavni dio, pisan sukladno s koncepcijom udžbenika.

Članak 46.

Srednja škola ima pravila, koja donosi upravni odbor srednje škole. Pravilima srednje škole, pored sadržaja uređenih zakonom, uređuju se i pitanja koja se odnose na:

- Utvrđivanje vrste, oblika i organiziranja obrazovno-odgojnog rada;
- utvrđivanje oblika i načina izvanrednog obrazovanja učenika;
- uvjete natječaja za prijem nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- način donošenja pravila o kućnom redu;
- način ostvarivanja saradnje škole sa roditeljima, odnosno starateljima učenika;
- način organiziranja i izvođenja praktične obuke s proizvodnim radom, rada u školskim radionicama za praktičnu obuku, stjecanja i raspoređivanja sredstava;
- rad zajednice učenika škole;
- postupak i utvrđivanje specifičnih sadržaja u okviru nastavnih planova i programa;
- organiziranje ferijalne prakse;

- organiziranje rada učeničkih zadruga u školi, te stjecanje i raspoređivanje sredstava;
- postupak stručnog usavršavanja nastavnika;
- vrednovanje rada nastavnika, ocjenjivanje i postupak izbora u zvanja;
- druga pitanja od značaja za rad srednje škole.

2. Gimnazija

Članak 47.

Gimnazija je škola suvremenog općeg četvorogodišnjeg obrazovanja za nastavak obrazovanja na visokoškolskim ustanovama.

U gimnaziji se obrazuju redoviti učenici po općeobrazovnim i programima prema tipu gimnazije.

U gimnaziji se mogu ostvariti obrazovni programi za slijedeće tipove gimnazije:

- Opća gimnazija;
- jezička gimnazija;
- prirodno-matematička gimnazija;
- matematičko-informatička gimnazija;
- sportska gimnazija;
- bošnjačka gimnazija i
- katolička gimnazija.

Članak 48.

U gimnaziju se mogu upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje i odgoj.

Upis se vrši na osnovu uspjeha učenika u četiri završna razreda osnovne škole iz svih nastavnih predmeta, posebnog bodovanja dodatnog obrazovanja za nadarene učenike i usmjerenja na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u gimnaziju obvezatan je prijemni ispit.

Članak 49.

Na završetku obrazovanja u gimnaziji polaže se matura po jedinstvenom programu utvrđenom za ove tipove škole.

Članak 50.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u gimnaziji donosi ministar.

Organiziranje provjere znanja na prijemnom ispitu i polaganje mature u gimnaziji utvrđuju se pravilima škole.

Članak 51.

U gimnaziji se ne može vršiti istovremeno obrazovanje po programu druge vrste srednje škole.

3. Učiteljska škola

Članak 52.

Učiteljska škola obrazuje redovite učenike za učitelje razredne nastave u osnovnoj školi i odgajatelje predškolske djece u predškolskim ustanovama, u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i užestručnom programu koji u sebi sadrži teorijski i praktični dio.

Učiteljska škola obrazuje redovite učenike za rad u razrednoj nastavi osnovne škole nakon završenog dvogodišnjeg studija razredne nastave, za odgajatelje u predškolskim ustanovama i za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama.

Nastavnim planom i programom za učiteljsku školu utvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i stručnog i praktičnog dijela.

Članak 53.

U učiteljsku školu mogu se upisati redoviti učenici koji su sa uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje.

Upis u učiteljsku školu vrši se na osnovu uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnih za ovu školu, te usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u učiteljsku školu obvezatan je prijemni ispit.

Članak 54.

Na završetku obrazovanja u učiteljskoj školi polaže se matura.

Članak 55.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom.

Organiziranje provjere znanja i sposobnosti na prijemnom ispitu i polaganju mature u učiteljskoj školi utvrđuju se pravilima škole.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u učiteljskoj školi donosi ministar.

4. Umjetnička škola

Članak 56.

U umjetničkoj školi obrazuju se redoviti učenici po općeobrazovnom i programu iz oblasti glazbene, likovne i baletske umjetnosti u trajanju od četiri godine za odgovarajuće djelatnosti i za nastavak obrazovanja na odgovarajućim visokoškolskim institucijama.

Nastavnim planom i programom odgovarajuće umjetničke škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog dijela i dijela programa za obrazovanje iz određene oblasti umjetnosti.

Članak 57.

U umjetničku školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje.

Izuzetno, u umjetničku školu se mogu upisati i redoviti učenici koji su uspješno završili najmanje šest razreda osnovne škole.

Upis se vrši na osnovu uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole iz predmeta značajnog za određenu oblast umjetnosti, te usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Za upis u umjetničku školu obvezatan je prijemni ispit.

Članak 58.

Na završetku obrazovanja u umjetničkoj školi polaže se matura.

Članak 59.

Program i način polaganja prijemnog ispita i mature utvrđuju se nastavnim planom i programom za svaku oblast umjetnosti.

Organizacija provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu i polaganju mature u umjetničkoj školi, utvrđuju se pravilima škole.

5. Srednja tehnička i srodna škola

Članak 60.

U tehničkoj i srodnoj školi obrazuju se redoviti i izvanredni učenici u trajanju od četiri godine po općeobrazovnom i stručnom programu srednjeg obrazovanja na osnovama suvremene i tradicionalne tehnologije, za složenije zahtjeve rada.

Članak 61.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole za svaki tip škole utvrđuje se odnos općeobrazovnog i sadržaja stručno-teorijskog i praktičnog dijela nastave.

U tehničkoj i srodnoj školi stječu se odgovarajuća stručna zvanja.

Članak 62.

U tehničku i srodnu školu mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovitu osnovno obrazovanje.

Upis se vrši na osnovu općeg uspjeha u četiri završna razreda osnovne škole, uspjeha iz predmeta značajnih za školu, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog na osnovu profesionalne orijentacije.

Kod upisa u tehničku i srodnu školu obvezatan je prijemni ispit.

Članak 63.

U tehničkoj i srodnoj školi mogu se obrazovati i izvanredni učenici putem polaganja ispita uz obvezu pohađanja instruktivne nastave najmanje 40% od ukupnog fonda sati.

Za vanredne učenike tehničke i srodne škole može se organizirati nastava po prilagođenim nastavnim planovima i programima odgovarajućeg obrazovanja.

Članak 64.

Na završetku obrazovanja u tehničkoj i srodnoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom za svaki tip škole utvrđuje se program polaganja mature.

Članak 65.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu osposobljen je za rad i za nastavak obrazovanja na odgovarajućoj visokoškolskoj ustanovi.

Učenik koji završi tehničku i srodnu školu može se upisati i na drugu visoko-školsku ustanovu, pod uvjetom da je stekao u Gimnaziji dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih programskih sadržaja.

Obrazovanje po dopunskom programu traje od jedne do dvije godine.

Dopunski program utvrđuje Ministarstvo.

Članak 66.

Bliže propise o sadržaju i načinu polaganja prijemnog ispita i mature u tehničkoj i srodnoj školi donosi ministar.

Organiziranje provjere znanja i sposobnosti učenika na prijemnom ispitu i polaganju mature u tehničkoj i srodnoj školi, utvrđuju se pravilima škole.

6. Stručna škola

Članak 67.

U stručnoj školi obrazuju se redoviti i izvanredni učenici za odgovarajuća zanimanja u trogodišnjem ili četvorogodišnjem trajanju.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se zanimanje i trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične obuke.

Članak 68.

U stručnoj školi obrazuju se redoviti učenici sa smetnjama u psihofizičkom ili fizičkom razvoju po prilagođenim programima za odgovarajuće zanimanje I, II i III stupnja stručne spreme u trajanju od dvije do četiri godine.

Članak 69.

U stručnoj školi obavlja se redovito i izvanredno obrazovanje po programu za I i II stupanj stručne spreme u trajanju do dvije godine za učenike koji su završili osnovnu školu.

Članak 70.

Učenik sa završenom stručnom školom može se upisati na odgovarajuću visoko-školsku ustanovu pod uvjetom da stekne dopunsko obrazovanje iz općeobrazovnih predmeta u gimnaziji, po posebnom programu koga utvrđuje Ministarstvo.

Obrazovanje po dopunskom programu traje do tri godine.

Članak 71.

Obrazovanje u stručnoj školi može se realizirati redovito i izvanredno.

Izvanredno obrazovanje obavlja se na način kako je regulirano nastavnim planom i programom za tehničku i srodnu školu.

Članak 72.

U stručnu školu mogu se upisati učenici za III i IV stupnja stručne spreme, na osnovu svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi, uspjeha iz pojedinih nastavnih predmeta relevantnih za vrstu škole, koje utvrđuje Pedagoški zavod i usmjerenja datog sukladno s profesionalnom orijentacijom.

Članak 73.

Na završetku obrazovanja u stručnoj školi za III i IV stupanj stručne spreme polaže se završni ispit sa praktičnim radom.

Nastavnim planom i programom za svaku školu utvrđuje se način polaganja završnog ispita.

Organiziranje polaganja završnog ispita stručna škola utvrđuje pravilima škole.

Članak 74.

Učenici stručne škole, nakon završenog III i IV stupnja stručne spreme, mogu se dalje obrazovati za stjecanje majstorskog ispita u odgovarajućoj stručnoj školi koja ispunjava uvjete za to obrazovanje, sukladno s ovim zakonom.

Program i uvjeti obrazovanja za majstorski ispit utvrđuju se odgovarajućim nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.

Članak 75.

Praktična nastava u tehničkoj, srodnoj i stručnoj školi izvodi se sukladno s nastavnim planovima i programima u školskim radionicama, laboratorijama i kabinetima, te drugim objektima za nastavu, opremljenim sukladno s odgovarajućim normativima.

Praktična nastava izvodi se pod stručnim nadzorom srednje škole u poduzećima i drugim ustanovama i poduzećima koja imaju odgovarajuću savremenu opremu, tehničko-tehnološka sredstva i druge odgovarajuće uvjete, sukladno s nastavnim planom i programom.

Uvjeti, oblici, metode i postupci izvođenja praktične nastave, te vršenje stručnog nadzora reguliraju se ugovorom srednje škole sa preduzećem, ustanovom ili osobom koja samostalno obavlja djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana.

Članak 76.

Nastavnim planom i programom tehničke i srodne škole kao i stručne škole može se utvrditi obveza, program, vrijeme i trajanje obavljanja ferijalne prakse učenika.

Bliži uvjeti izvođenja ferijalne prakse za učenike srednje škole utvrđuju se ugovorom s poduzećem, ustanovom ili osobom,

koja samostalno obavlja djelatnost ličnim radom, sredstvima u svojini građana, ovisno o tome gdje se ona izvodi.

7. Specijalne srednje škole

Članak 77.

U specijalnoj srednjoj školi obrazuju se učenici koji zaostaju u psihičkom i fizičkom razvoju i koji nisu u stanju savladati programske sadržaje redovite srednje stručne škole.

Članak 78.

U specijalnoj srednjoj školi učenici se obrazuju po posebno prilagođenim programima za specijalno obrazovanje i odgoj.

Članak 79.

Nastavnim planovima i programima utvrđuje se zanimanje, trajanje obrazovanja, te odnos općeobrazovnih i stručno-teorijskih i sadržaja praktične obuke.

Članak 80.

U specijalnu srednju stručnu školu mogu se upisati učenici na osnovu svjedodžbe o završenoj specijalnoj osnovnoj školi i preporuke stručne službe profesionalne orijentacije.

8. Srednja škola za vjerske službenike

Članak 81.

Srednja škola za vjerske službenike je škola u kojoj se obrazuju učenici u trajanju od četiri godine po programu općeobrazovnih predmeta i posebnom programu za stručno obrazovanje vjerskih službenika.

Članak 82.

U srednjim vjerskim školama, u zavisnosti od tipa, učenici stječu zvanje: imam, svećenik, sveštenik, rabin, propovjednik, mualima i dr.

Članak 83.

Srednju školu za vjerske službenike može osnovati vjerska zajednica.

Članak 84.

U srednju školu za vjerske službenike mogu se upisati učenici koji su sa uspjehom završili redovito osnovno obrazovanje i odgoj i ako polože prijemni ispit.

Na završetku obrazovanja u srednjoj vjerskoj školi polaže se matura.

Nastavnim planom i programom utvrđuje se sadržaj i program polaganja mature.

Bliže propise o načinu polaganja prijemnog ispita i mature, na prijedlog vjerske zajednice, donosi ministar.

Osobama, koje su do stupanja na snagu ovog zakona završile školu za vjerske službenike, priznaje se srednje obrazovanje.

Članak 85.

Nastavni plan i program srednje vjerske škole donosi Ministarstvo, a na prijedlog stručne komisije koju imenuje ministar iz reda vjerskih zajednica i stručnih radnika.

Nastavnim planom i programom srednje škole za vjerske službenike utvrđuje se odnos općeobrazovnih predmeta i posebnog programa.

Članak 86.

U srednjoj školi za vjerske službenike ne može se vršiti istovremeno obrazovanje po programu za druge vrste srednjih škola.

IV UČENICI

Članak 87.

Status učenika srednje škole stječe se upisom.

Status redovitog učenika može se steći samo u jednoj srednjoj školi.

Upis učenika u srednju školu vrši se na osnovu natječaja, koji se objavljuje putem sredstava javnog informiranja, najmanje dva mjeseca prije početka školske godine.

Način upisa u srednju školu utvrđuje se pravilima srednje škole, sukladno s kriterijumima propisanim ovim zakonom.

Članak 88.

Učenici koji su se obrazovali u inostranstvu ili u drugom kantonu upisuju se i nastavljaju obrazovanje pod istim uvjetima kao i učenici u Kantonu.

Kod upisa učenika iz stava 1. ovog članka srednja škola utvrđuje obvezu polaganja dopunskog ispita za pojedine predmete, koji učenici nisu izučavali ili su ih izučavali u znatno manjem obimu.

U spornim slučajevima o načinu upisa i nastavljanja obrazovanja odlučuje Ministarstvo.

Članak 89.

Državljeni Bosne i Hercegovine, kao i osobe bez državljanstva koji su završili odgovarajuće osnovno obrazovanje u inozemstvu, odnosno dijelove srednjeg obrazovanja, mogu se uvjetno upisati u odgovarajuću srednju školu dok se ne izvrši nostrifikacija odnosno ekvivalencija njihovih svjedodžanstava, a najkasnije do završetka prvog polugodišta tekuće godine.

Član 90.

Strani državljani i osobe bez državljanstva upisuju se u srednju školu pod istim uvjetima kao i državljani Bosne i Hercegovine ako ugovorima ili međunarodnim konvencijama nije drukčije određeno.

Strani državljani i osobe bez državljanstva plaćaju troškove obrazovanja ako međunarodnim ugovorima, dogovorima ili drugim aktima nije drukčije utvrđeno.

Članak 91.

Srednja škola upisanim učenicima na početku obrazovanja izdaje đaćku knjižicu koja važi do kraja odgovarajućeg obrazovanja i odgoja.

Đaćka knjižica je javna isprava kojom se u toku srednjeg obrazovanja dokazuje status učenika srednje škole.

Obrazac đaćke knjižice propisuje ministar sukladno ovom zakonu.

Članak 92.

Učenik srednje škole može se istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istovrsnoj ili drugoj srednjoj školi, izuzev u gimnaziji, učiteljskoj školi i srednjoj vjerskoj školi i, kao izvanredni učenik, steći i drugo obrazovanje.

Izuzetno, umjetničku školu mogu pohađati učenici koji redovito pohađaju i drugu srednju školu.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliži uvjeti stjecanja obrazovanja u smislu stava 1. ovog članka.

Članak 93.

Status učenika srednje škole prestaje:

- ispisivanjem iz srednje škole;
- gubljenjem prava na dalje redovito obrazovanje u toj školi;
- isključivanjem iz srednje škole;

- napuštanjem srednje škole i
- završavanjem obrazovanja u srednjoj školi.

Postupak i uvjeti za utvrđivanje napuštanja srednje škole utvrđuju se pravilima srednje škole.

Članak 94.

Redovit učenik, koji sa uspjehom ne završi razred ima pravo da ponovi razred.

U toku redovitog obrazovanja učenik može samo jedanput ponoviti razred, s tim da participira u troškovima tog obrazovanja.

Redovit učenik, koji tijekom obrazovanja zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje za jednostavniji program.

Redovit učenik, koji je napustio srednju školu, ukoliko želi da ponovo nastavi obrazovanje, sudjeluje u participaciji troškova svog obrazovanja.

Bliže propise o učešću u participaciji troškova obrazovanja donosi ministar.

Članak 95.

Učenik se može ispisati iz srednje škole:

- kada iz objektivnih razloga mora prekinuti obrazovanje;
- kada prelazi u drugu srednju školu.

Učenik se može ispisati i u drugim slučajevima, ali najkasnije dva mjeseca prije završetka nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka obrazovanja.

Srednja škola ispisanim učenicima izdaje uvjerenje o postignutom uspjehu na posljednjoj klasifikaciji.

Članak 96.

Srednja škola može učenicima, koji su proglašeni vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima sa međunarodnog takmičenja, odobriti odsustvovanje sa nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima sukladno s pravilima škole.

Članak 97.

Srednja škola je dužna da tijekom obrazovanja sistematski prati razvoj učenika, njihove sklonosti i sposobnosti, vrednuje rezultate njihovog rada i usmjerava ih sukladno s programom profesionalne orijentacije za izbor odgovarajućeg obrazovanja.

Program profesionalne orijentacije donosi Pedagoški zavod.

Članak 98.

Ocjenjivanje u srednjoj školi je opisno i brojčano.

Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.

Članak 99.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena sredinom i na kraju oba polugodišta, a za učenike upućene na popravni ispit, poslije obavljenih ispita.

Za učenike za koje se nastava ne izvodi po polugodištima, opći uspjeh utvrđuje se na završetku obrazovanja.

Nastavničko vijeće nakon svakog klasifikacionog perioda, utvrđuje rad i rezultate rada odjeljenja, razreda i škole, odjeljenjskog vijeća i nastavnika.

Članak 100.

Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje razredno vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Učenik, njegov roditelj odnosno staratelj, imaju pravo prigovora na zaključenu ocjenu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u komisiji.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću, u roku od tri dana od dana saopćenja ocjene.

Nastavničko vijeće dužno je da u roku od tri dana donese odluku o prigovoru.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, obrazovaće komisiju, koja će provjeriti znanje učenika u roku od dva dana. Ocjena komisije je konačna.

Članak 101.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Učenik je završio razred:

- s odličnim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
- sa vrlo dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50;
- sa dobrim uspjehom ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50;
- sa dovoljnim uspjehom ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu 2,00.

Razredno, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang postignutog uspjeha učenika na razini odjeljenja, razreda i škole.

Rang postignutog uspjeha utvrđuje se na osnovu prosječne ocjene na dvije ili tri decimale za odjeljenje, razred i školu.

Na osnovu postignutog uspjeha iz stava 4. ovog članka, proglašava se učenik generacije srednje škole.

Posebnim pravilom utvrđuje se postupak proglašenja učenika generacije općine.

Članak 102.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene upućuje se na popravni ispit u kolovoskom ispitnom roku.

Učenik koji ne položi popravni ispit, upućuje se da ponovi razred.

Izuzetno učeniku, koji prelazi u završni razred obrazovanja, a ne položi popravni ispit iz jednog ili oba predmeta u redovitom kolovoskom roku, nastavničko vijeće može odobriti uvjetan upis u naredni razred, s tim da je obavezan najkasnije do kraja rujna tekuće godine položiti ispit predmeta iz kojeg je upućen na popravni ispit.

U slučaju da ispit ne položi, učenik se vraća u prethodni razred da ga ponovi.

Učenik srednje škole može tijekom obrazovanja ponoviti samo jedan razred.

Članak 103.

Učenik je završio razred odnosno obrazovanje kada je završio sve obveze utvrđene nastavnim planom i programom i nema nedovoljnih ocjena.

Članak 104.

U srednjoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene iz vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Članak 105.

Učenik koji tijekom obrazovanja pokazuje izuzetne sposobnosti i ima odličan uspjeh, može brže napredovati, odnosno završiti dva razreda u toku jedne školske godine.

Pravilima srednje škole utvrđuje se način bržeg napredovanja odnosno završetka dva razreda tijekom jedne školske godine.

Članak 106.

O završenom razredu odnosno obrazovanju srednja škola izdaje svjedodžbu.

Učeniku koji položi sa uspjehom maturski, odnosno završni ispit srednje škole izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.

Svjedodžba, odnosno diploma koju izdaje verificirana srednja škola ima važnost javne isprave.

Članak 107.

Svjedodžba, odnosno diploma stečena na teritoriji drugih kantona, ima istu vrijednost kao i svjedodžba, odnosno diploma, stečena u odgovarajućim srednjim školama na teritoriji Kantona.

Članak 108.

Na zahtjev učenika, njihovog roditelja, odnosno staratelja srednja škola izdaje duplikat svjedodžbe, odnosno diplome, na osnovu podataka iz matične knjige.

Članak 109.

Srednja škola vodi evidenciju i dokumentaciju o obrazovno-odgojnoj djelatnosti: matičnu knjigu, imenik učenika, dnevnik rada, registre i sl.

Podaci u matičnoj knjizi su trajne vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, diplome, dačke knjižice - indeksa i načinu vođenja evidencije o dokumentaciji u srednjoj školi donosi ministar.

Članak 110.

Učenik može polagati dopunski, popravni, razredni i maturski, odnosno završni ispit.

Dopunski ispit može se polagati iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene i daljeg nastavka srednje škole, te nakon provedenog postupka nostrifikacije.

Nastavničko vijeće srednje škole utvrđuje obim polaganja dopuskog ispita.

Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja ili izvanredni učenici iz svih predmeta jednog razreda, odnosno obrazovanja, po odgovarajućem nastavnom programu.

Razredni ispiti se organiziraju u slučajevima kada je učenik opravdano izostao sa nastave više od jedne trećine planiranih časova u drugom polugodištu.

Izvanredni ispiti se ne organiziraju u gimnazijama, učiteljskim školama i srednjim školama za vjerske službenike.

U slučaju utvrđenih nepravilnosti, nastavničko vijeće će poništiti ispit.

Članak 111.

Bliže propise o organiziranju, načinu, vremenu i uvjetima polaganja ispita u srednjoj školi donosi ministar.

Članak 112.

Učeniku koji tijekom četvorogodišnjeg obrazovanja i odgoja po najslabijem programu postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, mogu se, pored svjedodžbe o završenom IV razredu, izdati i diplome o završenom obrazovanju i izdati posebna diploma u znak priznanja za postignute rezultate.

Obrazac posebne diplome iz stava 1. ovog članka propisuje ministar.

Učeniku, koji postiže naročite rezultate u obrazovno-odgojnom procesu i drugim aktivnostima u srednjoj školi, mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, pod uvjetima i na način utvrđen pravilima srednje škole.

Članak 113.

Učeniku, koji neredovno pohađa srednju školu, nemarno se odnosi prema radu i učenju, raznim aktivnostima u školi, ima nepravilan odnos prema drugim učenicima i nastavnicima, te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere, kada se može očekivati da će se izricanjem mjera ostvariti cilj odgoja.

Odgojno disciplinske mjere mogu biti:

- ukor razrednog starješine;
- ukor razrednog vijeća;
- ukor ravnatelja;
- ukor nastavničkog vijeća;
- premještanje u drugi razred;
- isključenje iz srednje škole.

Ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz razreda u razred i isključenje iz škole, izriče nastavničko vijeće, o čemu se donosi rješenje.

Učenik odnosno njegov roditelj ili staratelj na odgojno-disciplinsku mjeru: ukor nastavničkog vijeća, premještanje iz odjeljenja u odjeljenje i isključenje iz škole, mogu podnijeti žalbu upravnom odboru škole.

Članak 114.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera podrazumijeva snižavanje ocjene iz vladanja učenika.

Odgojno-disciplinska mjera važi za školsku godinu za koju je izrečena, a tijekom školske godine može se ublažavati ili ukinuti.

Članak 115.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, dužini trajanja izrečene odgojno-disciplinske mjere, njenom ublažavanju i ukidanju i posljedičnom odnosu na ocjenu iz vladanja učenika kao i o naknadi učinjene materijalne štete, utvrđuju se posebnim propisom koji donosi ministar i pravilima škole.

Članak 116.

Učenici obrazuju zajednicu učenika odjeljenja-razreda i zajednicu učenika škole.

Zajednicu učenika sačinjavaju predstavnici zajednica odjeljenja.

Bliže odredbe o radu zajednice učenika škole uređuju se pravilima srednje škole.

Članak 117.

Srednja škola je obavezna da na početku školske godine, odnosno obrazovanja, upozna učenike sa njihovim pravima odnosno dužnostima i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom i pravilima srednje škole.

V NASTAVNICI, STRUČNI SURADNICI I SURADNICI

Članak 118.

Programske sadržaje općeobrazovnih nastavnih predmeta mogu realizirati nastavnici koji su završili odgovarajuće fakultete, na kojima se obrazuju nastavnici VII stupnja visoke stručne spreme.

Stručno-teorijsku i praktičnu obuku u srednjim školama mogu izvoditi nastavnici koji su završili odgovarajući fakultet VII stupnja - visoke stručne spreme i dopunsko psihološko-pedagoško i metodičko obrazovanje, stečeno na fakultetu koji obrazuje nastavnike.

Praktičnu obuku u srednjim školama mogu izvoditi instruktori sa završenim najmanje V stupnjem stručne spreme, specijalisti, sa pet godina odgovarajućeg radnog iskustva u struci.

Članak 119.

Odgovarajuća stručna sprema za izvođenje nastave pojedinih predmeta utvrđuje se na osnovu stručnog zvanja, koje je upisano u diplomi, a sukladno s profilom i stručnom spremom nastavnika, utvrđenom odgovarajućim nastavnim planom i programom.

U spornim slučajevima o stručnoj spremi iz stava 1. ovog članka, rješava Ministarstvo, a nakon prethodno pribavljenog mišljenja odgovarajuće visokoškolske ustanove.

Protiv rješenja ministra iz prethodnog stava ne može se pokrenuti upravni spor.

Članak 120.

Pedagoške, psihološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, zdravstvene, knjižničarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u srednjoj školi obavljaju stručni suradnici sa završenim odgovarajućim fakultetom VII stupnja stručne spreme.

Organiziranje i realiziranje poslova stručnog suradnika u srednjoj školi planira se i obavlja sukladno s Pedagoškim standardima.

Članak 121.

Za sudjelovanje u obrazovno-odgojnom radu i obavljanju poslova, pod neposrednim rukovodstvom nastavnika srednja škola može izabrati za suradnika: laboranta, knjižničara, suradnika u nastavi i drugu osobu koja ima završenu srednju stručnu spremlu odgovarajućeg usmjerenja.

Članak 122.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici biraju se na osnovu natječaja.

Bliže odredbe o uvjetima i postupku izbora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika sadrže pravila srednje škole.

Članak 123.

Svi djelatnici srednje škole moraju izvršiti liječnički pregled do početka nastave za tu školsku godinu.

Troškovi liječničkog pregleda padaju na teret zdravstvenog osiguranja.

Osoba koja boluje od zarazne, duševne bolesti ili je alkoholičar, ne može raditi u srednjoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik, stručni suradnik i suradnik, te drugi djelatnik škole obolio od zarazne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, biće oslobođen od izvođenja nastave ili neposrednog kontakta sa učenicima.

Članak 124.

Pravilima srednje škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u okviru 42-satnog radnog tjedna i korištenje dnevnog odmora tijekom radnog dana, sukladno s Pedagoškim standardima.

Članak 125.

U okviru 42-satnog radnog tjedna nastavnici mogu imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog obrazovno-odgojnog rada, koji se realiziraju u srednjoj školi, s tim da se norma sati utvrđuje sukladno s Pedagoškim standardima.

Članak 126.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jedno polugodište, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati i više od 25, a maksimalno 35 nastavnih sati tjedno neposrednog obrazovno-odgojnog rada sa učenicima.

Članak 127.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici koriste godišnji odmor, u pravilu, tijekom ljetnog odmora.

Godišnji odmor nastavnika, stručnih suradnika i suradnika traje najmanje 30 radnih dana.

Nastavnici, stručni suradnici i suradnici, koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste, godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti do 30. lipnja naredne godine.

Dužina korišćenja godišnjeg odmora nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, utvrđuje se pravilima škole.

Članak 128.

Nastavnici imaju pravo i dužnosti da organiziraju i obavljaju neposredan obrazovno-odgojni rad, prate, podstječu i pomažu razvoj učenika, stručno se usavršavaju i izvršavaju druge zadatke, utvrđene zakonom i pravilima škole.

Članak 129.

Nastavnik, stručni suradnik i suradnik koji prvi put zasniva radni odnos u srednjoj školi, obavezan je da, nakon isteka najmanje jedne a najkasnije do dvije godine neposrednog obrazovno-odgojnog rada odnosno rada u srednjoj školi, položi stručni ispit za samostalno obavljanje obrazovno-odgojnog rada, odnosno rada u srednjoj školi.

Stručni ispit se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje ministar.

U stručnu komisiju mogu se imenovati stručne osobe Ministarstva, profesori odgovarajućih fakulteta i stručni savjetnici Pedagoškog zavoda, te istaknuti nastavnici iz škole.

Program polaganja stručnog ispita, sastav komisije pred kojom se polaže stručni ispit, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu, zatim oblici, način i program stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika, kao i vođenje evidencije o stručnom usavršavanju bliže se reguliraju propisima koje donosi ministar.

Članak 130.

Za samostalno izvršavanje poslova i zadataka i osavremenjivanje obrazovno-odgojnog procesa u srednjoj školi, nastavnici, stručni suradnici i suradnici ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultati ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi omogućavaju stjecanje zvanja pod odgovarajućim uvjetima.

Postupak ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi, ocjene rada, stjecanje zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenja dokumentacije o njihovom radu, bliže se uređuju propisima koje donosi ministar.

Članak 131.

Nastavnik koji za svoj rad bude dva puta ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom gubi pravo na dalji rad u nastavi.

Članak 132.

Izuzetno, nastavnik može izgubiti pravo na dalji rad u nastavi, u slučaju kada nadležni organ srednje škole, Pedagoški zavod, koji vrši stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija utvrdi da nastavnik ne izvršava svoje dužnosti sukladno s ovim zakonom, drugim propisima i pravilima srednje škole.

Članak 133.

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavlja neposredan obrazovno-odgojni rad, srednja škola će takvog nastavnika rasporediti na druge poslove odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik, kome je prestalo pravo da izvodi nastavu, ne bude raspoređen na druge poslove odnosno radne zadatke, ostaje u školi dok ne zasnije radni odnos u drugoj ustanovi, ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu

godinu od dana prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos u školi.

Za vrijeme dok se nalazi u školi nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

Pravilima srednje škole utvrđuju se bliže odredbe o postupku za utvrđivanje izvršenja dužnosti nastavnika iz članka 128. ovog zakona.

VI STRUČNI NADZOR

Članak 134.

Nad organiziranjem i izvođenjem nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada i radom nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u svim srednjim školama, radi daljeg unapređivanja obrazovno-odgojnog rada, vrši se stručni nadzor.

Stručni nadzor obuhvaća naročito:

- praćenje primjene i realizacije nastavnog plana i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja, obima, oblika, metoda i postupaka obrazovno-odgojnog rada;
- praćenje i ocjenjivanje rada nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u nastavi, kao i rada ravnatelja i doravnatelja srednje škole;
- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju obrazovno-odgojnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Članak 135.

Stručni nadzor obavlja Pedagoški zavod, najmanje jedanput u dvije godine.

Srednja škola je obvezna da omogući nesmetano vršenje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koju vodi.

Članak 136.

O obavljenom stručnom nadzoru podnosi se izvješće nastavničkom vijeću i upravnom odboru srednje škole, te Ministarstvu.

Na osnovu izvješća o stručnom nadzoru, nastavničko vijeće srednje škole donosi ocjenu rada i napredovanja nastavnika, stručnog suradnika i suradnika.

Bliže odredbe o vršenju stručnog nadzora donosi ministar.

VII UPRAVLJANJE SREDNJOM ŠKOLOM

Članak 137.

Organ upravljanja u srednjoj školi je upravni odbor, a organ rukovođenja je ravnatelj srednje škole.

Članak 138.

Srednjom školom upravlja upravni odbor koji ima najmanje pet, a najviše devet članova.

Članove upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava osnivač.

Jedna trećina članova upravnog odbora imenuje se iz reda nastavnika, stručnih suradnika i ostalih djelatnika škole, jedna trećina iz reda roditelja, odnosno staratelja učenika, a jedna trećina su predstavnici osnivača.

Ako je osnivač srednje škole Sabor Kantona, članove upravnog odbora srednje škole imenuje i razrješava, u ime osnivača, Vlada Kantona.

Članovi upravnog odbora srednje škole imenuju se na period od četiri godine.

Po isteku perioda iz prethodnog stava ista osoba može biti ponovo imenovana za člana upravnog odbora.

Ravnatelj srednje škole ne može biti imenovan za člana upravnog odbora.

Članak 139.

Upravni odbor srednje škole, pored poslova utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- vrši izbor nastavnika;
- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih suradnika i suradnika na dalji obrazovno-odgojni rad;
- razmatra plan upisa učenika;
- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika i stručnih suradnika;
- odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na odgojno-disciplinsku mjeru;
- odlučuje, na prijedlog nastavničkog vijeća ili ravnatelja o prigovoru nastavnika, stručnog suradnika i suradnika, izjavljenom na ocjenu o radu;
- imenuje i razrješava ravnatelja škole;
- usvaja pravila srednje škole;
- usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad ravnatelja;
- donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun;
- usvaja izvješće o financijskom poslovanju;
- donosi akt o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji i druge opće akte srednje škole;
- odlučuje o prigovoru djelatnika na rješenje o pravima i obvezama iz radnog odnosa;
- rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- odgovara osnivaču za rezultate rada srednje škole;
- podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvješće o financijskom poslovanju;
- vrši druge poslove sukladno s pravilima srednje škole.

Članak 140.

Srednjom školom rukovodi ravnatelj, koji se imenuje za vrijeme od četiri godine.

Ista osoba može biti imenovana za ravnatelja srednje škole najviše dva puta uzastopno.

Za ravnatelja srednje škole može biti imenovana osoba koja, pored općih uvjeta ispunjava i uvjete za nastavnika, ima visoku stručnu spremu - VII stupanj stručne spremlje i najmanje pet godina radnog iskustva neposredno u nastavi u srednjoj školi, te da se ističe organizacionim sposobnostima.

Članak 141.

Ravnatelja škole imenuje upravni odbor srednje škole, na osnovu provedenog natječaja uz suglasnost osnivača i prethodno pribavljeno stručno mišljenje Pedagoškog zavoda.

Saglasnost za imenovanje ravnatelja srednje škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, daje Vlada Kantona.

Izuzetno, u uvjetima ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, ravnatelja srednje škole, čiji je osnivač Sabor Kantona, imenuje Vlada Kantona.

Ako ravnatelj nije imenovan, upravni odbor će, bez natječaja, imenovati vršioca dužnosti ravnatelja iz reda nastavnika i stručnih suradnika u srednjoj školi.

Vršilac dužnosti ravnatelja ima sva prava i dužnosti ravnatelja.

Vršilac dužnosti ravnatelja može rukovoditi srednjom školom do imenovanja ravnatelja, a najduže šest mjeseci od dana njegovog imenovanja.

Članak 142.

Upravni odbor srednje škole raspisuje natječaj za ravnatelja, koga objavljuje u javnim glasilima.

Članak 143.

Ravnatelj srednje škole obavlja slijedeće poslove:

- rukovodi radom škole;
- zastupa i predstavlja školu prema trećim osobama i odgovara za zakonitost rada srednje škole;
- predlaže program obrazovno-odgojnog rada i aktivnosti za njegovo unapređivanje istog u okviru godišnjeg programa rada i poduzima odgovarajuće mjere za njihovu realizaciju;
- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i djelatnika srednje škole na određene poslove i zadatke i vrši njihovo ocjenjivanje sukladno s rezultatima njihovog rada;
- podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima obrazovno-odgojnog rada upravnom odboru škole, osnivaču i Pedagoškom zavodu koji vrši stručni nadzor;
- odgovara upravnom odboru za rezultate rada srednje škole;
- izvršava odluke stručnog organa i organa upravljanja;
- predlaže unutarnju organizaciju i sistematizaciju poslova i zadataka u srednjoj školi;
- odlučuje o pravima i obvezama djelatnika iz radnog odnosa u srednjoj školi;
- podnosi upravnom odboru izvješće o financijskom poslovanju;
- vrši druge poslove sukladno s pravilima srednje škole.

Članak 144.

Osnivač može predložiti upravnom odboru srednje škole da ravnatelj srednje škole razriješi i prije isteka vremena na koje je imenovan, ako upravni odbor ne prihvati izvješće ravnatelja iz alineje 5. članka 143. ovog zakona i utvrdi da je odgovoran za neuspjeh u obrazovno-odgojnom radu srednje škole.

Članak 145.

Upravni odbor srednje škole može razriješiti ravnatelja srednje škole i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na zahtjev ravnatelja;
- ako je, zbog provođenja odluke ili akta koji je predložio došlo do povrede prava djelatnika ili imovine srednje škole, kao i ako je njegovim odnosom nanesena šteta učenicima škole, odnosno njihovim roditeljima, starateljima ili društvenoj zajednici;
- u drugim slučajevima predviđenim zakonom ili pravilima srednje škole.

Članak 146.

Srednja škola, u kojoj se nastava organizira u preko 16 razreda, može na poslovima rukovođenja općim aktom utvrditi poslove pomoćnika ravnatelja.

Imenovanje doravnatelja vrši upravni odbor srednje škole, na prijedlog ravnatelja iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora doravnatelja i ovlaštenja i dužnosti utvrđuju se pravilima škole.

VIII STRUČNI ORGAN SREDNJE ŠKOLE

Članak 147.

U srednjoj školi djeluju stručni organi:

- nastavničko (u gimnazijama profesorsko) vijeće, koje sačinjavaju nastavnici i stručni suradnici;
- razredno odnosno odjeljensko vijeće;
- stručni aktivisti nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Članak 148.

Nastavničko vijeće je stručni organ, a obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- stara se o organiziranju obrazovno-odgojnog rada u školi i preduzima mjere za unapređivanje tog rada;
- analizira uspjeh učenika i rad razrednih odnosno odjeljenjskih vijeća;
- na prijedlog ravnatelja određuje razrednike;
- vrši izbor oblika nastave i, suglasno tome, vrši raspored učenika po razredima i podjelu predmeta na nastavnike, odnosno utvrđuje organizaciju nastave u 42-satnom radnom tjednu;
- odobrava učenicima završavanje dva razreda u toku jedne školske godine;
- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršenje;
- osigurava nabavku stručnih časopisa i druge stručne literature;
- utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa rada srednje škole, rada stručnih organa, tijela i komisija;
- utvrđuje program i prati realizaciju stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih suradnika i suradnika;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže ocjenu o njihovom radu i unapređivanju;
- vodi brigu o profesionalnoj orijentaciji učenika;
- imenuje komisiju za polaganje ispita;
- odobrava i organizira polaganje prijemnih ispita, mature, odnosno završnog ispita koji se obavlja u školi sukladno s ovim zakonom, te razmatra i usvaja izvješća o ispitima;
- donosi odluku o poništenju ispita;
- stara se o zajednici učenika škole;
- razmatra izvješća o izvršenom stručnom nadzoru, po potrebi inspeksijskom pregledu, preduzima odgovarajuće mjere i vodi brigu o izvršenju tih mjera;
- obavlja i druge poslove predviđene zakonom i pravilima srednje škole.

Radom nastavničkog vijeća rukovodi ravnatelj srednje škole ili stručna osoba koju on odredi, ako općim aktom srednje škole nije drugačije utvrđeno.

Članak 149.

Razredno odnosno odjeljensko vijeće obavlja sljedeće poslove i zadatke:

- analizira uspjeh učenika i rad nastavnika u razredu;
- neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika;
- predlaže oblike nastave koji će se primjenjivati u razredima u cjelini i za pojedine grupe učenika, ili učenika pojedinačno;
- usklađuje rad nastavnika u obrazovno-odgojnom procesu;
- utvrđuje zaključne ocjene;
- analizira rad nastavnika, stručnih suradnika i suradnika i predlaže mjere za unapređivanje obrazovno-odgojnog rada u razredu;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom i pravilima srednje škole.

Članak 150.

Bliže odredbe o radu stručnih organa i razrednika sadrže pravila srednje škole.

IX DOMOVI UČENIKA**Članak 158.****Članak 151.**

Odredbе ovog zakona o statusu, osnivanju, radu i prestanku rada, posebnom društvenom interesu, javnosti rada, godišnjem programu rada i izvješću, nadzoru nad radom o upisu, pravima i obvezama učenika o izboru, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, stručnih suradnika i suradnika, organu rukovođenja, organu upravljanja i vođenju dokumentacije i evidencije odnosi se i na domove učenika u kojima se osigurava odgoj i obrazovanje, smještaj i ishrana, kulturna djelatnost, fizička rekreacija i zadovoljavanje drugih potreba učenika srednjih škola.

Članak 152.

Za osnivanje doma učenika osnivač je dužan da, pored općih uvjeta, utvrđenih ovim zakonom, osigura sredstva i uvjete sukladno s Pedagoškim standardima i normativom higijensko-tehničkih i prostornih uvjeta za rad doma učenika.

Pedagoške standarde i normative iz prethodnog stava donosi Ministarstvo.

Članak 153.

Dom učenika ima pravila koja donosi upravni odbor doma učenika.

Programom odgojno-obrazovnog rada utvrđuju se poslovi, ciljevi i zadaci i sadržaji, vrsta i obim odgojno-obrazovne aktivnosti u domu učenika.

Jedinstven program odgojno-obrazovnog rada za sve vrste domova učenika donosi Pedagoški zavod.

Članak 154.

Stručni organ doma učenika je pedagoško vijeće, koje sačinjavaju svi odgajatelji, stručni suradnici i suradnici doma učenika.

Dom učenika može imati i druge stručne organe, koje obrazuje, ovisno o svojim potrebama, sukladno s pravilima doma.

Bliže odredbe o sadržaju i načinu rada stručnih organa doma učenika sadrže pravila doma učenika.

Članak 155.

Za odgajatelja u domu učenika može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete za nastavnike, pedagoge ili psihologe u srednjoj školi sa završenim VII 1 stupnjom stručne spreme.

Članak 156.

Za ravnatelja doma učenika može biti imenovana osoba koja pored općih uvjeta, ispunjava uvjete za odgajatelja u domu učenika i ima visoku stručnu spremu - VII 1 stupanj stručne spreme i koja se ističe organizacionim sposobnostima.

Ravnatelja doma učenika imenuje upravni odbor doma učenika, nakon provedenog natječaja i uz suglasnost osnivača i stručno mišljenje Pedagoškog zavoda koji vrši stručni nadzor.

Ravnatelj doma učenika imenuje se na četiri godine s pravom ponovnog imenovanja.

Članak 157.

Upravni odbor doma učenika raspisuje natječaj za ravnatelja doma, koji se objavljuje u javnim glasilima.

Natječaj za ravnatelja doma sadrži uvjete iz ovog zakona i pravila doma učenika.

Dom učenika ima pravila doma učenika, koji donosi upravni odbor.

Pravila doma učenika, pored odredaba utvrđenih ovim zakonom, sadrže i odredbe koje se odnose na:

- stručno usavršavanje odgajatelja, stručnih suradnika i suradnika doma učenika;
 - suradnju doma učenika sa srednjim školama i drugim odgovarajućim ustanovama;
 - način upisa i prijema u dom učenika;
 - zdravstvenu zaštitu učenika u domu;
 - druga pitanja kojima se posebno regulira rad u domu.
- Bliže propise o radu doma učenika donosi ministar.

X POTREBE I INTERESI KANTONA U SREDNJEM OBRAZOVANJU**Članak 159.**

Potrebe i interesi Kantona u srednjem obrazovanju i odgoju, u smislu ovog zakona, su:

- organiziranje općeg i stručnog obrazovanja na dostignućima suvremene znanosti, tehnologije i društvenog razvoja za stjecanje znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja;
- unapređivanje djelatnosti srednjeg obrazovanja i osiguravanje uvjeta rada prema zahtjevima nastavnih planova i programa;
- osiguranje dostupnosti srednjeg obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika, a posebno nadarenih učenika koji postižu natprosječne rezultate;
- stipendiranje redovnih učenika;
- izdavanje školskih udžbenika i priručnika.

Članak 160.

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa Kantona, iz članka 159. ovog zakona, stječu se na način utvrđen posebnim propisima.

XI KAZNE NE ODREDBE**Članak 161.**

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj srednja škola, ako:

1. otpočne sa radom prije nego što ispunji uvjete za rad (članak 15 i 16. ovog zakona);
2. izda svjedodžbu ili drugu javnu ispravu o završenom razredu, odnosno obrazovanju prije upisa u Registar srednjih škola (članak 17. ovog zakona);
3. bez odobrenja Ministarstva prekine nastavu (članak 18. ovog zakona);
4. organizira rad specijalnog odjeljenja ili odjeljenja glazbene škole i počne sa radom prije nego što ispunji uvjete za rad (članak 18. ovog zakona);
5. ne uporabljava školske udžbenike sukladno s člankom 45. ovog zakona;
6. obavi dopunske popravne, razredne i maturalne ispite suprotno propisu donesenom na osnovu članka 110. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorna osoba novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Članak 162.

Novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM kazniće se za prekršaj srednja škola, ako:

1. učenici tijekom dana odnosno tjedna imaju veći broj od broja nastavnih sati utvrđenih člankom 34. ovog zakona;

2. ne realizira godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom (članak 35. ovog zakona);
3. ne donese godišnji program rada za tekuću školsku godinu (članak 38. ovog zakona);
4. organizira eksperimentalnu nastavu suprotno članku 43. ovog zakona;
5. vrši vrednovanje rada, sistemsko praćenje razvoja učenika i usmjeravanja učenika suprotno članku 97, 98 i 100. ovog zakona;
6. ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti u skladu sa člankom 109. ovog zakona;
7. ne vrši liječnički pregled radnika srednje škole sukladno s člankom 123. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odgovorna osoba u srednjoj školi novčanom kaznom od 300 do 1.000 DEM.

Članak 163.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz članka 161 i 162. ovog zakona utvrđena u DEM naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti po kursu Narodne Banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

XII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 164.

Sve srednje škole dužne su ispuniti uvjete iz članka 15 i 16. ovog zakona i, sukladno s člankom 17. ovog zakona, upisati se u Registar srednjih škola do kraja 1996. godine.

Članak 165.

Dok se ne steknu uvjeti, predviđeni člankom 6. ovog zakona, da se nastava izvodi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora i hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora, nastava u srednjoj školi će se izvoditi na bosanskom književnom jeziku ijekavskog izgovora odnosno hrvatskom književnom jeziku ijekavskog izgovora.

Članak 166.

Postojeće srednje škole, koje osiguraju uvjete za realiziranje nastavnog plana i programa srednje škole, mogu izvršiti upis učenika u I razred po odredbama ovog zakona od školske 1996/97. godine.

Postojeće srednje škole dužne su da usklade svoju organizaciju, djelatnost i pravila sa odredbama ovog zakona do kraja 1996. godine.

Članak 167.

Učenici koji su započeli obrazovanje po nastavnim planovima i programima sukladno s Zakonom o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94) imaju pravo da završe svoje obrazovanje po tim nastavnim planovima i programima.

Članak 168.

Sabor Kantona donijeće dugoročni plan, predviđen člankom 10. ovog zakona, u roku od jedne godine, od stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 169.

Sabor Kantona preuzima prava i obveze osnivača prema postojećim srednjim školama koje imaju status javne ustanove.

Sabor Kantona će u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona urediti imovinsko-pravne i druge odnose iz stava 1. ovoga članka.

Članak 170.

Ministar će, donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, bliže propise o:

- postupku utvrđivanja uvjeta, sadržaju i načinu vođenja registra srednjih škola (članak 16 i 17. ovoga zakona);
- osnivanju i radu eksperimentalnih škola (članak 43. ovog zakona);
- sadržaju i načinu polaganja prijemnih ispita i mature u gimnaziji i srednjoj tehničkoj i srodnoj školi, te sadržaju i načinu polaganja završnog ispita u srednjim stručnim školama (članak 50, 66, 73 i 74. ovog zakona);
- participaciji troškova obrazovanja u srednjim školama;
- sadržaju svjedodžbe, odnosno diplome, đачke knjižice - indeksa i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u srednjoj školi;
- programu i načinu polaganja i organiziranju stručnog ispita, oblicima, načinu i programu stručnog usavršavanja kao i vođenju evidencije o stručnom usavršavanju nastavnika, stručnih suradnika i suradnika u srednjoj školi;
- postupku ocjenjivanja rada nastavnika i stručnih suradnika i suradnika, ocjenama, stjecanju zvanja na osnovu ocjenjivanja i vođenju dokumentacije o njihovom radu;
- vršenju stručnog nadzora;
- radu doma učenika.

Članak 171.

Pedagoški zavod će donijeti metodologiju izrade godišnjeg programa rada srednje škole, načela organiziranja ekskurzije i logorovanja, program profesionalne orijentacije učenika i program odgojno-obrazovnog rada domova učenika u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 172.

Ministarstvo će donijeti:

1. nastavne planove i programe za sve vrste škola, predviđene ovim zakonom;
2. pedagoške standarde za sve vrste srednjih škola;
3. normative školskog prostora, opreme i nastavnih sredstava:
 - za gimnazije, umjetničke škole, vjerske škole, tehničke i srodne škole, stručne škole i specijalnu srednju školu;
4. normativ higijensko-tehničkih uvjeta za rad domova učenika.

Do donošenja akata iz prethodnog stava ovog članka, koristiće se postojeći nastavni planovi i programi.

Članak 173.

Zatečeni nastavnici sa završenim V i VII stupnjem stručne spreme, koji su stekli pravo na izvođenje nastave u srednjim školama po odgovarajućem nastavnom planu i programu donesenom na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94) mogu izvoditi nastavu iz odgovarajućih predmeta i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 174.

Zatečeni odgajatelji u domu učenika sa završenim VI i stupnjem stručne spreme, koji su na osnovu Zakona o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94) stekli uvjete za samostalan odgojno-obrazovni rad, mogu vršiti poslove i radne zadatke odgajatelja u domu učenika i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 175.

Zatečeni nastavnici srednje škole sa 15 i više godina radnog iskustva u nastavi, koji se ističu svojim stručnim i pedagoškim radom i koji su ocijenjeni najvišom ocjenom, mogu brže napredovati, odnosno steći nastavničko zvanje, utvrđeno posebnim propisom, koji proizlaze iz ovog zakona.

Članak 176.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi na području Tuzlansko-podrinjskog kantona Zakon o srednjoj školi ("Sl. list Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine" br. 39/90 i "Sl. list Republike Bosne i Hercegovine" br. 3/93, 24/93 i 13/94).

Članak 177.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlansko-podrinjskog kantona".

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON
Sabor

Broj: 01-011-224-5/96
Tuzla, 13. kolovoza 1996. g.

Predsjedatelj
Saborom
Tuzlansko-podrinjskog
kantona,
Mustafa Ramić, v.r.

199

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka e), a u vezi sa članom 11. tačka c) Ustavnog Zakona Tuzlansko-podrinjskog kantona ("Sl. novine Tuzlansko-podrinjskog kantona" br. 1/94), Skupština Tuzlansko-podrinjskog kantona, na prijedlog Vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona, na sjednici od 13. avgusta 1996. godine, donosi

ZAKON**O INSPEKCIJI ZA OBRAZOVANJE**

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se inspeksijski nadzor nad izvršavanjem zakona, drugih propisa, općih i pojedinačnih akata, normativa i standarda iz oblasti obrazovanja i odgoja u obrazovno-odgojnim ustanovama i drugim pravnim osobama koje obavljaju djelatnost obrazovanja i odgoja na teritoriji Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), kao i ovlašćenja i dužnosti inspektora u vršenju inspeksijskog nadzora.

Član 2.

Inspeksijski nadzor, iz člana 1. ovog zakona, odnosi se naročito na:

1. ostvarivanje osnovnog obrazovanja i odgoja;
2. postojanje propisanih uslova za rad obrazovno-odgojnih ustanova i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost obrazovanja i odgoja (u daljem tekstu: obrazovno-odgojne ustanove);
3. ostvarivanje obrazovno-odgojne odnosno naučno-nastavne djelatnosti;
4. upotrebu odobrenih nastavnih planova i programa, udžbenika i drugih nastavnih sredstava;
5. uslove za upis u obrazovno-odgojnu ustanovu;
6. vođenje propisane evidencije i dokumentacije;
7. primjenu odgojno-disciplinskih mjera prema učenicima, odnosno disciplinskih mjera zbog povrede radne dužnosti i neizvršavanja obaveza prema studentima.

Član 3.

Poslove inspeksijskog nadzora iz člana 1 i 2. ovog zakona vrši Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Poslove inspeksijskog nadzora, u okviru nadležnosti Ministarstva, vrši inspektor za obrazovanje (u daljem tekstu: inspektor).

Inspektora postavlja ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: ministar).

Član 4.

Inspektor obavlja inspeksijski nadzor i odlučuje o preduzimanju upravnih i drugih mjera.

Samostalnost inspektora u smislu odredaba stava 1. ovog člana, ne isključuje pravo rukovodnog radnika koji rukovodi radom inspekcije za obrazovanje, da izdaje naređenja inspektorima za obavljanje inspeksijskog nadzora.

Član 5.

Ovlašćenje za obavljanje inspeksijskog nadzora, inspektor dokazuje posebnom legitimacijom.

Oblik i sadržaj legitimacije inspektora propisuje Vlada Tuzlansko-podrinjskog kantona (u daljem tekstu: Vlada) pravilnikom o legitimaciji inspektora za obrazovanje, a izdaje je inspektorima ministar.

Pravilnik o legitimaciji inspektora za obrazovanje donosi Vlada.

Član 6.

Za inspektora može biti postavljena osoba koja, pored općih uvjeta, ispunjava i slijedeće posebne uvjete:

- da ima visoku stručnu spremu (završen fakultet nastavnčkog smjera, pedagoški fakultet i slično, prirodno-matematički, filozofski ili pravni fakultet, odnosno jedan od fakulteta društvenog smjera, najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položen stručni ispit.

Član 7.

U postupku vršenja inspeksijskog nadzora obrazovno-odgojna ustanova dužna je u vrijeme vršenja nadzora, na zahtjev inspektora bez odlaganja, omogućiti mu:

- Neposredan uvid u rad obrazovno-odgojne ustanove, u pogledu izvršavanja zakona, drugih propisa i općih akata;
- pregled poslovnih prostorija i drugih objekata u kojima se odvija obrazovno-odgojni rad;
- pregled učila, opreme, nastavnih sredstava i namještaja, koji se upotrebljavaju u obrazovno-odgojnom radu;
- uvid u dokumentaciju koja se odnosi na obrazovno-odgojni rad;
- uvidu u matične knjige, razredne (odjeljenjske) knjige, dokumentaciju o obavljenim ispitima i drugu dokumentaciju o obrazovno-odgojnom radu obrazovno-odgojne ustanove;
- uvid u isprave i druga dokumenta i da vrši druge radnje u skladu sa svrhom inspeksijskog nadzora.

Član 8.

U vršenju poslova inspeksijskog nadzora inspektor je ovlašćen naročito da:

1. naredi obrazovno-odgojnoj ustanovi primjenu zakona, drugih propisa i općih akata donesenih na osnovu zakona;
2. zabrani izvršenje nezakonitih odluka;
3. naredi otklanjanje nedostataka prouzrokovanih primjenom nezakonitih mjera, odnosno povredom zakona, drugih propisa i općih akata;

4. privremeno obustavi rad obrazovno-odgojne ustanove u skladu sa zakonom.

Član 9.

Inspektor je dužan da u toku godine obavi najmanje po dva inspekcijska pregleda u obrazovno-odgojnoj ustanovi.

Član 10.

Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor utvrđuje identitet osoba, saslušava odgovorne osobe i svjedoke.

Tokom vršenja nadzora, odgovorna osoba obrazovno-odgojne ustanove, obavezna je prisustvovati u svim fazama inspekcijskog nadzora ili osigurati ovlašćenu zamjenu.

O službenim radnjama, izvršenim prilikom inspekcijskog nadzora, inspektor je obavezan sačiniti zapisnik ili službenu zabilješku, u skladu sa odredbama Zakona o općem upravnom postupku.

Ako se u trenutku kontrole ne može osigurati odgovorna osoba, inspektor će na licu mjesta ostaviti poziv da u roku od tri dana a izuzetno od sedam dana, odgovorna osoba mora biti u naznačeno vrijeme u objektu.

Član 11.

Obrazovno-odgojna ustanova, nad čijim radom se vrši inspekcijski nadzor dužna je da, na zahtjev inspektora, dostavi tražene podatke koji su potrebni za obavljanje poslova iz djelokruga rada inspektora i dozvoli vršenje inspekcijskog nadzora.

Član 12.

Inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora uzima u razmatranje prijave i izjave radnika i građana u vezi sa primjenom zakona, drugih propisa i općih akata koji se odnose na obrazovno-odgojnu djelatnost.

Član 13.

Ako inspektor utvrdi da su povrijeđeni ili da nisu primjenjivani propisi, čije izvršenje nadzire, ima pravo i obavezu da:

- Naloži da se utvrđene nepravilnosti i nedostaci otklone u određenom roku, o čemu donosi pismeno rješenje;
- izrekne i naplati kaznu ukoliko je za to odgovarajućim propisom ovlašćen;
- preduzme druge mjere odnosno radnje, za čije je izvršenje ovlašćen.

Član 14.

Inspektor izdaje rješenje o privremenoj zabrani rada obrazovno-odgojne ustanove samo ako je za to ovlašćen posebnim propisom.

Ova mjera može trajati najduže tri mjeseca ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Član 15.

Ako inspektor utvrdi da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo, obavezan je odmah a najduže u roku od tri dana podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka.

Član 16.

Inspektor rješenjem naređuje izvršenje određenih mjera i rok za njihovo izvršenje.

Član 17.

Protiv rješenja o određivanju upravne mjere, koju je, u skladu ovim zakonom ili drugim propisom donio inspektor,

može se uložiti žalba ministru u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja.

Žalba protiv rješenja iz stava 1. ovog člana odlaže izvršenje rješenja ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 18.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja koje se odnosi na:

1. izvršavanje obaveze redovnog osnovnog obrazovanja i odgoja školskih obveznika;
2. ostvarivanje prava na školovanje;
3. statusna pitanja učenika i studenata;
4. zabranu rada obrazovno-odgojnih ustanova i njihovih odjeljenja koja nemaju odobrenje za vršenje djelatnosti;
5. produženje nastave radi ostvarivanja zakonom utvrđenog broja nastavnih radnih dana i nastavnih sati;
6. zabranu daljeg obavljanja ispita;
7. zabranu upotrebe neodobrenih udžbenika i drugih nastavnih sredstava i
8. zabranu održavanja nastave po neodobrenom nastavnom planu i programu.

Član 19.

Nadležni organ unutrašnjih poslova, pod uvjetima i na način utvrđen zakonom, dužan je osigurati službene osobe u cilju zaštite inspektora prilikom obavljanja poslova iz svoje nadležnosti.

Član 20.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj obrazovno-odgojna ustanova ako inspektor, u vrijeme vršenja nadzora, ne omogućiti nesmetano vršenje nadzora, shodno odredbama člana 7. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorna osoba u obrazovno-odgojnoj ustanovi odnosno druga pravna osoba novčanom kaznom od 500 do 2.000 DEM.

Član 21.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj obrazovno-odgojna ustanova ako uskrati davanje traženih podataka, da netačne podatke ili izbjegava kontrolu (član 11. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorna osoba u obrazovno-odgojnoj ustanovi odnosno druga pravna osoba novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Član 22.

Novčanom kaznom od 1.000 do 4.000 DEM kazniće se za prekršaj obrazovno-odgojna ustanova ako ne postupi po mjerama odnosno radnjama inspektora za obrazovanje (član 12. ovog zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorna osoba u obrazovno-odgojnoj ustanovi odnosno druga pravna osoba novčanom kaznom od 400 do 1.500 DEM.

Član 23.

Novčana kazna izrečena za prekršaje iz člana 20, 21 i 22. ovog zakona utvrđena u DEM, naplaćuje se u DEM ili u dinarskoj protuvrijednosti po kursu Narodne banke Bosne i Hercegovine na dan uplate.

Član 24.

Pravilnik o legitimaciji inspektora za obrazovanje, predviđen članom 5. ovog zakona, Vlada će donijeti u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

NAREDBU**I**

Zabranjuje se odžavanje sajmova, stočnih pijaca, izložbi, dogona ili drugih javnih smotri i prodaja na drugim mjestima goveda (svih kategorija), ovaca (svih kategorija), koza (svih kategorija) i svinja (svih kategorija) i svinja (svih kategorija) u daljnjem tekstu: "papkari".

II

Zabranjuje se promet i kretanje svih papkara bez zdravstvenog uvjerenja za životinje izdatog od nadležnog organa na teritoriji F BiH:

- Ako nadležni organ općine zatekne u prometu papkare bez zdravstvenog uvjerenja za životinje, a ima mogućnost obezbijediti karanten, dužan ga je sprovesti;
- ako nadležni organ općine zatekne papkare u prometu i kretanju papkare bez zdravstvenog uvjerenja za životinje, a nema mogućnosti obezbijediti i sprovesti karanten, dužan je pošiljku vratiti pod nadzorom policije nazad do mjesta isporuke.

III

Apsolutno pooštriti sve mjere veterinarsko-sanitarne kontrole uz maksimalno angažovanje postojeće veterinarske inspekcije,

ovlaštenih veterinarskih inspektora i mobilizaciju veterinarskog stručnog kadra.

IV

Uvesti kontinuirano dežurstvo u svim veterinarskim stanicama.

V

Direktori veterinarskih stanica u općinama dužni su organizovati edukativna predavanja na temu "Slinavka i šap" svim licima koja se bave prometom papkara, sirovina i otpadaka životinjskog porijekla, namirnica i hrane za životinje animalnog porijekla.

VI

Ova naredba stupa na snagu ODMAH.

Republika Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
TUZLANSKO-PODRINJSKI
KANTON

MINISTAR

Idriz Vrtačić, dipl. ing., v.r.

Ministarstvo za poljoprivredu,
šumarstvo i vodoprivredu
Broj: 04/1-330-5596/96
Tuzla, 05. 08. 1996. g.

**"Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona",
br. 4/96 od 13. avgusta/kolovoza 1996. godine**

SADRŽAJ

196. Zakon o utvrđivanju i upotrebi grba i zastave Tuzlansko-podrinjskog kantona (bosanski jezik)	77	198. Zakon o srednjoj školi (bosanski jezik)	100
196. Zakon o utvrđivanju i uporabi grba i zastave Tuzlansko-podrinjskog kantona (hrvatski jezik)	79	198. Zakon o srednjoj školi (hrvatski jezik)	114
197. Zakon o osnovnoj školi (bosanski jezik)	81	199. Zakon o inspekciji za obrazovanje (bosanski jezik)	128
197. Zakon o osnovnoj školi (hrvatski jezik)	90	199. Zakon o inspekciji za obrazovanje (hrvatski jezik)	130
		200. Naredba kojom se zabranjuje održavanje sajmova, stočnih pijaca, izložbi, dogona ili drugih javnih smotri i prodaja na drugim mjestima svih vrsta papkara	131